LABDARÚGÁS ŐSZI MAGAZIN

KÜLÖNSZÁM

Ára: 15 forint

TÖRTÉNELEM:
Pelé, Bozsik és a többiek

A VILÁG LEGJOBBJAI 1979
52 oldal

Takács

Kevin Keegan

TÖRTÉNELEM

Albert

Bobby CHARLTON

A Manchester United középső középpályása, aki nyakába vette a pályát, Bobby Moore-ral együtt rengeteget vállalt magára a világbajnoki diadalból. Az angol játékstílust képviselte, tehát a sportszerű keménység, a küzdőszellem, a fáradhatatlanság voltak szereplésének alapvető jellemzői. Mégis, az ő játéka annyiban különbözött társaiétól, hogy sokkal gazdagabb volt váratlan megoldásokban, technikája sokkal kifinomultabb volt, az összjátékban talán mindenkinél pontosabb volt, s a középpályások átlagát meghaladó mértékben vállalkozott lövésekre is.

Bobbynak tulajdonképpen nem volt gyöngébb oldala. Ő azért kapott helyet a világklasszisok aránylag szűk körében, mert a labdarúgás mindegyik elemét az átlagon jóval felül űzte, egy sor dologban pedig szinte egyedülálló volt. Az angol válogatottban 107 alkalommal kapott helyet, s benne a szövetségi kapitányok egyszer sem csalódtak.

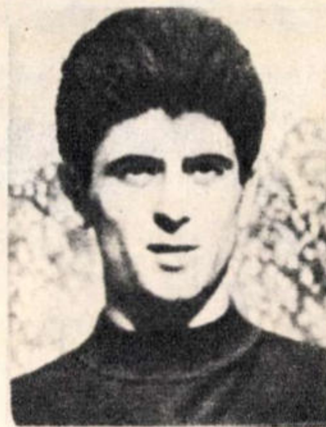
IX. VB Mexikó 1970

Franz BECKENBAUER

Beckenbauert, mire nem egészen 21 évesen megérkezett az NSZK válogatott csapatával az 1966-os VB-re, már megelőzte a híre. Sokan Bobby Charltonnal hasonlították össze a fiatal nagyságot. Nos, nem is tévedtek, hiszen angol kollégájával együtt bekerültek a közvélemény csapatába. Sokan azonban hozzátették: Beckenbauer ugyanazt tudja, de elegánsabban, könnyedébben, esztétikusabban...

A német fiú nem sokáig volt tehát ígéret, hamarosan teljes nagyságában bontakozott ki. Játéka rányomta a bélyegét nemcsak klubja együttesére, a Bayern Münchenre, hanem az NSZK válogatottjára, sőt az egész NSZK futballjára is. Azt tartották, hogy az NSZK-ban rengeteg kiváló játékos van, de Beckenbauer csak *egy* létezik! S ebben lehet is valami, hiszen Beckenbauer lelépését az NSZK futballja színpadáról nemcsak a Bayern, hanem a válogatott is érzi.

Beckenbauer utólérhetetlensége abban volt, hogy kivételes helyezkedési képessége miatt egyszerűen nem lehetett átjátszani, s ez olyan nyugalmat teremtett a kapu körzetében, hogy soha nem estek a védők a kapkodás hibájába. Senki úgy nem látta meg a támadásindítás és az abban való részvétel lehetőségeit, mint ő: ezzel azután Beckenbauer egyszersmind a támadó szerepét is betöltötte! Gerd Müller és a többiek eredményessége

Rivera

nem kis mértékben ezzel függött össze. Franz Beckenbauer 1970-ben és 1974-ben is igazi karmestere és egyben szólistája is volt a nagyszerű NSZK-együttesnek. 1977 óta a New York-i Cosmos sztárja.

TÖRTÉNELEM

Az első VB óta is százakra rúg azoknak a világklasszisoknak a száma, akik annyi gyönyörűséget szereztek a nézőknek, akiknek példája, tehetsége, szereplése nyomán annyi fiatal indult el az úton. Ebben a kiadványunkban csak arra jutott hely, hogy a legkiválóbbak közül néhányukra emlékezzünk vissza — röviden. A világbajnokságok hősei közt — s ezt nem győzzük eléggé hangsúlyozni — nem 20, hanem legalább 200 érdemelné meg, hogy részletesebben és külön foglalkozzunk velük. Lehet, hogy majd erre is sor kerül... Az 1974. és 1978. évi VB szereplőiről ebben az összeállításunkban azért nem szólunk, mert egyikük-másikuk a belső oldalakon részletesebben kap helyet, hiszen még ma is ott vannak a legjobbak, talán az 1982-es VB leendő résztvevői között is.

B. Charlton

Gianni RIVERA

Az olaszok szemfénye, aki augusztus 18-án múlt 36 éves, az egyik fő részese volt annak, hogy az AC Milan néhány héttel ezelőtt Itália bajnoka lett. Három VB alkalmával volt tagja az olasz válogatottnak: 1966, 1970 és 1974-ben. Tizenhat éves korában mutatkozott be az Alessandria csapatában, de egy év múlva már a Milan játékosa lett. Ettől kezdve egészen máig, nem volt népszerűbb labdarúgója Olaszországnak. Érdekes, hogy egyszer már abbahagyta a játékot, s vezetője lett a Milannak, azonban gondolt egyet, s egy idő múlva visszatért a zöld gyepre. És nem is akárhogyan. Rivera az a labdarúgó, aki a le[...] sabb szinten tudta [...] őrizni a hagyományo[...] stílust, ám szüntelen[...] dagítva a mai játékf[...] legértékesebb ele[...] Ezt persze csak olya[...] kos valósíthatta meg[...] ő, aki csillogó techn[...] képes megoldani [...] helyzetet, az egysze[...] komplikáltig. Rivera [...] dolkodó labdarúgó. Ebben az évben [...] be pályafutását, s [...] poszt vár rá.

Gerd MÜLLE[...]

Az egyik teki[...] NSZK-beli szakíró[...] kérték a VB előtti [...] találkozón a külföl[...] légák, beszéljen rész[...] válogatott csapatukr[...] A megkérdezett [...] gesen állt rendelk[...] Többek között azt [...] mondotta, hogy Sc[...] szövetségi kapitány, [...] den játékossal a[...] megbeszéli a teendő[...] ben a pillanatban ez [...] dés hangzott el: „[...] mit mond Gerd M[...] nek?"

Pillanatnyi csend u[...] volt a válasz:

— Gerd Müllernek [...] donképpen nem [...] mond. Mert Gerd M[...] nek évek óta az a [...] ta a klubjában is és [...] logatottban is, hogy [...] a gólokat...

Valóban nem volt [...] sége sok utasításra, [...] azt, hogy a gólokat [...] pen kell rúgni, ezt az [...] bi évtizedben senki [...] tudta jobban Gerd M[...] nél. Még Schön sem [...]

Hát ilyen fiú volt [...] Gerd Müller!

G. Müller

Kevin Keegan

Két futballország csillaga

Angliában minden országok közötti mérkőzés óriási esemény. Szenzációkkal szolgálnak a lapok, elképesztő egy-egy válogatott találkozó beharangozása, a közönség várakozása, majd szurkolása.

Immár második esztendeje ezek az angliai összecsapások minden korábbinál nagyobb eseményt jelentenek. Az ok egyszerű: amikor Anglia pályára lép, Kevin Keegan is játszik, a Hamburger SV kölcsönadja.

Keegan egyedi eset. Szupersztár volt Angliában, ahogy mondják, ő vitte a magasba, a csúcsra a Liverpool zászlóját, s akkor, amikor szinte közfelkiáltással a Szigetország királynak választotta — elment egy másik országba uralkodni.

Persze, amíg az NSZK-ban is trónra ülhetett (oda ültették maguk a Bundesliga játékosai, szavazásukkal, egyértelműen elismerve Keegan képességeit) átélte a kínok-kínját.

— *Mi is volt az első félév Hamburgban? Ridegség, féltékenység, meg nem értés, úgy éreztem gyűlölnek a játékostársak, ha szabad ezt a kifejezést használni: égetni akartak. Nem fogadták be az idegent, mindent elkövettek, hogy csomagoljak és utazzam el Hamburgból, mindegy, melyik csapathoz, vagy melyik városba, országba. Hívtak sok helyre, most már bevallohatom, olykor az volt az elhatározásom, hogy csomagolok.*

Így emlékszik vissza a hamburgi kálváriára. S ugyanez az ember ma így beszél:

— *Befogadtak, megszerettek, nem akarnak elengedni. Hamburgon kívül, Itzstadtban házat vásároltam, s egy ilyen szép házból nem szívesen költözik ki egyhamar az ember. Minden úgy van, mint az angliai szép napok idején volt. Kedvenc vagyok, megy a játék, bajnokságot nyertünk, s retteghetnek az ellenfelek, mert harcba indulunk az Európa Kupa elnyeréséért. A nagy cél elérésében két csapat képes megállítani bennünket: volt klubom, a Liverpool és az ugyancsak angol Nottingham. Ha szembekerülünk, nem lesz egy könnyű dolog, de hazám csapatai ellen is meg kell mutatnom, hogy méltó vagyok az elismerésre.*

Kevin Keegan hamburgi csatanyerése nemcsak szenzáció, hanem nagy tanulság is. Hogyan is történt?

— *Álltam, mint egy magányos fa a rettentő viharban* — mondja. — *Az ilyen viharok sok fát tövestől kitépnek, sok szerencsét próbáló embert levesznek a lábáról. Nekem sem hiányzott sok, de azután döntött az akarat. Igaz, gondolkodtam a hazautazásról, átkoztam a napot, amikor ezt a kikötővárost választottam, de még ebben a bánatos szakaszban sem adtam fel a harcot. Mert ez harc volt — és győztem. Ma már minden tiszta előttem. A Hamburg játékosai az új sztártól féltették jövedelmüket, pozíciójukat. Időre volt szükség, amíg rájöttek, hogy mi közös ügyet szolgálunk — a saját hasznunkra. Ha jól játsszunk, győzünk, többet keresünk, ez azt hiszem elég egyszerű és felettébb meggyőző érv. Tudják különös egy vállalkozó szellemű idegen, úgyis mondhatom: vendégmunkás helyzete. Az idegen környezet embert farag, vagy romokba dönt, úgyis fogalmazhatok, hogy földönfutóvá tesz. Azon dől el minden, milyen az illető karaktere, akarata.*

Labdarúgók esetében természetesen az sem mellékes, hogy az illető milyen futballista. A korábbi híres NSZK-válogatott, majd a Real Madridnál hasonló keserves napokat átélt Günther Netzer, a Hamburger SV igazgatója, aki teljes mellszélességgel Keegan mellé állt, így beszél az 50. angol válogatottságához közeledő Kevin labdarúgó-képességeiről:

— *Figyelem Keegant és nem akarok hinni a szememnek. Jó néhány évet töltöttem el a pályán, tapasztalatból tudom, mi zajlik le ott, a vonalak között, a zöld gyepen. Keegant semmi sem zavarja. Amikor elérkezik a tettek ideje, bekapcsol egy motort, jön-megy, rohan, védekezik, szervez, gólokat lő. Ugyanakkor könnyed, látványos, minden, amit csinál, győzelemre űzi-hajtja csapatát. A világ egyik legjobb játékosa, nagyon boldog vagyok, hogy a Hamburgban játszik.*

Keegan február 14-én volt 25 esztendős, még ereje teljében van. Az 1982. évi, spanyolországi világbajnokságon feltétlenül játszani akar, s mindig csak azt ígéri: Angliának addigra félelmetes erejű válogatottja lesz. *„Nem nehéz ezt megjövendölni, mert Anglia már három évvel a világbajnokság előtt félelmetes, alig talál legyőzőre"* — mondja Keegan.

Neki el lehet hinni ...

A ma és a holnap nagyjai

Ezeken az oldalakon azokat a kiemelkedő tudású labdarúgókat mutatjuk be, akik tavaly, a XI. VB nagy találkozóin az egész világ előtt tartottak bemutatót korunk labdarúgásáról. És bemutatjuk azokat is, akiket jobbára még csak hazájukban ismernek igazán, s akik közül néhányan bizonyára már a legközelebbi VB nagyjai közé emelkednek 1982-ben, a spanyolországi találkozókon.

Természetesen ez a lista nem teljes, hiszen a legnépszerűbb sportágnak sokkal több kiforrott nagysága, s még több sokat ígérő tehetsége van. Nekünk itt csak arra van helyünk, hogy közel félszáz labdarúgóról írjuk meg, miért ismerik és miért szeretik őket azok, akiknek a legkedvesebb szórakozása ma is a futball.

Régi szép idők ... Keegan és Case a Liverpool öltözőjében

Ronnie Hellström

Nyolc évre szerződtetve

Harminc esztendős múlt, 186 centi magas, testsúlya 80 kiló, közeledik a nyolcvanadik válogatottsághoz. Több, mint tíz esztendeje, 1968 derekán volt az első, Göteborgban, a Szovjetunió elleni 2-2-es mérkőzésen őrizte először a svéd válogatott kapuját.

Az utánpótlás válogatottból lépett elő, s bár néhány fellépést még engedélyezett R. Petterson-nak, 1970-től vita nélküli, bérelt helye lett a svéd nemzeti tizenegyben. Három világbajnokságon, Mexikóban, az NSZK-ban és Argentínában bizonyította kivételes képességeit, mind a három helyen versenyben volt a „VB legjobb kapusa" címért. Nem kis dicsősége, hogy az 1977—78-as idényben a Bundesliga első kapusának választották, s ez nem kis dolog ott, ahol Sepp Maier is versenyben van.

Ronnie Hellström szőke, tipikus svéd és „nagy svédnek" vallja magát. Mit számít, hogy esztendők óta — és még több évig Kaiserslautern az otthona. A nyugatnémet klub felfedezte kivételes képességeit és biztos, ami biztos alapon 1974-ben nyolcéves, vagyis 1982-ig szóló szerződést iratott alá a kitűnő kapussal. Hogy milyenek a képességei, azt a magyar csatárok is hamar megtudták. Az 1969. szeptember 24-én, Stockholmban rendezett Svédország—Magyarország mérkőzésen először nézett farkasszemet a magyar támadókkal. Fazekas, Göröcs, Bene, Dunai II, Zámbó összetételű volt a magyar csatársor, de az ismert bombázók nem tudtak megbirkózni Hellströmmel, Svédország 2-0-ra győzött. Hellström érdeme, hogy 1970. május 16-án, a Népstadionban a svédek ismét jobbnak bizonyultak a magyar együttesnél. Fazekas ugyan lőtt egy gólt, de kettővel válaszoltak. Igaz, kapott hármat is a Népstadionban azon az emlékezetes, 1973. évi világbajnoki selejtezőn — de ha nem Hellström véd, Magyarország játszik az 1974. évi VB tizenhatos döntőjében.

Svédországban, a Hammarby együttesében már 13 éves korában felfedezték egyedülálló tehetségét. Még ifjúsági volt, amikor bekerült a Hammarby felnőtt csapatába és a svéd első ligában a szurkolók kedvence lett.

Pályafutására egy találkozás volt különösen nagy hatással. Így emlékezik erre:

— *Amikor 1968-ban először védtem a svéd válogatottban úgy érzem nem keltettem csalódást. A találkozó végén szóltak nekem, valaki beszélni akar velem. Tizenkilenc esztendős voltam, Lev Jasin, a szovjet csodakapus jött oda, gratulált védésemhez, további sikereket kívánt és kezet fogott velem. Remegtem az izgalomtól, Jasin volt a példaképem, mindig olyan kapus szerettem volna lenni, mint amilyen Ő volt. Képzeljék el az érzést, az első válogatottság után odajön hozzám a példakép és gratulál... Jasint tartom a valaha látott kapusok közül a legjobbnak, még mindig csak utánozni próbálom.*

Jól utánozza...

Az argentínai világbajnokság után *Keszthelyi* Mihály mondta róla:

— *A nyugalom megtestesítője a kapuban. Kiváló a labdafogása, nagyszerűen helyezkedik, tudja, mikor kell kifutni, együtt él az egész védelemmel, példásan irányítja tevékenységüket. Hibája? Keresgélni kell...*

A Mundiál után a szakértelméről elismert AFP és DPA francia, illetve nyugatnémet hírügynökség Hellströmöt a világbajnokság válogatottjába jelölte.

Mit hoz a jövő?

— *Korábban arról is ábrándoztam, hogy én leszek az európai Carbajal* — mondotta Hellström. — *Ő az a mexikói kapus, aki 1950-től 1966-ig, megszakítás nélkül öt világbajnokságon védett. Négyig eljuthatok, Mexikó, az NSZK és Argentína után védeni szeretnék a svéd válogatottban az 1982. évi spanyolországi világbajnokságon is. A Bundesligában nem unatkoznak a kapusok, gondoskodnak a csatárok a kapusok formában tartásáról. Szerződésem 1982-ig a Kaiserslauternhez köt, edzésben leszek a szó igaz értelmében. Az újabb VB idején 33 éves korhoz érkezem, Zoff és mások is bizonyították, ez nem kor a kapusok életében.*

Ramaz Sengelija

Egy villámgyors fiatal

Meglepetésnek hatott, amikor tavaly a Moszkvában megjelenő „Futbol-Hokkej" hetilap által már tizenötödik alkalommal rendezett közvélemény-kutatás eredményeként, az 1978. év legjobb labdarúgója *Ramaz Sengelija* lett. Nagy megtiszteltetés ez egy húszesztendős labdarúgó számára, hiszen őt megelőzően olyan labdarúgók lettek az ankét győztesei, mint *Voronyin, Sztrelcov,* (a Torpedóból) *Biba, Muntyan, Rudakov* (a Dinamo Kijevből), *Sesztyernov* (CSZKA), *Lovcsev* (Szpartak Moszkva), *Blohin* (háromszor), *Asztapovszkij* (CSZKA), majd egy évvel előtte klubtársa David *Kipiani.*

●

A fiatal Sengelija mögött végzett Blohin és Jarcev (Szpartak Moszkva), a tavalyi gólkirály. Ramaz 79 ponttal előzte meg a 62-szeres válogatott Blohint. A tbilisziiek üdvöskéje ez év első napján a huszonkettedik születésnapját ünnepelte.

Kutaisziben a gyermeksportiskolában ismerkedett meg a labdarúgás alapjaival, s már tizenhét évesen a Torpedo Kutaiszi első csapatában — amely az NB II-ben szerepelt — játéklehetőséget kapott. Az első idényben tizenöt góllal mutatkozott be, s együttese legeredményesebb csatára volt. Az NB II-ben összesen 74 mérkőzésen szerepelt, s 27 gólt lőtt. A tehetséges balszélsőre felfigyeltek Tbiliszben s 1977 tavaszán már a D betűsöknél rúgta a labdát.

Eddig 85-ször játszott az első ligában, s harminc góllal járult hozzá csapata sikeréhez. Tavaly a Dinamo Tbiliszi bajnok lett s a szélvészgyors szélső a góllövőlistán a gólkirály Jarcev (Szpartak, 19 gól) mögött tizenöt góljával a második helyre került. Talán ezek az adatok járultak ahhoz, hogy a 154 sportújságíró szavazata alapján az „év labdarúgója" címet kapta.

●

Sportpályafutása során mindig tartotta magát első edzője *Hurcidze* intelméhez:

— *Egy mérkőzésen soha nem adódik annyi gólhelyzet, hogy azt herdálni lehessen.*

Sengelija a tavalyi eredményes szereplése után Nyikita *Szimonyan* szövetségi kapitány bizalmát is megszerezte, már négyszer magára húzhatta a válogatott mezét.

●

Mi jellemzi Sengelija játékát?

Gyors, technikás, nagyszerű fizikai adottságokkal rendelkezik. Mindene a támadás. Az ellenfél tizenhatosánál gyorsan cselekszik, keresi a rést a védőfalon, amelyen keresztül át lehet törni. A labdával ügyesen cselez.

Erőssége a közvetlen párharc, képes átjátszani az ellenfelet, vagy gyors rajtjával elfutni tőle. Taktikailag is gyorsan cselekszik, nagyon érzi a kaput, az összjátékban egészen kiváló. Bámulatosan gyors, s a tbilisziek Sengalija révén sok gólt szereznek. A fiatal csatár lassan a válogatottban is megtalálja a helyét.

●

Társai kedvelik, mert közösségi ember, humorérzéke van. A tbilisziek előtt ebben az idényben is jelentős célok szerepelnek: a bajnoki cím megvédése és a tavalyinál jobb, eredményesebb szereplés a nemzetközi kupákban. Menet közben Szovjet Kupa-döntőt is játszanak. Ellenfelük a moszkvai D betűsök lesznek.

Jobb oldalt Sengelija

Robby Rensenbrink

Az 1000. gól – és még sok más

Cruyff, Neeskens, Rep és a többi híres holland labdarúgócsillag mellett ki is figyelt egy másik hollandra, a brüsszeli Royal Anderlechtben tündöklő balszélsőre, Robby Rensenbrinkre.

Amikor az Anderlecht az 1975—76. évi Kupagyőztesek Európa Kupájában sorra kiütötte ellenfeleit, akkor került előtérbe a neve. Gólok kísérték minden fellépését. Azt is Rensenbrink javára jegyezte fel a világ, hogy sohasem akkor zörgetgette meg a hálót, amikor klubja 6—8 góllal volt jobb ellenfelénél. Rensenbrink akkor hozta az egyet, a kettőt vagy a hármat, amikor arra égető szükség volt. Néhány példa erre:

— borotvaéles csata a Sturm Graz csapatával, 1-1-re állták a legjobb nyolc közé jutásért, Robby nekilendült, gyorsan lőtt két gólt. Coeck találata már csak ráadás volt.

— az elődöntőbe jutásért a Wrexham ellen, vezet a walesi gárda 1-0-ra, de a 76. percben született Rensenbrink-gól az Anderlecht továbbjutását jelenti.

— a következő évben a Roda JC ellen lejátszott két mérkőzésen a holland mesterlövész kétszer talált a hálóba.

Robby Rensenbrink — summa-summárum 3 KEK-ben 19 góllal segítette klubját, olyan gólokat szerzett, amelyekről napokon át beszéltek a szurkolók. Miként is néz ki egy tipikus Rensenbrink-gól?

A nyurga szélső megindul a félvonal tájáról, csel jobbra, csel balra, ide-oda dűlnek a marcona védők. Miután Rensenbrink már mindenkit maga mögött hagyott, már csak a kapus segíthet, de jön egy lövőcsel, majd egy perdítés s a labda éppen az ellenkező irányban száll a sarokba, mint amerre a kapus elvetődik... Máskor nem ő teszi fel az i betűre a pontot, cselez, felnéz és társa elé tálal, akinek már csak az üres kapuba kell továbbítani a labdát.

No és a 11-esek! Ezek védhetetlenek, bizonyára különdíjat kap majd az a kapus, aki egyetlen Rensenbrink-büntetőt hárítani tud.

Egy Rensenbrink-11-es a labdarúgás történetébe is bevonult. Az argentínai világbajnokságon, 1978. június 11-én Mendozában Skócia és Hollandia játszott egymás ellen. A 31. percben Buchan a 16-oson belül felvágta Repet, Rensenbrink laposan a jobb sarokba vágta a labdát. A világbajnoki döntők közel öt évtizedes történetének ezredik gólja volt ez, méltán ünnepelték külön is a népszerű csatárt.

A sokoldalú Rensenbrink a Mundiál alatt nemcsak gólokat lőtt. Az ismert holland lap, a Telegraaf hasábjaira naponta küldött jegyzeteket, népszerű olvasmány volt a „Rensenbrink-rovat". A Mundiál végén keserűen írt:

— *Ismét elveszítettük a világbajnoki döntőt, még pokolibb körülmények között, mint 1974-ben, Münchenben. Tulajdonképpen én mindent eldönthettem volna, hiszen a hosszabbítás előtti pillanatokban lábamban volt az annyira óhajtott arany gól. Kihagytam, vége lett mindennek. Így ne csodálják, ha ez a világbajnoki döntő életem utolsó válogatott mérkőzése, ezentúl már csak klubom szolgálatába állok.*

Rensenbrink (Anderlecht) elmegy Terry McDermott (Liverpool) mellett

Nem mondott igazat — mentségére legyen mondva, hogy nem tudhatta a jövőt. Térde rakoncátlankodott, porccal meg kellett műteni, hónapokra harcképtelenné vált.

Az 1947. július 3-án Amszterdamban született és 44-szeres válogatott Robby Rensenbrink játékáról már megannyi tanulmány készült. Csak dicséretek zengenek róla:

— *Tökéletes a technikája, nagyon gyors, villanásai szemkápráztatóak, lövései ballal-jobbal veszedelmesek, helyzetfelismerése osztályon felüli. Erő és művészet egyesül benne, mintegy kontrájaként annak a megállapításnak, hogy ez a kettő magas fokon sohasem jár együtt.*

Ma már mindenki csak labdarúgóként ismeri. Nem sokan emlékeznek a jó néhány évvel ezelőtti időre, amikor Robby Rensenbrink nemcsak a lábával, hanem a hangjával is hódított. Remek énekesnek indult, kétszer utasított vissza nagy szerződtetési ajánlatot — mert azért a labdát lényegesen jobban szereti, mint a mikrofont...

Új egyesületben, de otthon

Hogy múlik az idő. A nemrég még szinte tinédzsernek tartott francia Michel Platini június 21-én betöltötte 24. életévét. De mennyi minden van mögötte, még akkor is, ha a világbajnokság utáni hónapok közel sem jelentették a folytatását üstököse még magasabbra szökkenésének a nemzetközi labdarúgás egén. Sőt, a „megállj" már Argentínában bekövetkezett számára. A franciák dédelgetett csillaga nem tartozott országa válogatottjának a legjobbjai közé a XI. VB-n, így még az is megesett vele, hogy pl. a Magyarország elleni mérkőzésen Hidalgo szövetségi kapitány csak a II. félidőben játszatta, Papi helyén.

Platini mindezek ellenére a francia futballrajongók dédelgetett kedvence maradt. Hamar elfelejtették a vártnál sokkal gyengébb játékát, hiszen a bajnoki mérkőzéseken azután „újított", olyannyira, hogy amikor a sajtó az 1978-as esztendő mérlegének megvonásából külön-külön készítette el az Oscar-díjasok" rangsorát a világ, illetve Franciaország legjobb labdarúgóinak a figyelembevételével, akkor a hazai sorrend így alakult: 1. Platini, a szavazatok 37 százalékával, 2. Trésor 21%, 3. Rocheteau 16,8%

Érdekes, általában nem is mindig a mutatott játék váltotta ki Platinival szemben a rosszallást, hanem az a szóbeszéd, ami téma volt és maradt, hogy nemcsak klubját a Nancyt akarja otthagyni, hanem hazáját is, és külföldön folytatja majd karrierjét. Volt is mindezeknek alapjuk. A legnagyobb európai klubok árasztották el ajánlásokkal, egyik nap a Real Madridról, a másikon a Barcelonáról, azután a nyugatnémet sztárcsapatokról beszéltek (Bayern, Hamburg stb.), s bár Olaszországban tilalom van külföldiek szerepeltetésére, egyre többször hangzott el Platinival kapcsolatban az Internationale, az AC Milan neve, azzal, hogy ő apai ágon tulajdonképpen olasznak is számít, s így nemigen lehet akadálya Itáliába szerződésének. Napi futballcsemegének még csak elment mindez, de az itt-ott elhangzó élesebb hangok már ártani kezdtek tekintélyének. Aztán jött a lábtörése, hónapokig nem láthatták őt a pályán, s akkor megint mindenkinek nagyon hiányzott az addig oly sokszor dicsért, s valóban kivételes klasszishoz méltó játéka. A hosszú kihagyás, a családi élet — megnősült, gyereke van — sokszor elgondolkoztatta arról, hogy mi is legyen tovább, s ma már nyilatkozatai sokkal megfontoltabbak, mélyebb értelműek, mint amit eddig megszoktak tőle. Amikor megkérdezték tőle, mi a véleménye arról, hogy néha bizony már fütty is, elhangzik egyes szurkolók részéről játékával, viselkedésével kapcsolatban, így vélekedett:

— *A futballrajongók sok mindent olvasnak rólam. Nyilatkozataimat, játékom kritikáját, egyéb észrevételeket. Általában ezen keresztül ítélnek meg. Így állnak azután sokan mellém, vagy éppen Platini-ellenesek lesznek.*

Platinival kapcsolatban az utóbbi időben minden ott folytatódott, ami mindig csak apróbb szünetekkel maradt abba: hol játszik az 1979—80-as bajnoki idényben, otthon vagy külföldön? Aközben is, hogy helytállt csapatában a Nancyban és amikor kellett a francia válogatottban is. Az EB-selejtezőben a francia válogatott a csehszlovákoktól Pozsonyban elszenvedett vereség után bizony már csak különleges matematikai számolgatással táplálhat továbbjutási reményeket, így Platini, csak a klubcserével tudta megoldani, hogy a nemzetközi színtéren ismételten bizonyítsa nem mindennapi képességeit, amelyekkel 17 éves korában a francia első ligában, majd 1976. március 27-től a „tricolorban" (Csehszlovákia ellen) hívta fel magára a figyelmet. Gyakran kapja a provokatív kérdések között azt — főleg az argentínai VB óta —, hogy Hidalgo szövetségi kapitány bizalmát változatlanul bírja-e, vagy pedig ezen a téren észlel-e személyével kapcsolatban bizonyos eddig nem tapasztalt „jelenségeket". A válasz:

— *Ezt egyesek mondják, mások pedig írják — minden különösebb alap nélkül. Ha valakinek, akkor nekem kellene ezt a legjobban tudnom, s Hidalgót is úgy ismerem, ha megváltozott volna a véleménye rólam, meg is mondaná. Eddig még nem tette...*"

Nem kétséges, ma még, és ki tudja meddig Platini a francia labdarúgás No. 1-e, hiszen a klubcsapatban és a válogatottban is a mérkőzés első percétől akarva-akaratlanul a kezébe kerül a karmesteri pálca. Érdekes módon ez ellen — eddig legalábbis nem történt meg — nincs ellenkezés játékostársai köréből. Játékszervező képességét, taktikai érettségét azonnal elismerik és alávetik magukat „személyiségének". Amit ismételten el kell mondani róla szakmailag: a mai idők egyik legsokoldalúbb labdarúgója, felvértezve a korszerű követelmények legtöbbjével. Ha hangulatát jobban tudná befolyásolni, harcosságát pedig fokozni, az európai, sőt a nemzetközi magaslatok sem lennének elérhetetlenek számára. Amelyeknek a közelségébe már sokszor elkerült, de ott „lecövekelni" eddig még nem tudott. Talán majd új klubjából, a St. Etienneből.

Platini a róla szóló könyvvel

Kopával, a volt neves francia válogatottal

Másfél millió dollárért

A kép bejárta a világot. Az Argentína—Hollandia VB-döntő után Daniel Passarellát, az aranyérmes csapat kapitányát vállon hordozták végig az örömmámorban úszó szurkolók, miközben magasba emelve mutatta fel az elnyert Világ Kupát a lelátók nagy napot megért nézőseregének.

Passarellát tehát meg kellett ismerni közelebbről is, hiszen Európa mind ez ideig nem sokat tudott róla, legfeljebb néhány francia újságírónak tűnt fel a fiatal argentin futballképessége, az 1974-es touloni ifjúsági tornán. Már akkor megjósolták, hogy nem mindennapi tehetséget láttak benne. Ezt egyébként már 12 éves korától kezdte bizonyítani az „Argentino Chacabuco" csapatában, ahová — Argentínában ez szokás — nyolc évre kötelezték el, édesapja jóváhagyásával. Becsületesen ki is töltötte az időt, majd a „Sarmiento Junin" csapatában folytatta, s 1974 januárjában, egy meleg argentin nyári estén a River Plateban játszott próbát a fürdővárosok hagyományos tornájának a döntőjében a Boca Juniors ellen. Balhátvédet játszott, egycsapásra megnyerte a vezetők, a közönség tetszését, nem volt vitás, hol folytatódik pályafutása.

Szerencsésnek tarthatja magát, hiszen minden úgy ment életében, mint a karikacsapás. Menotti már Toulon óta figyelembe vette keretének, olyannyira, hogy szinte nem is igen volt komoly versenytársa a libero szerepkörben. Csak életrajzából tűnik ki — mert észre nem lehet venni —, hogy erősen ballábas. Négy éves korában ugyanis csúnyán eltört a jobb lába, nem igen mert vele a labdába rúgni, s az évek múlásával is ha csak egy módja volt rá, igyekezett mindent egy lábbal megoldani. No, meg fejjel. Pedig nem szálfa termetű, 173 cm magas, elrugaszkodni viszont úgy tud, hogy a fejpárbajban még rá is „ver" ellenfeleire. Hogy teljes legyen kartotékja, személyi lapjára a még jobb megismerés érdekében oda kívánkozik: 1953. május 25-én született Chacabucóban, nős, egy gyereke van és ma már Washington Diplomats amerikai profi csapatban játszik. Hogyan került oda? Története van.

A világbajnokság után az aranyérmes csapat tagjait ajánlatokkal árasztották el a világ minden részéből. Az óriási összegek csábításának sokan nem tudtak ellenállni. Ardiles, Villa nyitotta a sort, Angliába szerződtek. Passarella elé az amerikaiak, pontosabban a Washington Diplomats tett le egy szerződést, abban 1,5 millió dollár volt feltüntetve. Passarella számításba vett mindent, s felesége is egyetértett vele. Átrepültek Észak-Amerikába. Úgy számoltak ugyanis, hogy hazai környezetben felvettek mindent, ami a világbajnoki győzelemért járt, egy ideig hazájukban nem számíthatnak még csak megközelítő honorálásra sem, ki kell használni a lehetőséget. A River Plate sem járt rosszul, így sima ügy lett a *„fehér ház"* városába szerződése. Ami viszont meglepő, a viszonyok alaposabb ismerete nélkül ötéves szerződést írt alá, s erről ezt mondja: *„Harmincéves leszek, amikor lejár a kötelezettségem. Talán hosszú ez az idő, de arra alapoztam, hogy Bradley, aki a Cosmostól jött át hozzánk vezetőnek a New York-i csapathoz hasonló nagy együttest akar kialakítani Washingtonban is, s én hiszek benne, hogy így is lesz. Bradley neves játékosokkal áll tárgyalásban, s biztos, hogy előbb-utóbb New York—Washington vetélkedőn dől majd el az amerikai bajnoki cím sorsa.*

Arra, hogy gondol-e még az argentin válogatottban szereplésre ezt mondta: *„Ha hívnak természetesen bármikor szívesen megyek. Nem hitegetem magam azonban ilyesmivel, hiszen Argentínában sok a tehetség, hamarosan meg lesz az utódom, s akkor már nem gondolnak rám. Egyébként ezt támasztotta alá válogatottunk utóbbi európai vendégszereplése is, amelyen egy év elmúltával is bizonyította, nem volt véletlen 1978-as sikere. Olyan játékosokat ismerhetett meg ezen a kiránduláson a futballvilág, akik három év múlva Spanyolországban képesek lesznek az aranyérem megvédésére is. Egy nevet említek közülük: Maradona. Ez a fiú a következő évek nagy szenzációja lesz. El fogja homályosítani az argentin futball eddigi legjobbjainak hírnevét is. S még hányan vannak..."*

Visszatérve Passarella amerikai napjaihoz, nem érdektelen, mit is mond ottani életéről, sportolásáról:

„Nem volt könnyű megszokni a mindennapot, de úgy érzem túljutottunk a nehézségeken, s lassan teljesen egyenesben leszünk. Ami a futballt illeti: megvan a törekvés a népszerűsítésére, a szándék tehát nagyon szép, s nem járok messze a valóságtól, ha azt mondom, még néhány év, és Amerikában érteni és szeretni is fogják a futballt. Ügyesnek tűnik az elgondolás, hogy a külföldi játékosok iskolákban tanítsák a labdarúgást. Nem tanárként, vagy edzőként, hanem meghívott vendégként kell bemutatni a gyerekeknek főleg olyan technikai dolgokat, amelyeket ők eddig nem igen láthattak, amely egyben alapeleme ennek a sportágnak. Én is szívesen vállalok ilyen előadásokat, s érzem, hogy mindenütt fogékony hallgatókra találok. Így érdekesen és még változatosabban telnek napjaim."

Oleg Blohin

A második szovjet Aranylabdás

Oleg Blohin már kiskorában megszokta az edzéseket, mert hol az édesanyját, hol pedig az édesapját kísérte.

Sportcsaládban született: édesanyja a múltban jeles gátfutónő, országos csúcstartó is volt, édesapja pedig öttusázott. Így érthető, hogy kedvenc játékai hol a futócipő, hol a párbajtőr volt. Az iskolában nagyon kedvelte az atlétikát, jól sakkozott, másodosztályú szintig vitte. A családi tanács úgy döntött, hogy sportiskolába küldik a kis Oleget. Kiderült, hogy lakásukhoz legközelebb a labdarúgóiskola van.

Így Oleg tízévesen a futópályáról kissé beljebb, a zöldgyepre került. Szerencséje volt, nagyon jó kezekbe került: a labdarúgókkal Mihail *Koman*, a Dinamo Kijev egykori középpályása foglalkozott. Sok ismert labdarúgót nevelt, többek között *Lobanovszkij*, a kijeviek jelenlegi vezető edzője is tanítványa volt.

●

Oleg fanatikusan megszerette a labdarúgást. A foglalkozások után szinte rohant a Dinamo stadionba, s megszállottként figyelte a nagyok minden mozdulatát.

Tizenkilenc évesen, 1971-ben szóhoz jutott a Dinamo tartalékcsapatában. A szakvezetők felfigyeltek rá s a következő idényben már bekerült a legjobbak közé. A bajnokságban 14 góljával a legeredményesebbnek bizonyult — gólkirály lett. S hogy nem a véletlen műve volt ez a felröppenés, bizonyítják a következő évek, amikor háromszor egymás után az év labdarúgója lett. A Futbol-Hokkej szaklap által a sportújságírók körében rendezett közvéleménykutatás során ez eddig csak Blohinnak sikerült.

Sportpályafutása eddigi legeredményesebb évének az 1975. esztendő bizonyult. Az év labdarúgója szavazás során 128 szovjet sportújságíró közül száztízen az első helyre jelölték. A France Football szavazása alapján, mint a kontinens legjobbja Aranylabdás lett. *Jasin* után (1963) Blohin a második szovjet labdarúgó, akit ez a megtiszteltetés ért.

A szaklap így írt az eredményhirdetés után:

„Oleg csúcsot javított, hiszen a 130 lehetséges pontból 125-öt kapott. Fényesen jutott az európai labdarúgás csúcsára."

Abban az évben a Dinamo Kijev a KEK-döntőben biztosan nyert a Ferencváros ellen, majd a Bayern München csapatával szemben elhódította a Szuper Kupát is. A kijeviek a válogatott gerincét alkották.

A későbbiek során is a szovjet labdarúgás élvonalában maradt.

Az év labdarúgója szavazáson a harmadik helynél lejjebb soha nem szerepelt, a válogatottban is „bérelt" helye van, csapatában és a válogatottban a góllövésből is kiveszi a részét, bár rendkívül nehéz helyzetben van. Az ellenfél mindig gondoskodik arról, hogy személyes őrzője legyen. Ennek ellenére a szovjet góllövők örökranglistáján már a százasok klubjában kapott helyet és 108 góljával az első tíz között szerepel.

Még nem fejezte be sportpályafutását, előbbre kerülhet, hiszen novemberben még csak 27 esztendős lesz.

●

Az 1975. évi csúcs után a feljebbjutás némileg elmaradt.

Sem a szovjet válogatott, sem klubja a Dinamo nem dicsekedhet fényes sikerekkel. A válogatott nem jutott el Argentínába a Mundialra (a magyar válogatott ütötte el őket), s a nemzetközi kupákban is elmaradtak a győzelmek. A hazai bajnokságban a kijeviek változatlanul az élvonalhoz tartoznak, a nemzetközi porondon azonban nem sok tapsot aratnak.

Nagyszerű adottságokkal rendelkezik. Édesanyjától örökölte a gyorsaságot, a robbanékonyságot, apjától az öttusázókat jellemző állóképességet, kitartást. S mindenekelőtt a munkabírást.

Oleg kitűnően lát a pályán, érzi és érti a játékot, technikailag állandóan képezi magát, összjátékra törekszik. Kitüntetéssel elvégezte a testnevelési főiskolát, s majd edzősködni szeretne, gazdag tapasztalatait megosztani tanítványaival.

Balról: Bozsik, Blohin, Szimonyan

Joao Amaral és Jose Oscar

A brazil „gát”

Brazília annak ellenére, hogy veretlen maradt az argentínai XI. világbajnokságon és végeredményben bronzérmet szerzett, mégis csalódást okozott. Messze volt játéka az oly sokszor megcsodálttól, 1958-as, s főleg 1970-es mexikói teljesítményétől. Pedig nagy volt a beharangozás, hogy milyen világsztárokat vonultatnak fel Argentínában. Aztán az agyonreklámozott csillagok sorra csődöt mondtak, így a sorozatunkban is szereplő, de azóta újra a felemelkedés útját járó Zico is. Végül is az addig szürke embereknek tartott játékosoknak tulajdonítható a tisztes harmadik helyezés.

Brazília ennek az eredménynek az eléréséhez 10 gólt lőtt, s mindössze 3-at kapott a hétszer 90 perc alatt. Nem kell tehát különösképpen magyarázni, hogy inkább a védelem jeleskedett, mint a csapat többi része. Ebben a hátsó sorban pedig mindvégig „fix” pontnak csak a kapus Leao s a védelem közepe, az áttörhetetlen Amaral, Oscar duó számított. Pedig lehet mondani, szinte véletlenül kerültek így egymás mellé Coutinho csapatában. A VB-t megelőző mérkőzéseken is inkább a „szürke” minősítést kapták, s a szövetségi kapitány jó szemét dicséri, hogy mégis meglátta bennük azt a védelmi „kettőst”, amelyre szüksége volt az argentínai nagy küzdelemben. S ők nem okoztak csalódást. Sőt! Kivívták a nemzetközi szakértők dicséretét, s a VB után sok napvilágot látott „világbajnoki csapatban” az Amaral, Oscar kettős jelentette az együttes „közepét”.

Kik is ők tulajdonképpen?

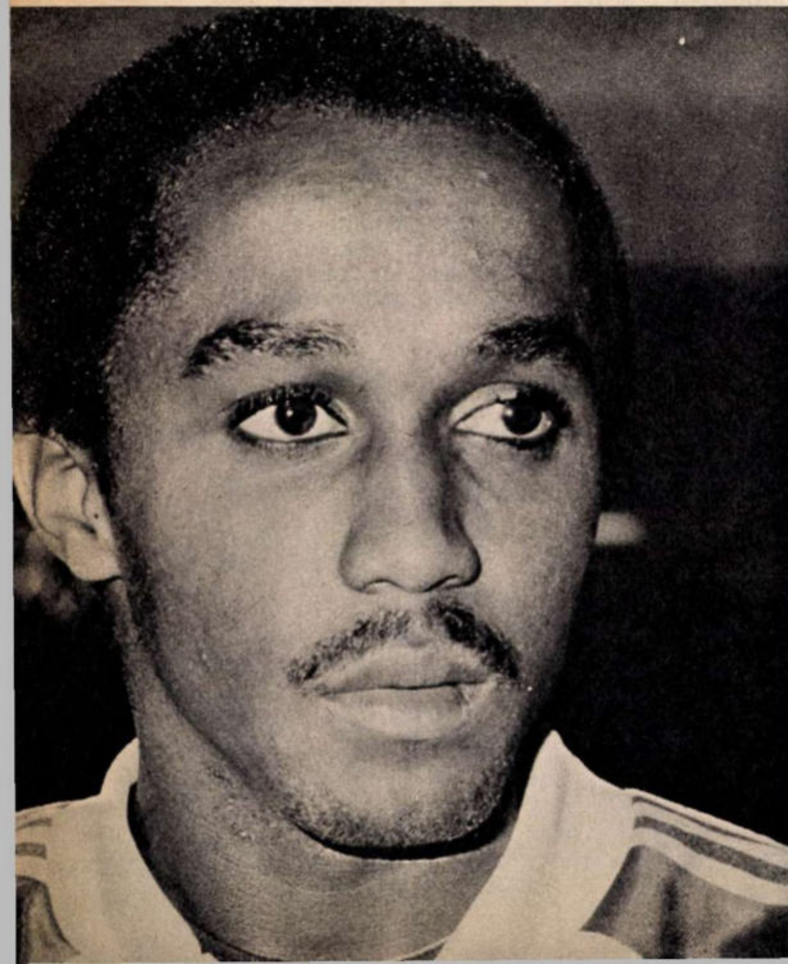
Joao Amaral (lent balról) a Corinthiansból került a válogatott csapatba. Ma már 24 éves, tehát ha nem jön közbe valami rendkívüli esemény, akár még két világbajnokságon is ott lehet. Képességei ugyanis megvannak hozzá. Amióta először bekerült a válogatott csapatba, rendületlenül tartja a helyét. Olyannyira, hogy az ismét szövetségi kapitányi tisztséget kapott Coutinho, egyik legbiztosabb emberének tartja újonnan kialakítandó csapatában. Amaral legnagyobb erénye talán a biztonság. Nincsen olyan helyzet, akár a legforróbb légkörű, legbizonytalanabb kimenetelű mérkőzésen sem, amikor ő nem találná meg a legértelmesebb, a legcélravezetőbb megoldást. Egy példa rá: a spanyolok megnyerhették volna a VB-mérkőzést ellenük, hiszen Cardenosa miután mindenkit kicselezett az üresen maradt kapu bal sarkába gurította a labdát. Azaz gurította volna, ha Amaral hihetetlen hidegvérrel nem lép közbe, s nem menti a helyzetet. Mert ha ez gól, a brazilok már utazhattak volna haza, s akkor mindegyikük feje veszélybe kerül... Amaral tehát nemcsak Leao kapuját, Coutinhót is megmentette!

Jose Oscar (lent jobbról), a beállós, a Ponte Pretából került Amaral mellé. Védőtársával hasonló életkorú, tehát még Kólumbiában is játszhat a brazil csapatban. Kitűnőek a fizikai adottságai: 1,86 m magas, a testsúlya 78 kg. A védelem oszlopa. Amaralhoz hasonlóan róla is meg lehetne mintázni a nyugalom szobrát. Hogy ez pedig milyen nagy erény egy labdarúgónál, arról a szövetségi kapitányok tudnának csak igazán mesélni.

Oscar csodálatosan kiegészíti Amaralt. Míg társa a földön, ő a levegőben korlátlan úr. Egyszerűen lehetetlen lefejelni előle a labdát.

Nagyobb dicséretéül nem szolgálhat, minthogy azt a Luis Pereirát szorította ki a csapatból, aki nélkül sokan el nem tudták volna képzelni a brazil válogatottat, s akit haza sem hívtak Madridból (az Atletico Madridban játszik), mert Oscart a brazil bajnokságban látottak alapján a közvélemény is bekövetelte a válogatottba.

Amaral, Oscar — csodálatos védelmi „gát” — amelyről még nagyon sokat fog hallani a labdarúgóvilág. A közeljövőben, de minden bizonnyal a legtöbbet három év múlva, a spanyolországi XII. világbajnokságon.

Klaus Allofs

A Bundesliga gólkirálya

Még csak 23 éves, hatszoros válogatott, a Fortuna Düsseldorf játékosa. Az elmúlt idényben ő volt a Bundesliga gólkirálya. Igaz, csak 22 „telitalálattal", de olyan csatárokat előzött meg, mint például Klaus *Fischer*, akiknek elsősorban a góllövés a feladatuk és tudományuk. (A kaiserslauterni *Toppmöller* és a kölni *Dieter Müller* is messze elmaradt mögötte, pedig e három jelölt vetélkedett, hogy a „nemzet bombázójának", Gerd *Müllernek* a helyét elfoglalja a válogatottban.) Klaus *Allofs* (a képen elöl, mögötte öccse, Thomas) a 10-es számot viseli a mezén, és körülbelül azt a szerepet tölti be csapatában, amit Keegan Hamburgban. A középpályán és a csatársorban egyformán használható. Ez talán rossz kifejezés. Inkább: kiváló. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy ő szerepelt legtöbbször — a müncheni Rummeniggével együtt — a „hét tizenegyében". Hét alkalommal, az elmúlt idényben. Őket követte Kaltz hatszor, majd Paul Breitner és Dieter Hoeness öt-öt alkalommal.

Csapatát ennek ellenére majdhogynem elhagyta a szerencse. Május 16-án, mint ismeretes, a Düsseldorf hosszabbítás után kikapott a Barcelónától a KEK döntőjében. A bajnokságban a 7. helyen végzett, tehát még azt a lehetőségét is elveszítette, hogy az UEFA-tornán részt vehessen. Az utolsó pillanatban azonban hozzá pártolt a „fortuna". Az NSZK kupadöntőjében hosszabbítás után győzött a Hertha BSC ellen. Ismét részt vehet tehát e rangos európai tornán.

Mindebben Gerd *Zimmermann*on kívül elsősorban Klaus Allofs volt a főszereplő. Nem rajta és rajtuk múlott, hogy a Düsseldorf nem tudott a mezőny fölé emelkedni. A „rajtuk" közé sorolhatnánk még a középpályás Gerd *Zewe*-t, a szélső Wolfgang *Seelt* (mind a ketten játszottak már a válogatottban), valamint a legújabb csillagot, Klaus Allofs öccsét, a 20 esztendős *Thomast*, aki elsősorban támadójátékos.

Klaus eddigi labdarúgó-pályafutása tulajdonképpen összefügg Thomas szereplésével. Csapatukban és magánéletükben jól kiegészítik egymást. Nem csoda, labdarúgócsaládból származnak, apjuk, Franz Allofs sokáig a kerületi ligában játszott, s két fiát tudatosan nevelte erre a pályafutásra. A legbüszkébb talán akkor volt, amikor a Banik Ostrava elleni KEK-mérkőzésen háromszor is szerepelt az Allofs-név a góllövők tábláján. Klaus kétszer, Thomas pedig egyszer.

Klaus az öccsét tehetségesebbnek tartja, Thomast viszont aggályok terhelték egy ideig. Úgy érezte, hogy a már befutott fivér segítségével került az első csapatba. Valószínűleg egyiküknek sincs igaza. Az edző, Dieter *Tippenhauer*, ezt így fogalmazta meg: „Mind a ketten fantasztikusan kiegészítik egymást. Nem kell sok idő, és évekig a nemzetközi labdarúgás élvonalába tartoznak majd, s a sportsajtó szalagcímek alatt ír róluk."

Lehet, hogy így lesz. Rajtuk, és természetesen az edzői irányításon múlik. Klaus már négy éve játszik a Bundesligában, Thomas — ugyancsak saját nevelése a Fortunának — alig egy éve került a legjobbak közé, de mindjárt a B-válogatottságig vitte. Fivérével ellentétben csak most lett profi, kétéves szerződéssel. Klaus pedig újabb három évre kötötte le magát. Jellemük és összetartásuk alapján azonban nehezen képzelhető el, hogy játékos-pályafutásuk idején valaha is megváljanak anyaegyesületüktől. Ez pedig ritka dolog a profi labdarúgó-piacon.

Ami Klaus Allofs játékát illeti — mert egyelőre még ő a sztár —, a nagy munkabírás és technikai tökéletesség ellenére a kevesebb mozgás jellemzi. Thomas jellemezte legjobban: „Nem rohangál feleslegesen, de ha belelendül, akkor annak értelme és eredménye van."

E józan megfontolás sem teljesen helytálló. Akik a Barcelona elleni KEK-döntőt látták a televízióban, megállapíthatták, hogy Klaus Allofs szinte mindig „labdaközelben" volt, védekezésben és támadásban egyaránt, Gerd Zimmermann sajnálatos sérülése után pedig különösen ő irányította a játékot. (E sérülés véleményünk szerint nagy hátrányt jelentett a Fortunának e magas színvonalú kupadöntőben.) Különben sem halvérű játékos. Már kétszer kiállították. Ez persze nem erénye, noha mind a két alkalommal csak „sárga lapot" érdemelt volna. Valószínű azonban, hogy a jövőben egyre többször „beállítják" a válogatottba is. Talán-talán az öccsével is együtt.

A két Allofs: elöl Klaus

Ubaldo Fillol

A VB legjobb kapusa

Két évvel ezelőtt Ubaldo Fillol még csak álmodozott a nagy futballsikerekről, már ami az argentin válogatottban való szereplését jelentette — a világbajnokságon. Nagy riválisai voltak, a legnagyobb a megtévesztésig indián arculatú és kinézésű Gatti, akit a Népstadion közönsége is láthatott a magyar válogatott elleni mérkőzésen. Ahogyan azonban fogyott a felkészülési idő, annyival több gondja-baja volt Menottinak a klubjában, de a közös munkában is renitenskedő, egyébként kitűnő képességű kapussal. Gatti azután meg is sérült. Indokolt volt tehát, hogy valaki a helyére lépjen előre, ez Fillol, a River Plate 1950. július 21-én született játékosa volt. Érdekes az első benyomás Fillolról. Bár a testmagassága 181 cm, súlya 78 kg, valahogyan nem tölti be a kaput, legalábbis ez az első benyomás róla, amikor megjelenik a kapufák között. De amikor már ott van, akkor hamar felhívja magára a figyelmet, a válogatók érdeklődését. Menotti jó szemét dicséri, hogy ő sem ment el mellette, első számú kapusává választotta, s hogy menynyire bírja a bizalmát, azt az argentin válogatott május—júniusi európai vendégszereplése is mutatja, Fillol ugyanis változatlanul az argentin válogatott 1-es számú trikójának a viselője.

Ahhoz, hogy Fillol posztját megingás nélkül megtartsa, kellett hozzá a kitűnő VB-s szereplés. Hálátlan dolog ez a szerepkör, hiszen hiába akár 89 perces hibátlan teljesítmény is, ha közbejön egy perces megingás, akkor már a kapus volt a bűnbak, nem pedig a csatárok, akik az előttük adódó rengeteg lehetőséget közben elszalasztották. Argentína világbajnoki győzelmével kapcsolatban is sokkal többet hallott a labdarúgóvilág Kempes és Luque góljairól, Ardiles fáradhatatlanságáról, Passarella biztonságáról, mint pl. Fillol egy-egy bravúros alakításáról, amely nélkül pedig az argentin csapat nehezen került volna el, akár a döntőbe is. Vegyük csak a középdöntő Rosarióban lezajlott Argentína—Lengyelország (2-0) mérkőzését. Előtte a hazai csapat 1-0-ra kikapott az olaszoktól, a második helyről került tovább csoportjából, s Menotti akkori nyilatkozatai szerint a bronzérem elnyerését már álmai netovábbjának tartotta. Végül is győzött csapata, de ez a siker nagyon a hajszálon múlott. A lengyel válogatott ugyanis ezen a találkozón négy év előtti világbajnoki formáját „hozta", sokáig úgy tűnt, hogy Deynáék jönnek majd le győztesen a pályáról. Hogy ez nem így lett, elsősorban azután Deynán múlott. Az argentin csapat Kempes 16. percben lőtt góljával 1-0-ra vezetett, miközben a lengyel csapat a helyzetek sokaságát puskázta el. No, meg egy tizenegyest. Ennek elhibázásáért Deynán kívül a lengyel válogatott szakvezetőjét, Gmochot hibáztatták sokan, mivel az eléggé indiszponáltan játszó középpályására bízta a büntető végrehajtását. A ma már Angliában szereplő labdarúgó nagy magabiztossággal állt a labda mögé — legalábbis ezt lehetett látni —, s szemjárásával igyekezett megtéveszteni a rendületlenül álló Fillolt. Végül is ő maga zavarodott bele a lélektani harcba, a labdát ugyan eléggé meglőtte, de kevésbé pontosan, s az argentin kapusnak helyén volt a szíve. Megmaradt csapata vezetése, övé lett a győzelem. Ma már kár volna jósolgatni, de ki tudja, mi történhetett volna az 1-1 után.

A nemzetközi sajtó dicséretére legyen mondva, a VB utáni értékelések már nagyjából helyére tették Fillol teljesítményét is, s ha netán „sorokban" megközelítő sem lett méltatása Kempeshez, s a többiekhez képest, ő maga is megkapta az elismerést, s sokan tették a VB legjobbjaiból összeállított csapatba, vele kezdődött a világbajnoki tizenegy. Különösen Dél-Amerikában értékelték sokra, s 18 közép- és észak-amerikai, valamint dél-amerikai újság szakembereinek szavazása alapján a 78 ponttal első helyezett Kempes mögött 59 ponttal az „ezüstös" helyet érdemelte ki, olyan nagyságokat megelőzve, mint a brazil Dirceu, a perui Cubillas, és még sok más VB-sztár. Egyébként 15-en tették az első, tízen a második, hárman a 3. helyre, s mindössze az ecuadori és a chilei szavazótól nem kapott voksot az 1—3. helyre, a nicaraguai 5.-nek tette.

Jellemzései többek között a következők voltak:

„A VB legjobb kapusa címet elsősorban hihetetlen reflexeiért, s nagyszerű megérzéseiért érdemelte ki'.'

„Fillolnak hervadhatatlanok az érdemei az argentin válogatott világbajnoki győzelmében. Döntő pillanatokban is megőrizte hidegvérét."

A River Plate kapusa egyik napról a másikra került a világ legjobbjainak az élére, posztján olyanokat megelőzve, mint Maier, Zoff és Hellström — többek között.

A VB már a múlt, Fillol azonban a jelenben sem veszített egy éve nagyon megcsodált képességeiből. Klubcsapatában a hírek szerint mindig a legjobbak között található.

Fillol a FIFA jubileumi mérkőzésén Jan W. Peres 11-esét védi Bernben

Roberto Bettega

Aki legyőzte a betegséget is

Az olasz labdarúgás szenátora, az Agnelli-ház kedvence, Boniperti kiszemelt utóda a Juventus elnöki székében, az intellektuális labdarúgó — ez Roberto *Bettega*. De ha csak ilyen röviden akarnánk elintézni bemutatását, akkor még a találó elnevezések ellenére is becsapnánk az érdeklődőket. Ő ugyanis ennél sokkal több!

Az idén 29 éves „Bobby gól" — ez is az egyik beceneve — az olasz labdarúgók példaképe. Minden tekintetben. A testi felépítése, a tudása, az intelligenciája, a hozzáállása, az eredményessége — mind egy ritka értékes generáció egyik utolsó mohikánját fémjelzik. Akik dicsérik, elsősorban a komolyságát, öntudatosságát, mértéktartását, hivatásszeretetét, szellemességét és humorérzékét hangsúlyozzák, vagyis minden tekintetben érett játékost látnak benne. Bruno *Bernardi*, a La Stampa futballszakírója például, Jan *Fleming* híres regényét — „Csak kétszer élünk" — említi meg Bettega életútjával kapcsolatban, mint a legjellemzőbb vonást. A Juventus csapatkapitánya ugyanis két futballpályafutást mondhat magáénak...

Egy rideg téli napon, 1950. december 27-én, Torinóban született Roberto Bettega. A ma 184 cm magas, 78 kg-os, nős, családos játékos már 18 éves korában a Juventusban rúgta a labdát. De két évig csak a tartalékok kenyerét ette, illetve egy idényre kölcsönadták a Varese alsóbb osztályú csapatának. Két hónappal huszadik születésnapja előtt — már mint előlegezett klubajándék! — Szicília szigetén, a Catania elleni bajnoki mérkőzésen mutatkozott be a Juventusban, az „A" ligában. A találkozó gól nélküli döntetlennel ért véget, két nagy helyzetet is kihagyott. De a szakemberek bizalmát ez nem ingatta meg. Lát a pályán! — hangoztatták hívei, és továbbra is megőrizhette a 11-es számú mezt. A gólokkal azonban sokáig még adós maradt. Elegáns játékmodora elsősorban irányító szerepkörre tette alkalmassá, de ő gólokra vágyott. Igen ám, de a kemény olasz védőkkel szemben a technika egymagában kevés volt. A lövőkészsége pedig nem eléggé erőteljes. De a feje! Az igen! Ha odaszállt a labda, akkor nem volt az a hátvéd és kapus, akit le ne fejelt volna. Hát maradt előretolt ék.

A gyorsan kedvenccé vált játékos egyre biztatóbban fejlődött. Ferruccio *Valcareggi*, az akkori szövetségi kapitány az 1971-es Coppa Italia döntőjében, a Verona ellen látta játszani, és akkor két pompás gólt szerzett. „Ez az ember kell nekem Gigi *Riva* mellé!" — jelentette ki az ősz fejű kapitány, aki éppen az 1974-es, NSZK-beli világbajnokságra kereste csapatát. Bettegát tehát elég hamar felfedezték, de amíg magára húzhatta az azúrkék mezt, négy hosszú esztendő telt el...

A születésnapján kívül még egy örökké emlékezetes dátum került ugyanis Bettega életébe. 1972. január 16-án, ismét egy rideg, hideg téli délutánon, a Juventus az ő fejesgóljával nyert idegenben értékes 2 pontot. Az öltözőben mindenki őt ölelgette, de Roberto nem tudott igazán lelkesedni, örülni sikerének. A hideg rázta, fájt a feje, úgyhogy a csapat orvosa szükségesnek látta a 22 éves, fizikailag nem kimondottan erős játékost másnap kivizsgálásra berendelni a klinikára. S az eredmény lesújtó volt: Bettega tüdején tenyérnyi folt éktelenkedett. A baj híre megrázta az egész várost, s amilyen váratlanul, gyorsan tört a felfelé ívelő pályát futó fiatal játékosra, olyan hirtelen születtek meg a szükséges döntések. Harminckét nap a legjobb klinikán, aztán további 153 egy magaslati tüdőszanatóriumban...

Fél év telt el, amikor Bettega újra megjelent a Stadio Comunale öltözőjében és lassan újra elkezdhette az edzéseket. S már ez is csodaszámba ment! „Életem legnehezebb időszaka volt, de ma már úgy tűnik, igaz se volt talán..." — vallja ma a játékos, aki megerősödve (6 kilót felszedett) először is megnősült, hogy rendszeres életet folytathasson. S amikor baráti körében szóba kerül életének ez a drámai szakasza, ő mindig elővesz egy levelet, amit akkor kapott egy 16 éves, gyógyíthatatlanul beteg fiútól. „...tudom, hogy én soha nem gyógyulok meg, ezért csak azt kívánom, hogy még az életemben egyszer láthassalak játszani! — írta milliónyi híve egyike. S talán éppen ez a pár sor adott neki erőt ahhoz, hogy végtelen türelemmel mindent elölről kezdjen.

Aztán eljött az újjászületés napja is. Még az év augusztusában, ismét idegenben, Marseille-ben, az Olympique elleni BEK-mérkőzésen visszafoglalta régi helyét a Juventusban. Az orvosi tudomány és a gyógyszerek, valamint Bettega hihetetlen akaratereje pedig csodát tett. Az idegenben öngóllal elvesztett első mérkőzés után Torinóban Bettega két góljával jutott tovább a csapat. A válogatottba azonban csak 1975-ben hívták meg újra. Fuvio Bernardini és Enzo Bearzot Riva utódját látta benne, de már együtt nem játszathatta őket. Három esztendő kellett ahhoz, hogy visszanyerje régi reflexeit, tempóérzékét és gólerejét. De visszaszerezte. Sőt! Túlszárnyalt minden várakozást. A betegsége alatt megószült fejével az olasz labdarúgók példaképévé vált, s a legutóbbi, argentínai világbajnokságon a legkimagaslóbb egyéniségek közé verekedte magát.

Ha hinni lehet a bennfenteseknek, akkor Bettega pár év múlva a Juventus elnöke lesz. Addig is, amint abbahagyta a játékot, technikai vezetőként — ideális menedzsertípus! — szolgálja majd tovább a családja után legszentebb célt — a „kerek bőrt"!

Bettega két képen, mindkettőn középen

Osvaldo Ardiles

Csak Dalglish előzte meg

Amit elöljáróban illik róla tudni: 1952. augusztus 3-án született Cordobában, 1,69 m magas, 64 kg a súlya, a Huracanból került a világbajnoki csapatba, majd a VB-n mutatott kiváló játékán akadt meg a Tottenham Hotspurs vezetőinek a szeme, s Angliába szerződtették. Addig ez volt róla a vélemény: Intelligens középpályás játékos. Képessége van arra, hogy megadja a játék ritmusát, összehangolja a csapatmunkát. Hihetetlen energiával rendelkezik. Nagyszerű a technikája, ezt nem viszi virtuozitásba, mindig csak annyit használ fel belőle, amennyire az adott helyzetnél szükség van. A legnehezebb szituációkból is eredményesen tud kikerülni azzal, hogy a legmegfelelőbb megoldást választja. Öröm vele és mellette játszani, árad belőle az önbizalom.

Ezzel a véleményezéssel került el a szikrázóan napfényes Argentínából a ködös Angliába, ahol az első idény után az év legjobb angol labdarúgója választáson Kenney Dalglish, a Liverpool szemefénye mögött a második helyre került. Megelőzte többek között azt a Liam Brady-t, akit az angol profi futballisták a maguk szavazásán az „év játékosá"-nak választottak. Hogy ez milyen nagy szó, csak az tudja, aki valamennyire is ismeri az angol viszonyokat.

Ardiles tehát csatát nyert a brit szigeten. Joggal büszke is erre: „*Nagyon boldog vagyok* — mondta, mikor megtudta a választás eredményét. — *Az a kezdeti kétség, ami érkezésem első napjaiban még bennem volt, ma már teljesen eltűnt. Egy évvel ideérkezésem után már nyugodtan kijelenthetem, családommal együtt minden különösebb nehézség nélkül alkalmazkodni tudtam az angliai viszonyokhoz. Persze ehhez nagyban hozzájárult, hogy őszinte barátsággal fogadtak a Tottenhamban, a legrövidebb idő alatt már úgy éreztem magam, mint otthon a Huracanban.*

Eddig egyetlen kis panasza az volt, hogy otthon elkezdett jogi tanulmányait nem tudja folytatni nagy elfoglaltsága miatt — erre nem ad lehetőséget a sok mérkőzés és edzés —, persze még nyelvi nehézségei is vannak, éppen ezért teljes intenzitással vetette bele magát az angol tanulásába.

Ardiles ma a Tottenham játékának egyik meghatározója. Hogyan sikerült ez neki, erről sok érdekeset mondott:

— *Úgy érzem, hogy technikai képzettségemmel, így elsősorban a labdakezelésemmel és labdavezetésemmel nyertem meg az első csatát, a nagyon szigorú, de lelkesedni nagyon tudó angol szurkolók előtt. Hozzájárult mindehhez napról napra javuló fizikai állapotom és máris minden adva volt ahhoz, hogy beváltsam a hozzám fűzött reményeket.*

Beváltotta. Ezt a rengeteg, a Tottenham mérkőzéseiről érkezett tudósítás bizonyította, amelyekben néha egészen a csodálat hangján írnak Ardiles fáradhatatlanságáról, arról, hogy bejátssza az egész pályát, saját kapuja előtt éppen úgy meg lehet találni őt, mint az ellenfélénél. Ami még elismerésre méltóbb: a számára szokatlan, hatalmas test-test elleni küzdelemtől sem fél, pedig törékeny alkatával nem éppen egyenrangú félként bocsátkozik a kemény harcba.

Az is megszívlelendő, amit a dél-amerikai és angol futball közötti különbségről megállapít:

— *Van egymástól tanulnivaló! Kétségtelen, hogy a dél-amerikai játék könnyedebb, látványosabb, s inkább a technikai megoldások dominálnak benne. Persze, ott ezt igényli a közönség, azt kell tehát nyújtani, amit várnak tőlünk. Baj van viszont a taktikai fegyelemmel, erről könnyen megfeledkeznek a dél-amerikai játékosok, akik bizony az egyéni csillogást sem vetik meg. Nos, erre nagyobb lehetőségük van az általában egész évben jó talajú pályákon. Merőben más a helyzet Angliában. Itt a nézők kemény küzdelmet, férfias játékot várnak mindenkitől, elsősorban ez elégíti ki őket. Ehhez pedig nagyszerű, és még csak kicsit sem herdálható fizikai állapot szükséges, mert enélkül lehetetlen bírni a 90 percek öldöklő iramát. Számomra nagyon örvendetes, hogy mindezt át tudtam venni, anélkül, hogy azért lemondtam volna a néha leheletfinom technikai megoldásokról, s amelyért ugyancsak akkora tapsban volt részem, mintha ötméteres becsúszással szereltem az ellenfelemet. Van tehát még mit ellesniök egymástól a dél-amerikaiaknak és az angoloknak, miközben még azt hozzátenném, hogy taktikai téren már nincsenek titkok a két labdarúgásban.*

Arthur Antones Zico

A „fehér Pelé”

Brazíliának az argentínai VB-re készülése közben a nem is titkolt „ásza” volt Zico, a Flamengo gólrekordere. Szinte számolatlanul rúgta a gólokat csapatában, népszerűsége egyre nőtt, tudását mind gyakrabban kezdték összehasonlítani Peléével. Ennél nagyobb dicséretet nem is kaphatott volna ezekben az időkben. 1977-ben többek között Dél-Amerika legjobb játékosának választották, s minden rendben levőnek látszott ahhoz, hogy igazi nagy kiugrását majd a XI. VB-n teszi meg. Nem így történt. A brazil válogatott 450 percéből mindössze 200 jutott a számára, s mindössze az első mérkőzést, a Svédország ellenit játszotta végig, egy-egy alkalommal még 82, 20, majd 8 percet volt a pályán, s ezzel ki is telt argentínai szereplése. Góllövő tudományát sem tudta bebizonyítani, hiszen mindössze a Perunak lőtt 11-es góljával található a VB góllövői között. Nagy csalódást okozott a brazil csapat vezetőinek, rajongóinak, hiszen tőle, a „fehér Pelétől” várták a csodát...

Az 1953. március 3-án született 1,72 m magas, 68 kg testsúlyú Zico hazatérve igyekezett mielőbb elfelejteni és elfeledtetni az Argentínában történteket. Hamar meg is bocsátottak neki, különösen a Flamengo szurkolói, hiszen „megtalálta” góllövő cipőit, egyre inkább visszanyerte igazi formáját, azt, amiért a „fekete gyöngyszemmel” összehasonlították. Ismét a régi Zico lett. Olyannyira, hogy egy Brazíliában járt francia újságíró egyik cikkében még arról is ír, hogy „Zico-mániával” találkozott a cariocaországban. Minden futballal kapcsolatos beszélgetés ugyanis a végén Zicóhoz lyukadt ki.

Zico csillaga tehát ismét felemelkedőben van, s azzal, hogy Rio gólkirálya lett, visszanyerte Coutinho bizalmát is, aki már többször is kijelentette: „Zico egyike annak a négy vagy öt játékosnak, akire tovább is számítok az argentínai csapatból. Rajta kívül még Leao, Oscar és Amaral jelent biztos pontot.”

A visszanyert népszerűséget igyekszik is kihasználni Zico. Újabb 1 évre aláírt szerződésében olyan összeget biztosítottak számára a Flamengo vezetői, hogy ma kétségtelenül Zico Brazília legjobban fizetett labdarúgósztárja. Emellett nevét a legkülönbözőbb cégek felhasználják cikkeik reklámozására, s ez sem csak zsebpénzt jelent a számára.

Amikor élete eddigi élményeiről beszél, általában két csalódását szokta emlegetni: az egyik a már érintett argentínai világbajnokság, a másik, hogy nem sikerült egyetemi felvétele. Persze, sokkal több az amit elért az igazi futballistacsaládból származó Zico — két bátyja, Antunes és Edu is kitűnő játékosnak számított —, s ha összegezi eddigi eredményeit, már nem tűnik véletlennek pályafutása ilyenformán alakulása. A statisztikai adatok szerint már 500 körül jár a Flamengóban játszott mérkőzéseinek a száma, a különböző válogatott csapatokban is sokszor kapott helyet, többek között 8-szor játszott az olimpiai csapatban, az „A” válogatottban 50 felé jár, úgy, hogy összmérkőzéseit tekintve már a 600-as számhoz közelít.

Nyilvántartják azt is, hány gólt lőtt eddig. Nos, a Flamengóban 326-ot: 44-et a serdülőcsapatban, 37-et az ifjúságiban, 245-öt a profi felnőtt együttesben. Ezen kívül 25 gól fűződik a nevéhez a „zöld-arany” színű mezben. Különösen a 11-eseket lövi halálos biztonsággal. Pályafutása során eddig mindössze 4 büntetőt nem sikerült értékesítenie. Érdekes egyébként, hogy sohasem mellé vagy fölé lőtte a labdát, a kapusok fogták ki rajta mindig.

Zico a visszanyert önbizalmával újra a Flamengo karmestere lett, nagy része van abban, hogy az együttes ötven mérkőzésen át megőrizte veretlenségét. A legtöbb mérkőzést ő döntötte el csapata javára — góljaival. Alacsonyabb termete ellenére is sok gólt fejel, nem fél a kapu előtt a robosztus hátvédektől, s a kifutó kapusoktól sem, felveszi velük a küzdelmet, s amint eddigi góljainak száma mutatja, eredményesen. Coutinho már többször kijelentette: „Erre, a mostani Zicóra van szüksége a válogatott csapatnak még legalább 3—4 évig, így természetesen az 1982-es spanyolországi XII. világbajnokságon is.

Juan Manuel Asensi

„A legszebb álmom..."

Juan Manuel Asensi, amellett, hogy a Barcelona és a spanyol válogatott kapitánya, betölti a Spanyol Labdarúgók Szövetsége vezetői tisztségét is. S ennek a játékos szervezetnek a ténykedése ebben az évben kihatott az egész spanyol futballra. Ami még sohasem volt, sztrájkoltak a játékosok, hogy bizonyos jogokat kivívjanak maguknak, amelyek megoldását már régen követelték. Megtörtént tehát, hogy egy vasárnapon az első és második ligás mérkőzéseken csak a játékvezetők jelentek meg, s a szabályok kiírta várakozási idő után otthagyták a pályákat. Az első ilyen nagyszabású megnyilvánulása volt ez a spanyol labdarúgók szövetségének, amellyel egyelőre túl sokat nem értek el, de a legfontosabb — mint ők vallják —, hallatták a szavukat, s bizonyos kérdésekben máris engedmények megtételére szorították a klubvezetőket. Így pl. a klubcserék esetében, azaz a szerződés lejárta után a játékos már nincs teljesen kitéve volt „gazdái" önkényének az új egyesület megválasztása és a lelépési díjak kikötése dolgában. Ami továbbra is maradt: Asensiék nem tudták elérni, hogy legalább valamelyes „stop" legyen a külföldi játékosok számára, továbbra is négy „idegen" játszhat egy-egy spanyol csapatban, két „igazi" külföldi, no, meg két dél-amerikai, akik még nem szerepeltek hazájuk válogatottjában.

Asensi éppen olyan felelősséggel és becsületesen végzi dolgát az elnöki poszton, mint a futballpályán. A rá jellemző szorgalommal és tettvággyal. Ilyen egyébként az egész élete.

Hétgyerekes családból származik, s ami nagyon érdekes, hogy bár édesapja és három bátyja a labdarúgópályán töltötte minden szabad idejét — második ligás csapatokban játszottak —, Asensi inkább a kézilabdához vonzódott az iskolában. Aztán egy napon egészen váratlanul, amolyan „egy gól vagy Asensi" választásnál, amikor nem volt ki a két csapat, őt is bevették az egyik gárdába. Azonnal úgy kitűnt társai közül, hogy egy csapásra „öt gólra" nőtt az értéke. Labdarúgó lett, s nem is sokáig kellett arra várnia, hogy felfedezzék. S aki észrevette nem mindennapos képességeit, nem más volt, mint maga Alfredo di Stefano, aki ekkor a sevillai Elche csapatánál tevékenykedett. Magához vitte a játékost, aki 17 évesen már a spanyol első ligában is bemutatkozott. Az Elchéből válogatták, amikor még alig töltötte be a 18. életévét. amelyet azóta is hűséggel és nagyon eredményesen szolgál. Elég csak a legutóbbi Barcelona—Fortuna Düsseldorf KEK-döntőre gondolni. Ezen is, mint oly sok más és sorsdöntő jellegű találkozón, Asensi meghatározója volt csapata játékának. Voltak ugyan társai, akik talán színesebb játékkal, nagyobb technikai bravúrokkal hívták fel magukra a figyelmet, Asensinél azonban egyikük sem végezte lelkiismeretesebben a feladatát. Ahol „rés" mutatkozott, ő megjelent, védekezésben és támadásban egyaránt összehangolta a többiek játékát, s amikor valahol pánik támadt, robusztus megjelenésével mindig kisegített.

Nem véletlen, hogy „El Pulmon"-nak, azaz „tüdő"-nek becézik. Annyi munkát magára vállal, hogy az néha félelmetesnek és egy kicsit talán érthetetlennek is tűnik. Hogyan tud egy játékos, akár pillanatnyi megállás nélkül végigfutni 90 percet, amelynek során nemegyszer felszabadítja a kapuját nehéz helyzetekben, máskor támadás szervezésébe kezd, vagy éppen befejez egy akciót, mint a Svédország elleni VB-mérkőzésen is, amikor hatalmas bombájával szemben az argentínai mezőny talán legjobb kapusa, Hellström tehetetlennek bizonyult.

Asensi 178 cm magas és 76 kg-os termetével, széles vállaival, domború mellkasával imponáló jelenség a pályán, s nem véletlenül szeretik játékostársai, a közönség, s becsülik az edzők, vezetők, benne ugyanis 100 százalékosan meg lehet bízni. Emberben és futballistában. Kubala László is a válogatott kapitányának választotta, mikor az argentínai eseménysorozat után Pirri lemondott a válogatottban való további szereplésről. Méltó utódja lett Asensi.

Az 1978/79-es bajnoki idény előtt levelet kapott az egyik barcelonai szurkolótól, aki azt kérdezte tőle, vajon megnyeri-e végre a csapat a bajnokságot. Asensi ekképpen válaszolt: „A kérdés jogos, valóban eléggé régen örvendeztettük meg nézőinket azzal, hogy a legjobb spanyol csapatnak bizonyuljunk. Néha balszerencsénk volt, máskor pedig hajszállal maradtunk le az annyira áhított aranyéremről. Nem tudom ígérni, hogy teljesül-e majd mindannyiunk álma, egyet azonban megígérhetek, mindent megteszünk érte."

Meg is tettek, ezzel is csak az ötödik helyen végeztek. Kárpótlást adtak viszont az értük rajongó tízezreknek a KEK megnyerésével. Érzésünk szerint a Barcelona rajongói ilyen engeszteléssel máskor is kiegyeznének...

Valaki azt kérdezte tőle, ott lesz-e még az 1982-es spanyol világbajnoki csapatban. Válasza: *„A legszebb álmom teljesülne ezzel, hiszen hazai környezetben csodálatos lenne még egy világbajnoki szereplés. Akkor azonban már 33 éves leszek, s hogy tudom-e tartani a formámat, oly módon, hogy a szövetségi kapitány megmaradjon személyemnél, ezt majd csak a jövő dönti el."*

Asenzi (balról) a 2. gólt lövi a KEK-döntőn

Hansi Müller

Az eredményes középpályás

Úgy tört be, üstökösként a nyugatnémet labdarúgásba, mint egykor Beckenbauer. Méghozzá a legjobb időben. Amikor a nagy irányító a New York-i Cosmoshoz távozott. Alig 19 évesen, s egyszeriben a Bundesligába felkerült VfB Stuttgart irányító szerepére vállalkozott, amely ez évben már a második helyen végzett, sőt a bajnokságra is esélyes volt. Ez persze nem csupán Hansi Müller érdemes, miként Franz, a „császár" sem egyedül vezette bajnokságokra és kupagyőzelmekre az FC Bayernt, s világbajnokságra a válogatottat, de irányító szerepe tagadhatatlan. Az érdekesség, hogy míg klubcsapatában majdnem mindig a legkiválóbb teljesítményt nyújtotta, Beckenbauerral ellentétben azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Mindennek talán lélektani okai lehetnek — nyomasztotta a felelősség tudata —, azonkívül a hasonlóság ellenére más stílusú játékos, mint a nagy példakép.

A hasonlóságon az említetteken kívül azt értjük, hogy rendkívül képzett, ideális az alkata, 180 cm magas, 77 kiló az átlagsúlya, ráadásul csinos (a stuttgarti lányok bálványa), s magánéletében is a szerénység jellemzi, vagy jellemezte, nagyszerű pályafutása kezdetén. Nem hisszük, hogy a dicsőség időközben megrontotta volna. Talán még mindig ő a mai nyugatnémet labdarúgás legnagyobb ígérete. És ezt a reménységet be is válthatja, ha az erényei fölülkerekednek a hibáin.

A nyugatnémet és a nemzetközi sportsajtó sokat írt már róla. Akárcsak francia hasonmásáról, Platiniről. (Valóban nem ok nélkül említjük a franciák hírességét, Müllerrel összevetve. A magyar sportsajtó, köztük a LABDARÚGÁS is többször foglalkozott vele. Éppen ezért nem akarunk ismétlésekbe bocsátkozni, hanem egy eleddig kevésbé ismert módszerrel, az úgynevezett *biorhytmiká*-val próbáljuk jellemezni e kivételes képességű játékosnak a tudását és jellemét. Közbevetőleg jegyezzük meg, hogy e sporttudományág újdonság a nemzetközi sportéletben — egyszer talán részletesebben beszélhetünk róla —, lényegét mindenesetre érzékeltetheti a Hansi Müllerről kialakított megállapítások egy része.

Csak a legfontosabbakat idézzük. *A fizikai adottságok alapján:* Müller nem eléggé gyors, nem rohamozó típus, s állandóan fennáll a sérülés veszélye a játékában.

Szellemi adottsága: Átlátja az egész pályát, meglepő ötletességgel rendelkezik, ragyogó ötletei és „húzásai" vannak, mindig tudja, hogy melyik játékostársához továbbítsa a labdát. Ezenkívül ösztönösen felismeri a helyzetet, s kitűnő az irányzéka. Nagy lövőerejére jellemző, hogy az elmúlt idényben — középpályás létére — 17 alkalommal vette be az ellenfél hálóját.

Lélektani hibája: Hamar elkedvetlenedik, ha a játék nem úgy alakul, miként azt ő elképzeli, vagy előkészíti. Nem rendelkezik kellő öntudattal. Talán ez a legfőbb hibája. Nem a Stuttgart csapatában, hanem a válogatottban.

Ez a jellemzés, amelyet egy sportlélektanár készített Hugo Max Gross „Biorhytmik" című műve alapján (5,80 márkáért kapható), természetesen nem csupán Hansi Müllerre, hanem az egész sportéletre is vonatkozik. De főképpen a labdarúgókra. Hansi Müllerre ugyanúgy, mint rendkívüli tehetségű társaira. Nyilván tanulnak belőle. És feltehetően mi is, ha fel akarunk zárkózni a nemzetközi élvonalhoz.

Hansi Müller gyakran áll hadilábon a játékvezetővel...

Marius Trésor

Az első és az utolsó (?) VB

Marius Trésor, az Olimpique Marseille liberója posztján a világ egyik legjobbjának számít. Ha ilyesfajta rangsorok születnek, ő mindig valahol az élen van. Vagy legalábbis eddig volt. Ezt azért kellett hozzátenni, mert az utóbbi időben azért nem olyan egyenes vonalú a karrierje, mint amilyen évekig volt. Persze, ebben nagyon közrejátszik az a tény, miszerint sokat kínlódott sérüléssel, ez alaposan kizökkentette őt a játékból és idegállapotából is. Még 1976 végén történt, hogy hasi fájdalmakról kezdett panaszkodni, már majdnem megoperálták, mikor egy jóakarója tanácsára az NSZK-ba ment konzultációra, s sikerrel járt. Aztán egy év múlva a térdével kezdett bajlódni, pedig ott állt előtte a nagy feladat, az argentínai VB-n való részvétel, amelyet sehogysem akart kihagyni. Egyik nap úgy érezte, hogy már minden rendbe jött, a másikon meg kiújultak fájdalmai. Ezt klubvezetői hitték is, meg nem is, hiszen játéka a pillanatnyi egészségi állapotának megfelelően alakult, a sajtó és a közönség is kikezdte. Végül is akupunktúrás kezeléssel rendbehozták.

Trésor ott volt a francia válogatottban mindhárom világbajnoki mérkőzésen, egyiknek, az argentinok elleninek főszereplője lett. Mármint a 2-1-es vereségnek. Az történt ugyanis, Michel Hidalgo csapata a jó előkészületi eredmények után — győzelem Brazília és 50 év után idegenben Olaszország ellen — egyik titkos esélyesként érkezett a délamerikai országba, annak ellenére, hogy a rendező ország együttesével, az olasz és a magyar csapattal került egy csoportba. Az olaszoktól ugyan az első mérkőzésen eléggé balszerencsés körülmények között

2-1-re kikapott, de még nem volt veszve semmi. Az argentinok következtek második ellenfelükként. A játék alakulása biztató volt a gallkakasos csapat számára, múltak a percek, már 45-re fordult az óramutató s még mindig 0-0 volt az eredmény. Ekkor amolyan leshelyzetnek is megítélhető pozícióból Luque tört a francia kapura. A 16-oson belül Trésorral ütközött, eddig még nem is volt semmi baj. A fekete bőrű francia keze azonban estében a labdához ért. A svájci játékvezető, Dubach valószínűleg nem is látta az esetet, annál inkább partjelzője, a kanadai Winsemann, s ezt a vezetőbíró tudomására is hozta. 11-es lett a vége, ezt az argentin kapitány, Passarella belőtte. Platini még egyenlített a 60. percben, de 13 perc múlva Trésornak megint Luquéval gyűlt meg a baja. Miután több francia védőt maga mögött hagyott, Trésor sem tudta útját állni, s a végeredmény 2-1 lett, füstbe mentek a francia remények. Trésor álmai is...

Az argentínai VB érthetően még mindig sokat foglalkoztatja Trésort, hiszen ez volt számára az első világbajnokság, s lehet, hogy az utolsó. A következőre, a spanyolországira ugyanis már túl lesz 32. életévén, s Franciaországban is jönnek a fiatalok. A futball élvonalába is. Mind többen.

— *Hol van még a következő VB* — szokta mondani, ha erre kerül a szó. — *Addig még annyi minden történhet, még az is talán, hogy én leszek az egyik fix pontja majd az együttesnek. Ha pedig nem, beteljesedik velem is sok labdarúgósors, az álmok nem válnak valóra.*

Marius Trésor Guadeloupe szigetén született, onnan szerződtették jószemű szakemberek Ajaccióba, majd 1972-ben áthajózott Marseille-be. Máig is azt fájlalja, hogy nem egy évvel előbb írt alá, amikor a kikötőváros együttese eddigi legnagyobb sikerét érte el; első lett a bajnokságban és a kupában is. Neki ugyanis csak egy kupa aranyérme van 1976-ból, de persze még nincs vége... Ámbár itt-ott az is elhangzik, hogy esetleg majd klubot cserél Franciaországban, de az is szóba jöhet, hogy netán külföldre megy. Ő ezt mondja:

— *Nagyon jól érzem magam Marseille-ben, s ha a vezetők elégedettek velem, én nem gondolok távozásra. Külföldi ajánlatom eddig a Feyeenordtól volt, ezt sem én kaptam közvetlenül, hanem a klub. Azt sem tudom, mi volt benne, nem tájékoztattak róla, én meg nem szeretek kérdezősködni...*

És ha az Egyesült Államokba hívnák?

— *Ma még csak fel sem vetődik bennem egy ilyen elgondolás, konkrétan egyébként sem lehetne szó ilyesmiről, legfeljebb 3—4 év múlva.*

S mit csinál majd, ha befejezi labdarúgó pályafutását? Ezt is gyakran megkérdezik tőle. A válaszon nem gondolkodik:

— *Egy biztos, edző nem leszek. Ehhez a tevékenységhez nem volnának idegeim. Lehetséges, hogy majd egy kis sportszerüzletet nyitok, így élő kapcsolatban maradnék a sportolókkal, sportemberekkel.*

Trésor persze azt sem titkolja, hogy ha hazahívnák Guadelopéra, a sziget futballsportjának irányítására, talán ezt tenné a legszívesebben, hiszen rengeteg ott a tehetséges fiatal, sokukat lehetne akár nemzetközi klasszisú játékossá is kinevelni.

Nem mond rá példát, mindenki tudja: Trésor is így jutott el a világélvonalba...

A VB-n, az Argentína elleni 1-2 után...

Törőcsik András

Túljár a védő eszén

Utánozhatatlan cselező — utánozhatatlan cselekkel. Tulajdonképpen — kis túlzással — „kegyetlen" ember, mert a védőkből gyakran csúfot űz, nemcsak rászedi őket, hanem le is fekteti, mert ha jön Törőcsik, nemcsak a csatárt nehéz tartani, hanem az egyensúlyt is...

És rafinált, nagy betyár. Érti, hogyan kell túljárni a védő eszén, ha az „szívja" magát, nem tágít. Jól jön ilyenkor a hegyes könyök, a trikó vagy a nadrág megcibálása, egyszóval az olyasfajta manőverek, amelyekért a hátvédek úgymond nem lelkesednek. Aztán, ha az „őrök" elvesztik a türelmüket, s megpróbálnak Törőcsik módjára válaszolni, abból származik a legtöbb baj, mert az Újpest csatára is szedi a lábát, s néha oda is rakja...

Persze Törőcsik is sokszor repül, bukfencezik és hempereg, mert ő sem visszapillantó tükörrel játszik, az orvtámadásokat képtelen kivédeni. Nehezen veszti el a hidegvérét, de ha igen, jaj a védőnek és Törőcsiknek is, mert a játékvezetők türelme véges. Ki ne emlékezne Argentínára, a Mundial „poklára", ahol az apró taktikai szabálytalanságokat, de még inkább a durva belemenéseket gyorsan megelégelte „Törő", s előkerült a piros lap, irány az öltöző!

Sok emlékezetes mérkőzése közül is talán a legkiemelkedőbb egy vereséggel zárult találkozó, az 1977-es bilbaói, amikor az Újpesti Dózsa befejezte pályafutását az UEFA Kupában. Már az első védő, akit Törőcsikre kiosztottak, az is olyan volt, mint a pokróc, csépelte Andrást, ami csak belefért. Pontosabban, csépelte volna, mert az újpesti csatár kapkodta a lábát, kerülgette a „tüskéket", s az lett a vége, hogy a védő szerényen elpárolgott. Egy hatalmas szakállas, torzonborz frizurájú spanyol vette át a posztot, ő nem rúgdosott, hanem inkább lökött, fogott, dulakodott, akárcsak egy vízipólós. Törőcsik ennek a harcmodornak is megtalálta az ellenszerét, ahányszor jött a labda, ügyesen a védő ölébe csücsült, mint egy „élő" karosszékbe, s a vetélytárs máris moccanni sem tudott. Az ilyesfajta ügyeskedésre szakszót is kitaláltak a labdarúgásban, amit a kifejezés élét véve „fenekelésnek" hívnak. Száz szónak is egy a vége, a mindenre elszánt spanyol gyorsan kiborult, s jött a harmadik védő. Neki már viszonylag könnyű volt a dolga, mert a „birkózás" Törőcsikből is sokat kivett, de nem olyan sokat, hogy néhány „köténynyel" és egyensúlyzavart okozó csellel ne vált volna ő is — mondjuk 10 perc leforgása alatt — nevetségessé. Milyen kár, hogy Törőcsik, az egyszemélyes „csatársor" sem tudott csodát tenni, s megmenteni az Újpestet — a kieséstől.

Góljairól már a határokon túl is legendákat mesélnek. Jogosan, hiszen Törőcsik talán még nem is rúgott „egyszerű" gólt, csak olyanokat, amelyek valamiféle különleges jelzőt mindig kiérdemelnek. A legtöbbször akkor, és onnan bombáz, amikor senki sem számít az elhatározására, s többnyire az sem zavarja, ha ketten csimpaszkodnak a nyakába, s még az sem, ha a kapuralövési szög csak 10—20 fokos. Talált ő már a Megyeri úton úgy az ellenfél kapujába, hogy az alapvonaltól legfeljebb 2 méterre állt, s onnan pörgetett-nyesett a „hosszú" sarokba, a kapus és a védők nagy-nagy ámulatára.

Törőcsik júniusban „kiállt". Ezúttal nem piros lappal, hanem annál sokkal súlyosabb ok miatt: az elmúlt bajnokság utolsó fordulóját követően, Zalaegerszegről távozóban autóbalesetet szenvedett. Ficam, törés, repedés — súlyosan megsérült. Volt nagy riadalom, s persze elkeseredés: táncol még Törő? — kérdezték az emberek.

Bízzunk abban, hogy igen, s hogy még sokat. Mindenki, aki a magyar labdarúgás kitartó szerelmese, ezt várja, ezt reméli. Szükség van Törőcsik Andrásra az Újpestben, a válogatottban, s mint kiderült, még a világválogatottban is, ahol éppen a sajnálatos baleset miatt nem szerepelhetett a Buenos Aires-i parádén, aminek megrendezését Argentína utólag bánta, hiszen a hamarjában összeállított vegyes csapat vereséget mért a szép jubileumra készülődő Mundial-győztesre. Törőcsik András azonban sohasem felejti azt el, hogy számításba vették, hívták, a világ legjobbjai közé sorolták. Ez is erőt adhat neki a gyógyuláshoz, a mielőbbi visszatéréshez!

Alan Simonsen

A huszonkettedik Aranylabdás

Sokan mosolyognak már egy évekkel ezelőtti történeten. Hennes Weissweiller, az ismert nyugatnémet mester, aki világmárkás csapatot kovácsolt az alig jegyzett Borussia Mönchengladbachból, 1970-ben elég sűrűn látogatott Dániába, a Boldklub Vejle mérkőzéseire. Abban a kis csapatban játszott az akkor még csak 18 esztendős (1952. december 15 született) Alan Simonsen.

Az évek folyamán világhírű játékossá érett Simonsen ma sem díjbirkózó termet (168 centi, 65 kiló) — hát még milyen volt ifjúsági korában.

Weissweiller gyakori dániai utazása felkeltette a Mönchengladbach több vezetőjének kíváncsiságát, egyszer elkísérték, s megkérdezték, kit figyel. Weissweiller rámutatott a vékonydongájú legényre, akik erre nevetni kezdtek, s azt mondták: hagyjon fel az egésszel, ne járassa le magát más edzőkollégák előtt.

Weissweiller azonban amit egyszer a fejébe vett, azt véghezviszi. A müncheni olimpia idején (Simonsen játszott a dán csapatban) megállapodtak: Simonsen 1977. június 30-ig szóló szerződést írt alá a Borussia Mönchengladbachhoz. Ezt lejárta után 1979. június 30-ig meghosszabbították. Alan Simonsen az idei nyáron szabaddá vált — válogathatott az ajánlatok között.

A Barcelonát választotta, Neeskens helyett a dán fiú az új külföldi csillag a katalán együttesnél, s most arra kíváncsi a labdarúgóvilág, hogy a „Törpe és az Óriás", vagyis Simonsen és Krankl egymás mellett milyen varázslatra lesz képes.

Weissweiller, aki elejétől hitt Simonsen karrierjében, jól ismeri Kranklt és dolgozott a Barcelonánál, kijelentette:

— *Védelem legyen a talpán, amelyik a Simonsen—Krankl kettőst semlegesíti. A Barcelona ezzel a két álomcsatárral a csillagos égig felemelkedhet.*

Simonsen 1977. decembertől egy éven keresztül volt Európa első számú labdarúgója. Azzá avatta az ismert francia labdarúgó szaklap, a France Football szokásos év végi szavazása. Európa szakírói Simonsent választották 1977 legjobbjának, elnyerte az európai Aranylabdát.

Ez volt a huszonkettedik választás, Simonsen neve felkerült arra a dicsőségtáblára, amelyre a varázslatos angol Stanley Mathews került fel elsőnek.

Miben is rejlik Simonsen ereje?

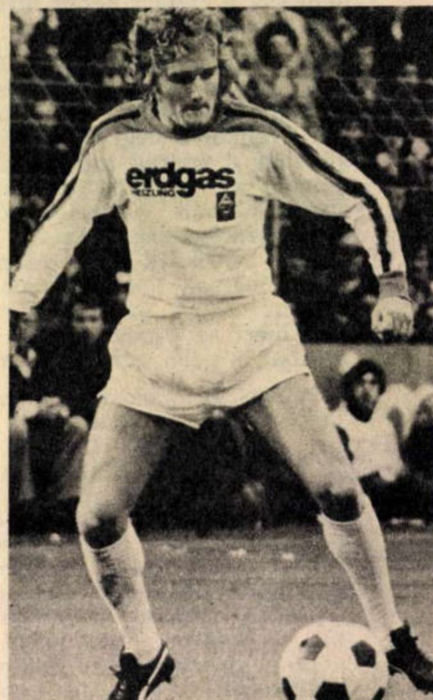
Félelmetesen gyors, mint a gyík, úgy siklik a védők között.

Nagyszerűen cselez, nem ijed meg a közelharcoktól, úgy lő, mint az ágyú.

Megvillan, s amint gyorsít, nyomban gólszag érződik a levegőben.

Kivételes képességű az a csatár, aki évente 15—20 gólra volt képes a Bundesligában. Udo Lattek, a Borussia Mönchengladbachban évekig volt Simonsen edzője, most az idény végén felfedte titkos kártyáit:

— *Egy bizonyos kereten belül minden játékosom, minden alkalommal meghatározott feladatot kap. Ez alól csak Simonsen volt kivétel. Teljes szabadságot élvezett, megmondtam neki, úgy játsszon, ahogy látja, csináljon azt, amit akar. Sok mérkőzés tanított meg arra, hogy Simonsent így kezeljem. Ő egy olyan tehetség, aki mindig a legjobb megoldást választotta, s aki a saját, hihetetlenül célratörő mozgásával, játékstílusával az ellenfél védelmét megoldhatatlan feladat elé állította. Sok hasonló játékost szeretnék jövendő csapataimban látni, de ez úgy hiszem, csak vágy marad. Simonsenhez hasonló játékos kevés fut a labdarúgóvilágban.*

Az Aranylabdás Alan Simonsen Dánia után az NSZK-ból is vette a vándorbotot, most a spanyol közönség meghódítására készül.

— *Egyszer voltam egy bikaviadalon, szédületes, milyen hangulatba jött a spanyol nézőközönség* — mondotta Simonsen. — *Kalapokat dobáltak a kicsi, törékeny torreádor felé. A labdarúgó-stadion más küzdőtér, de ott is vannak bikatermetek és velük szemben győzni akarnak az olyan törékenyek, mint én vagyok. Győzni akarok s az a vágyam, hogy játékkal, gólokkal ugyanúgy lelkesíteni tudjam a spanyol szurkolót, mint a torreádor.*

Johann Krankl

Hat gólt lőtt a VB-selejtezőn

Az osztrák labdarúgó-évkönyvekben nagyon vissza kell lapozni ahhoz, hogy olyan nemzetközi hírű játékosra találjon a „kutató", mint amilyen ma Johann Krankl, a szomszéd ország futballsportjának a szemefénye. A Rapid volt gólgyárosának már az argentínai VB előtt is voltak említésre érdemes játékai, sorozatai. Elég ebből csak annyit említeni, hogy állandóan ott volt az „aranycipőre" pályázók között. Már 1973-ban az „ezüstcipőig" vitte, azaz a legjobb európai góllövők között a N°—2-t érdemelte ki, 36 „találattal". Aztán jött a diadalmas 1978-as esztendő, ez meghozott mindent a számára. Előbb azt a nagyszerű fegyverténynyt hajtotta végre, hogy vezérletével és két góljával Ausztria legyőzte a világbajnok NSZK-t, s ezzel nagyon keserűvé tette a búcsúzó Helmut Schön utolsó világbajnoki perceit. Aztán 41 góljáért a párizsi Lidóban már „aranycipőt" vehetett át jutalmul, miközben európai élcsapatok versengtek megszerzéséért, s ebben a versenyfutásban a Barcelona „ügynökei" bizonyultak a legügyesebbeknek. Krankl egy éve már a katalán csapatban rúgja a gólokat, s ezzel egyre inkább feledteti a nagy holland sztár, Cruyff emlékeit.

Legutóbb a magyar labdarúgó-rajongók is láthatták az osztrák bombázót a tv képernyőjén, a Barcelona—Fortuna Düsseldorf KEK-döntőn, és ha ez alkalommal kevésbé csillogott, mint más alkalommal — lelkileg nagyban befolyásolta őt autóbalesete, amelynél felesége életveszélyesen megsérült, s csak egyenesen az ő kérésére vállalta a játékot —, döntő érdemet szerzett góljával a végső sikerben, még akkor is, ha a rosszmájúak netán azt mondanák, hogy azt a helyzetet nem lehetett kihagyni, úgy előkészítette a fiatal balszélső, Carrascosa.

Krankl meglepően könnyen beilleszkedett a spanyol labdarúgásba. Szinte észrevétlenül akklimatizálódott a számára merőben más életviszonyokhoz, s ezzel nagyon egyszerűsítette életét, hiszen neki elsősorban azzal kellett foglalkoznia, hogy minél jobb formába kerüljön, rúgja a gólokat, hiszen azért adtak érte 12 millió schillinget. Ma már Krankl a barcelonai Nou Camp kedvence, s ez nagyon sokat jelent. A lelátók ugyanis állandóan teltek, az edzésekről sem hiányoznak a nézők, így minden jó játéka, gólja állandó beszédtéma, ez pedig napról napra a mind nagyobb népszerűséget hozza meg a számára.

Bemutatkozása persze rengeteget számított. S ez jobban nem is sikerülhetett volna. Az első öt bajnoki és három nemzetközi mérkőzésen lőtt hét góljával magasan csapata legeredményesebb játékosának számított. S aztán sem hagyta abba, s végül is 29 góljával az 1978/79. évi spanyol gólkirály lett, úgy hogy őt a legkisebb szemrehányás sem érheti amiatt, hogy a Barcelona messze elmaradva a „követelményektől" fejezte be a bajnoki évet, az ötödik helyen. Persze a KEK-diadallal hamar engesztelődtek a nagyon vérmes katalán szurkolók, bizakodva várják az új idényt, no és természetesen Krankl góljait.

Igazi nemzetközi kiugrása tulajdonképpen Argentínával kezdődött meg, s a nagy érdeme, hogy azóta, ha lehet így mondani, még tovább fokozza teljesítményeit, egyáltalán nem nyugodott bele, miszerint a világsajtó megítélése szerint is révbe ért. Igazi góllövő típus, nem rendül meg a legkeményebb őrizet ellenére sem, ha csak egy pici rés is nyílik az ellenfél védelmén, ő kérlelhetetlen. A legjobb európai góllövők örökranglistáján ma már 106 góllal szerepel, s ezzel egészen az élmezőnybe került, amelyet Gerd Müller vezet 144 góllal. Müller viszont már az amerikai futballban rúgja további góljait, a 26 éves Krankl előtt pedig még nagyon sok bajnoki idény áll, akár az első helyet is megcélozhatja majd az idők során.

Kranklnak akár statisztikust is kellene foglalkoztatnia, hogy számon tartsa góljait, ha netán egyszer életrajzírásra vállalkozna, ne kelljen a „rengetegben" keresgélnie. Egy azonban máris biztos: az 1977. április 30-i, Málta elleni 9-0-s VB-selejtezőnek külön fejezetet fog szentelni. Hogy miért? Hat gólt lőtt a 90 perc alatt, mégpedig közülük négyet gyors egymásutánban, amolyan „bemutatkozóként" a 8., a 13., a 17. és a 20. percben. Ezután egy egész védőfalat kapott maga mellé, de ez sem tudta megakadályozni, hogy ne legyen még egy jó 10 perce, és két újabb gólja (52. és 63. p).

Persze, az igazi és egész életre szóló élmény a Maiernek lőtt góljai maradnak a XI. VB-n. 1-1-re állt a találkozó, amikor a 66. percben Krieger átadását lőtte védhetetlenül a nyugatnémet kapuba, a 88. percben pedig, amikor már mindenki úgy vélte, hogy 2-2 marad az eredmény, Krankl nagyszerű egyéni teljesítmény után, sorra játszotta át a védőket (Rüssmann, Kaltz), s lőtte a győztes gólt.

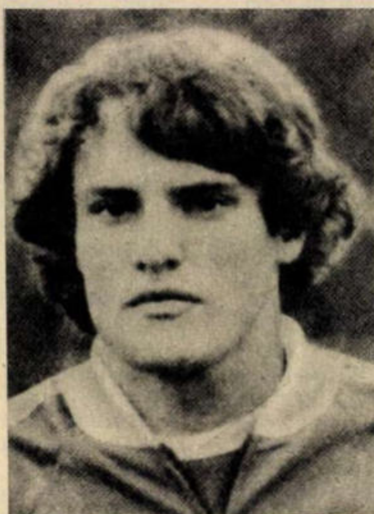

Claudio Sulser

„Kiütötte" a Real Madridot!

A svájci Grasshoppers 24 éves csatáráról elöljáróban azt kell tudni, hogy az 1978/79-es idény után elsősorban a bajnok Servettetől, de ezenkívül számos külföldi csapattól kapott ajánlatot, de ő maradt klubjánál, ahová 3 éves szerződést írt alá.

Svájc sok mindenről híres, labdarúgósportjáról kevésbé. Mégis, nemzeti önérzetüket azért csak dagasztja, ha a nemzetközi sportsajtó jó svájci futballistáról cikkezik. Már pedig Sulserről sok szó esik mostanában. Elsősorban azért, mert a nagyon sokat érő BEK-ben 9 góljával a sorozat legeredményesebb játékosának bizonyult, többek között azt is írták róla, ő volt az, aki a Real Madridot „kiütötte". A hatszoros BEK-győztes spanyol csapat ugyanis Zürichben 2-0-ra kapott ki, Madridban viszont csak 3-1-re nyert, így idegenben lőtt góljával a svájci együttes került tovább. S a három Grasshoppers-gólt éppen Sulser lőtte!

Sulser pedig a kezdet kezdetén egyáltalán nem gondolt arra, hogy majd egykor népszerű labdarúgó lesz. Inkább szórakozásból játszott csak Tessinben, egy második ligás kis csapatban, de olyan jól, hogy hamarosan bekerült a svájci ifjúsági válogatottba. Persze, hogy észrevették őt a nagycsapatok mindig tehetséget kereső szakemberei, így hamarosan Vevey-be, majd onnan a Grasshoppersba került. A megszerzéséért folyó versengésben többek között a Servette és a Lausanne maradt le, akik most nyáron akarták akkor elkövetett hibájukat jóvá tenni...

Aztán, mivel tehetsége nem maradt véka alatt, Roger Vonlanthen szövetségi kapitány is besorolta jelöltjei közé, s 1977. március 30-án a svájci válogatottban is letette „névjegyét".

Sulser a mai értelemben vett korszerű középcsatár. Alkatával is. 181 cm magas, a testsúlya 76 kg, így ember legyen a talpán, azaz védő, aki állja vele a párharcot. Erősen ballábas, de ez egyáltalán nem zavarja a folyamatos összjátékban való részvételében, egyéniségét pedig némely esetben kiismerhetetlenné teszi. Főleg labdavezetésében.

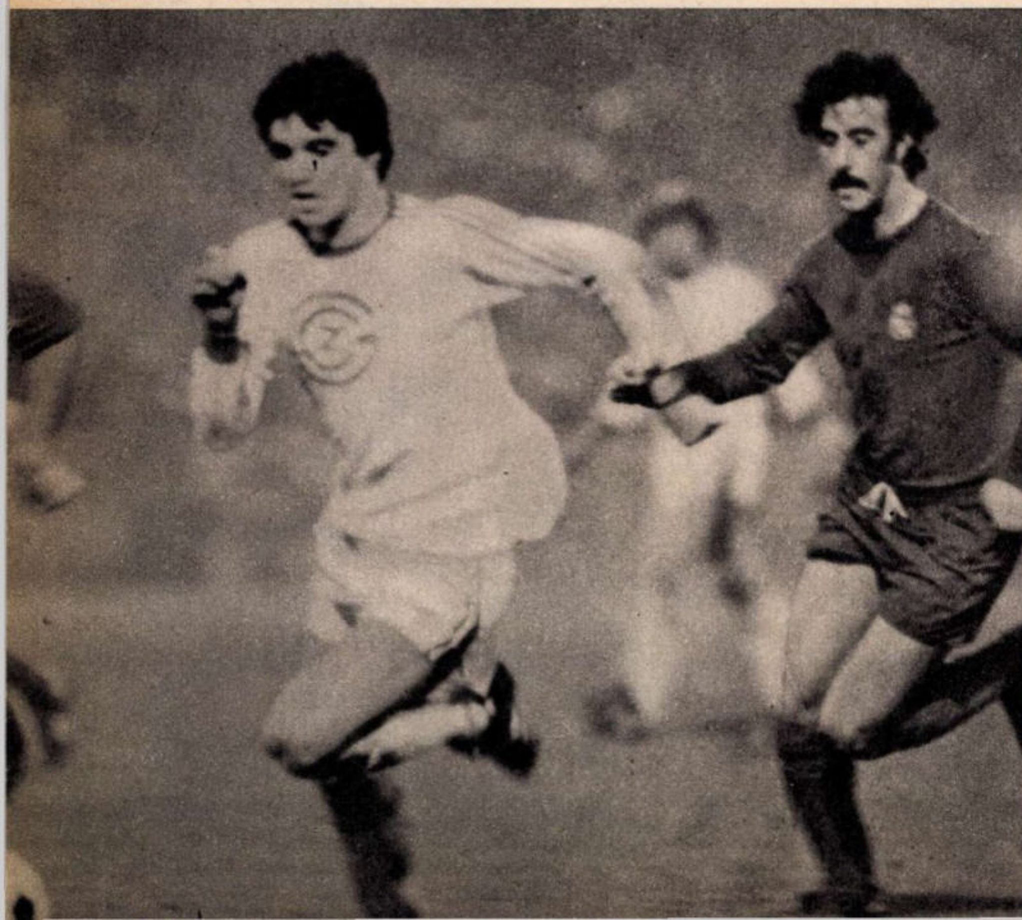
Olaszok lakta területen született, német—svájci szülők gyereke, aki anyanyelvi szinten beszél németül, franciául és olaszul. Könnyen elboldogulhat majd a nemzetközi labdarúgásban, ha úgy hozná a sors.

Sulser példaképe az angol Keegan és a skót Gemmil. Előbbi kitűnő helyzetfelismerése, a legkisebb lehetőség százszázalékos kihasználása, az utóbbi lankadatlan szorgalma és jó értelemben vett igazi profi mentalitása miatt. Mindig nyerni akar, s ezért megtesz mindent. A sportszerűség határain belül. Hogy hol szeretne egyszer játszani? Nos, ebbéli véleményét sem rejti véka alá: „A Real Madridban. Srác voltam, amikor ez a csapat volt a kedvencem. Csodálatos játékosai voltak, s amit sorozatban műveltek, az egyenesen félelmetes volt. Ha egyszer külföldre szerződnék, az elém tett ajánlatok közül minden bizonnyal a Real Madridét választanám..."

A három nyelven beszélő Sulsernek gyakran felteszik a kérdést, hogy a három nyelvterületről melyek a kedvenc csapatai. Válaszai: „1. FC Kaiserslautern (NSZK), méginkább a Hamburger SV és talán az AC Milan... francia nincs."

Persze ő sem tudja kikerülni azt a sablonos érdeklődést, hogy véleménye szerint hogyan festene a mai világválogatott. Sulser tizenegye: Shilton (angol) — Krol (holland), Camacho (spanyol), Oscar (brazil), Maldera (olasz) — Keegan (angol), Gemmill (skót), Ardiles (argentin) — Rossi (olasz), Byrtles (angol), Rensenbrink (holland).

Sulser ars poeticája: „*A mai futballban a csatárok helyzete a legnehezebb. Tudásukon, szemfülességükön múlik a csapat sorsa, jó vagy rossz eredménye. A legváratlanabb pillanatokban is készen kell lenni a helyzetek értékesítésére, a kihagyás fontos pontokba, jelentős pénzösszegekbe kerül... Ez pedig nem megengedhető a mai kor labdarúgója számára.*"

Diego Maradona

A nagy alkalom

Argentína boldog és büszke. Már ami labdarúgását illeti. Még három évig öröm és boldogság tölt el mindenkit a XI. VB aranyérmének elnyerése feletti örömben, miközben már alakulgat az új csapat, amely nem is olyan régen szép eredményekkel portyázta be többek között Európát. Ha büntetőrúgásokkal is, de legyőzte a világbajnoki döntő megismételt mérkőzésén Hollandiát, döntetlenül mérkőzött Olaszországgal (2-2) és Írországgal (0-0), majd Glasgow-ban a skótok felett aratott nagyon biztos 3-1-es győzelem után utazott New Yorkba, ahol a hazatérés előtt, egy úgynevezett bemutató mérkőzésen 1-0-ra verte a Cosmos csapatát.

Az eredmények egyáltalán nem mellékesek, főleg egy szakvezető, így Menotti szempontjából, mégis a fő hangsúly azon volt, milyen is lehet majd az argentin válogatott 1982-ben Spanyolországban, hiszen a túra fő célja az új VB-csapat gerincének a megtalálása volt. Hogy ez mennyire sikerült, mennyire nem, az majd hamarosan eldől, egy biztos: az argentin válogatottban egy olyan játékost láthattak a nemzetközi szakértők, aki egészen bizonyosan az elkövetkező évek beszédtémája lesz a világ futballsportjában. Ez pedig: Diego Maradona. Az argentin futball igazi szakértői úgy vélik, hogy ebben a 19. életévében járó játékosban az utóbbi 40 év legnagyobb klasszisára talált rá Menotti szövetségi kapitány. Hinni kell azoknak, akik azt állítják, hogy ha nem jön közbe valami rendkívüli dolog, Maradona játékával, nemzetközi hírnevével felülmúlja majd az olyan nagynevű elődöket, mint: José Manuel Moreno, Adolfo Pedernera, Alfredo di Stefano, vagy éppen Enrique Omar Sivori. Maradona ma Fillollal, a VB-t nyert csapat kapusával Argentína legnépszerűbb játékosának számít, s csapata az Argentin Juniors főleg azért kapja garmadával a hazai és külföldi meghívásokat, hogy a vendéglátók Maradona sajátosan egyéni labdarúgótudásában gyönyörködjenek. Túl vagyunk egy évvel az argentínai VB-n, ezért is különösen érdekes, hogy Maradona, már a XI. VB-re való felkészülésnél is számításba jött Menotti jelöltjei között, s talán az utolsó pillanatban került ki a FIFA-hoz nevezett 22-es keretből, Menotti még előrelátóbb elgondolásai miatt. Ami ugyancsak említésre méltó, Maradona már játszott a magyar válogatott ellen is, mégpedig 1978. február 28-án, Buenos Airesben, igaz csak húsz percet, de mindenki számára emlékezetesen.

Maradona európai napjai főleg azzal teltek, hogy ajánlatokat utasított vissza. Óriási összegeket ígértek neki a nagy klubok, az élen a Barcelona járt, amely horribilis értékű csekket tett le eléje. Egyszer aztán az argentin válogatott vezetői is megelégelték a „perzsa vásárt", s kijelentették: *Nyolcmillió dolláros ajánlás esetében hajlandók esetleg tárgyalóasztalhoz ülni.* Ezzel tehát egyelőre véget vetettek az alkunak. A hírek szerint pedig a kis Diego meg-megingott, amikor olyan összegekről hallott, amellyel tíztagú családját — nyolc testvére van, három fiú és öt lány — egyszerre a jólét kellős közepébe tudná juttatni. Persze Európa-járása alkalmából Maradona is sorra kapta a kérdéseket, hogy mi lesz három év múlva Spanyolországban? Válaszai:

„Ez lesz a nagy, soha vissza nem térő alkalom, hogy ország-világ előtt bizonyítsak. Bizom benne, hogy válogatottunk megvédi a világbajnoki címét és ehhez a dicsőséghez én is hozzájárulok. Egyébként is sok törlesztenivalóm van, az utóbbi VB-ről ugyanis szinte a legutolsó pillanatban maradtam ki, s ez talán eddigi legnagyobb csalódásomnak számít."

Sivorival, a nagy elődjével

Játéka általános csodálatot keltett, mindenütt, ahol pályára lépett. Annyi természetességgel hajtotta végre elgondolásait, hogy nemcsak a nézőket, de ellenfeleit is elkápráztatta. Testalkatát pedig nem lehet ideálisnak mondani. Zömök, leginkább Keeganhez hasonlít 1,65 cm-es és 66 kg-os termetével, de amit máris tud, az „óriási". A legkomplikáltabb technikai megoldásokat csak úgy kirázza a kisujjából, helyzetfelismerése, játékáttekintő képessége egyenesen káprázatos.

Minderről ő ennyit mond: *„Csatár vagyok, inkább ballábas, de semmi gondom, ha a jobb lábamra jön a labda. Nagyon szeretek cselezni, élvezem, ha át tudom játszani az ellenfeleimet. A rögeszmém pedig a góllövés. Ennél nagyobb örömöt semmi más nem jelent számomra."*

Egy alkalommal riport jelent meg róla Pelé társaságában, erről ez volt a véleménye: *„Szégyelltem magam, hogyan kerülhettem én egy képre a futball olyan géniuszával, mint Pelé. Persze azért nagyon örültem is, nem hiszem, hogy ennél szebb ajándékot kaphatnék még az életben. Micsoda egyéniség! Milyen tanácsokat adott!"*

S hogy milyeneket?

— *Azt mondta, ha pályára megyek, soha ne csapjam be a közönséget, mindig annyit adjak ki magamból, amire az adott pillanatban éppen képes vagyok. A közönség az szent! Másodszor: ne hagyjam elcsábítani magam sohasem a jó időmben, a sikerek teljén jelentkező barátoktól, mert ők csak addig vannak, amig tart a népszerűségem, aztán mintha nem is lettek volna... Még annyit: Soha ne higgyem, hogy én vagyok a legjobb, mert nem tudhatom, hogy ez meddig tart, s kár volna nagyot csalódni.*

Maradona betör a holland védelembe

Paolo Rossi

„Signor gól..."

5 milliárd 200 millió líra... Még leírni is sok! Márpedig a vicenzai Lanerossi futballklub elnöke, Guiseppe *Farina* ennyire becsülte középcsatárát, Paolo *Rossit*, amikor a tavalyi bajnokság végén a társtulajdonos Juventustól a teljes átengedésért — azaz a játékos feléért! — 2 milliárd 600 milliót kért. A sokkal gazdagabb torinói nagyegyesület, amely mögött ott áll Gianni *Agnelli*, a FIAT Művek multimilliárdos tulajdonosa, csupán 850 millióra, azaz 1 milliárd 700 millió lírára értékelte az olasz válogatott 22 éves centerét. S miután nem sikerült a megállapodás, lemondott róla azzal, hogy ha a textilgyáriaknak ennyit ér, akkor fizessék ki a Juventus részét, vagyis az általuk felbecsült felerészt, a 2 milliárd 600 milliót, és tartsák meg.

Farina, ha nyögve is, de összekapart 1 milliárd 300 millió lírát és a másik felét idén nyárra ígérte. Igen ám, de a Lanerossi rossz idényt zárt, s kiesett a Serie A-ból, s időközben kiürült a kassza, nem volt miből kifizetni az esedékes második részletet... S bár azonnal akadtak jelentkezők Rossiért, aki maga sem akart a Serie B-ben játszani, a megegyezés ritka nehézségekbe ütközött, hiszen a csillagászati szám most valóságossá vált.

A Lanerossi Vicenza elnöke azonban nem akart veszíteni az üzleten, és elhatározta, hogy a Juventust mindenképpen kifizeti, s majd egy másik nagyegyesülettel osztozik a játékos tulajdonjogán. Jelentkezők mindjárt akadtak, előbb a *Milan*, majd a *Napoli*. A Juventus pedig várakozó álláspontra helyezkedett... majd bejön a Lanerossi még az ő utcájukba! Végül is a nagy probléma egészen másként oldódott meg. Belépett a tárgyalásokba a kitűnően szerepelt Perugia, s Rossi az olasz bajnokság ezüstérmeséhez szerződött. Ez volt az idei szerződtetések legnagyobb meglepetése. A Perugia a tavalyinál is jobb szereplésre számíthat.

Ezek után jogos a kérdés: vajon mit is tud ez az 5 milliárdos középcsatár? Nos — anélkül, hogy lebecsülném ennek az igen népszerű és sportszerű, vitathatatlanul nagy tudású, sőt, rendkívül szerény játékosnak a tehetségét és érdemeit — nyugodtan mondhatom: ennyi pénzt nem ér! A körülmények alakulása teremtett ilyen abszurd helyzetet, hogy a 180 cm magas, 76 kg-os és a Lanerossiban 2 év alatt 44 gólt lőtt Paolo Rossi teste centiméterenként 29 milliót, kilónként 69 milliót és gólonként 118,5 milliót ért a futballpiacon. Márpedig a számok ezt mutatták, bármennyire is hihetetlennek tűnik így első olvasásra. Még akkor is, ha Rossi a csatársor minden posztján használható, mert rendkívül robbanékony, gyors, kitűnően cselez, ötletes, lábbal és fejjel egyaránt nagyszerűen bánik a labdával, s fizikailag és technikailag is teljesen érett játékos. De az igazi próbatétel csak most kezdődik számára, hiszen az elmúlt bajnokság nagy felfedezésének számít, s ezentúl minden mérkőzésén, a világ bármelyik pontján lép is majd pályára, különleges „őrizetre" számíthat. S itt hadd említsem meg sztár elődjét, aki körül hasonlóan nagy viharok dúltak, Gigi *Rivát*, aki végül is két lábtörés után kénytelen volt abbahagyni a labdarúgást...

Paolo Rossira, remélhetően, nem vár ilyen sors. Nem annyira belemenős, mint a Cagliari „bombázója" volt, ő inkább ésszel és szemfülességgel, remek helyezkedési érzékkel és igen pontos lövőkészséggel, gyors helyzetfelismeréssel veszi be az ellenfelek kapuját. Abszolút kétlábas, és jól fejelő játékos, aki ugyanakkor az összmunkában is igen hasznos tud lenni. „Most már csak azért drukkolok, hogy Ri-

vera ne vonuljon vissza, hiszen ha ő adja a labdákat, akkor senki nem állíthat meg engem" — nyilatkozta a tárgyalásokkor az egyébként vékonydongájúnak tűnő középcsatár, akit közvetlenségéért, szerénységéért és őszinte barátságáért társai minden csapatban szerettek.

Paolo Rossiról még el kell mondani, hogy 1956. augusztus 23-án, Pratóban született, ott is kezdte játékos-pályafutását és 17 éves korában figyeltek fel rá, akkor került a Juventusba. De amikor elérte 18. évét, a klub még nem tartott rá igényt, ezért kölcsönadta előbb a *Comónak*, s e csapat színeiben esett át a Serie A-ban a tűzkeresztségen. S mivel a Como kiesett, Rossi megint továbbkerült, de akkor már a Serie B-be, a Lanerossi csapatához. Új csapata még abban a bajnokságban első lett, s a következő évben pedig a Serie A-ban kiharcolta magának az UEFA Kupa jogát. A Juventusnak most már kellett volna Paolo Rossi, de nem adták. Így lett végül is az idei nyár szenzációja „Signor Gól", aki közben nyugodtan játszadozott, mert tudta — akárhová kerül, ő biztos jól jár!

Adam Nawalka

Felfelé a ranglétrán

Varsói testvérlapunk, a Pilka Nozna 1973 óta rendez közvélemény-kutatást az év felfedezettje címére. Az első felfedezett *M. Bulacki* lett, majd 1977-ben *Adam Nawalka*, a Wisla Krakkó, akkor 20 esztendős labdarúgója.

●

Burokban született — írták róla a lapok.

Sok fiatal arról álmodik, ha majd a pályára kerül, sok gólt rúgjon. Adam is így képzelte a jövőt.

Így történt a Népstadionban is a magyarok elleni találkozón: bejött a pályára, s máris zörgött Gujdár hálója. Lehet valakinek szerencséje, de a tudás a döntő tényező a siker elérésében.

●

Adam barátunk 1957. október 23-án született, tíz évvel azután, hogy a legjobb lengyel labdarúgó, Kazimierz *Deyna* látott napvilágot.

Hát lehet azon csodálkozni, hogy a lengyel szurkolók benne látják a következő évtized lengyel játékosát?

Első klubja a Wisla Krakkó volt, tizenkét évesen ment oda. Az édesapja íratta be a fehér csillag csapatába, s *Grabka* edző kezébe került. Grabka sok fiatal labdarúgó útját egyengette.

Három évvel később már a Wisla ifjúsági csapatában szerepelt. Abból az évfolyamból nagyon ügyes együttes kovácsolódott össze.

Ez a Wisla történetében olyan időszak volt, amikor minden korosztály felülmúlta az előzőt.

Kik voltak a társai? *Budka, Wróbel, Targosz, Lipka, Pawlikowski*, akik ma is az NB I-es együttes erősségei.

Aki abban az időben a Wisla ifjúsági csapatában játszott, az egyben azt is jelentette, hogy helye van az országos ifjúsági válogatottban is.

A 16 éves Nawalka akkor húzta fel magára először a címeres mezt, s utána még legalább húsz alkalommal. Társaival együtt kétszer országos bajnokságot nyertek. Akkor tavasszal, 1975-ben, tizenhét évesen már az NB I-ben is bemutatkozott, s egy évvel később, a fehér csillagos együttes állandó tagja.

●

Fiatal kora ellenére technikás, kombinatív játékával tűnt ki.

Nagyszerűen játszott a kupamérkőzéseken a Celtic és a Molenbeek ellen, s magára irányította Jacek *Gmoch*, az akkori szövetségi kapitány figyelmét.

A jó felépítésű labdarúgó helyet kapott a Jugoszláviában és Görögországban szerepelt válogatott együttesben, amely a világbajnokságra készült.

Plockban a román B-válogatott elleni mérkőzésen gólt is szerzett, majd ezt követően április 13-án a Népstadionban sor került az igazi bemutatkozásra. A szünet után helyet kapott a válogatottban, s a 47. percben góllal mutatkozott be.

Ezt követte a Ciprus elleni mérkőzés, dél-amerikai túra és fontos VB-selejtező mérkőzés Dánia és Portugália ellen.

Az utóbbi találkozón rendkívül nehéz feladatot kapott: neki kellett semlegesíteni a legjobb portugál játékost Alvest. Nagyszerűen látta el a feladatot.

●

Nawalka rövid sportpályafutásában a legsikeresebb év az 1977-es volt: nyolc alkalommal szerepelt a válogatottban.

Elvégezte levelező alapon a gimnáziumot.

Példaképe Henryk Maculewicz (Wisla), legjobb barátja Andrzej Iwan és Krysztof Budka.

Külföldi példaképei Netzer és Rivelino.

Adam tisztában van azzal, hogy még javulnia és fejlődnie kell, hogy előbbre jusson, hogy a lengyel labdarúgásnak mindig számítani lehessen rá.

Elsősorban az átadások pontosságában és kapuralövésben kell előrelépnie. S a rossznyelvek szerint időnként fegyelmével is adódnak problémák...

Phil Neal

Oszlop és kérdőjel is

— *Pályafutásom egyáltalán nem úgy indult, hogy a mindent megváltó NAGY JÁTÉKOS leszek. Soha nem kerültem be Anglia ifjúsági, 21 vagy 23 éven aluli válogatottjába. Huszonöt évesen voltam először válogatott, Anglia együttesében. Ott sem váltottam meg a világot, hol helyem van, hol nincs. A Liverpool viszont nem áll ki nélkülem.*

Így vall egy kalandos, sokat vitatott pályáról a 28. évében járó Phil Neal, a jobbhátvéd.

Ha megkérdezik az angol szurkolót: ki legyen a válogatott jobbhátvédje, a többség bizonyára így felel: „Jöhet bárki, csak Phil Neal ne legyen az.

Ugyanezek a szurkolók arra a kérdésre, hogy ki a legjobb jobbhátvéd, szinte kórusban kiáltanak: Phil Neal.

Az ellentmondásnak egyszerű a magyarázata. Amióta Neal bekerült 1976. március 24-én (Wrexhamban, Wales ellen, 2-1-re nyertek az angolok) Anglia válogatottjába, még egyszer sem játszott kielégítően. Így történt ez év májusában is, amikor Anglia 4-3-ra kikapott Ausztriától „Tizenöt éve nem kaptunk egy mérkőzésen ennyit, s ebben Neal a ludas..." — harsogta a sajtó, zengték a szurkolók.

Ugyanakkor az is elismert, hogy a Liverpool félelmetes győzelmi sorozatában, újabb bajnoki címében, továbbá abban, hogy csak 15 gólt kaptak, Neal-nak is óriási érdeme van.

Hogy is néz ki a „kétarcú Neal" Anglia vagy a Liverpool mezében?

A válogatottban zavart, kapkod, helyezkedési hibákat vét, bátortalan, nem tör előre és nem tartja a szélsőjét.

A Liverpoolban a nyugalom szobra, ura a legváratlanabb helyzetnek, a kapu elleni rohamra is vállalkozik, ellenfelének levegővételt is csak olykor enged.

A furcsa még az a dologban, hogy a válogatott védelmében szinte kivétel nélkül liverpooliak játszanak mellette. Thompson és Hughes egyaránt vallotta, amikor a „Neal-problémáról" faggatták:

— *A Liverpool mérkőzésein csak rátekintünk Nealra, s erőt merítünk nyugalmából, a válogatottban mi is izgatottá válunk, ha Neallal foglalkozunk. Kiváló labdarúgó, olyan elegáns a játéka, hogy nyugodtan űzhetné frakkban, cilinderben.*

Neal hallatlan bajnoki nyugalmáról tanúskodik, hogy ő a Liverpool tizenegyes rúgója, 5—6 esztendeje az angol pályák kérlelhetetlen, hibátlan büntető értékesítője.

— *Fura egy helyzet, ezzel jómagam is tisztában vagyok* — mondotta Neal. — *Bármennyire is szeretném felszámolni ezt a helyzetet, nem sikerül. Vallomásomat magamról azzal kezdtem, hogy nem úgy indult, hogy a világot megváltó nagy játékos leszek — és ez a helyzet nem is változott. Tudom, helyem erősen inog a válogatottban és Ron Greenwood kapitányt semmiképpen sem hibáztathatom. Megfontolt ember, jól tudta, miért válogatja a Liverpool védelmi blokkját. Valószínűleg számításba sem jövök, ha nem ebben a remek klubcsapatban játszom. Én mindenesetre készen állok a Lievrpool állandó szolgálatára, s ha hívnak, kitörő örömmel megyek a válogatottba is. Félek azonban, hogy ez a hívás késni fog. Nem éltem az eddigi lehetőségekkel.*

Neal itt Patrick Revelli fölé szállt

Phil Neal Irchesterben született, 1968 decemberétől a Northampton Town együttesében kezdte bontogatni szárnyait. A Liverpool 1974-ben már figyelte és ugyanez esztendő decemberében szerződtette.

Phil Neal az 1975—76-os idénytől már biztos pont lett a világ első klubcsapatai közé tört Liverpoolban. Már háromszoros angol bajnok (1976, 1977, 1979), oszlopa volt az 1976-ban UEFA Kupát, 1977-ben és 1978-ban Európa Kupát nyert Liverpoolnak.

Phil Neal új idényre készül, amelyben az is többek között a feladata, hogy segítsen a Liverpoolnak visszahódítani a Bajnokcsapatok Európa Kupáját és közreműködjön az angol bajnoki cím megvédésében.

És a válogatottság?

— *Mi tagadás, titokban már lemondtam erről, posztomon a Nottingham Andersonja félelmetesen jól játszik* — mondja. — *Titokban lemondtam, de egy pillanatra sem adtam fel...*

José Dirceu

A legjobb brazil volt...

José Dirceu, a brazil válogatott fáradhatatlan középpályása ma a mexikói America csapatának a tagja, itt gyűjtögeti futballsikereit, no meg a dollárokat, hogy nyugodalmas életet teremtsen magának arra az időre, amikor felhagy a labdarúgással. Bár erre még nem is kellene gondolnia, hiszen június 15-én csak 27. életévét töltötte be, úgy hogy van még ideje...

Dirceu a futball sportjáról híres Curitibában született, természetes, hogy itt tette meg kezdő lépéseit is a sportág alapelemeinek az elsajátításában. Hol máshol, mint az utcán, játszó pajtásaival. A legkisebbek, majd az ifjúságiak közül hamar kitűnt, s 19 évesen bekerült a brazil olimpiai keretbe, sőt az NSZK-beli nyári játékokra is eljutott. A dél-amerikai együttes itt nem nagyon vétette magát észre — csoportjában a 4. lett — s Dirceu sem hívta fel magára nagyon a figyelmet. Mármint Európában. Otthon azonban úgy vélték ideje, hogy komolyabb csapatba kerüljön, a Botafogo kötött vele 3 éves szerződést. Aztán még két év sem telt, s megint visszakerült Münchenbe Brazília világbajnoki csapatába. Nem jutott nagy szerephez, s Coutinhoval hasonlóan az egész csapat a kritikák pergőtüzébe került.

A Botafogo kiválósága pedig már ebben az időben olyan erényeket csillogtatott, amelyek hiányoztak játékostársaiból, s amelyben a brazil futballisták a legjobban elmaradtak az európaiaktól: állóképességben és fáradhatatlanságban. Dirceu valamennyiőket felülmúlta, s Coutinho a Cooper-teszt alkalmazásakor meglepetésre tapasztalta, hogy Dirceu mennyire a többiek előtt jár: 12 perc alatt 3850 métert teljesített. Ekkor fogant meg talán először a brazil szakvezetőben a gondolat, hogy ha a jövőben úgy akar válogatni, miszerint jelöltjei lehetőleg minden poszton, amelyre a játék közben odakerülnek megállják a helyüket, akkor a névsorolvasást Dirceuval kell kezdenie. Pedig ez később egyáltalán nem így történt, s hogy Dirceu végül is eljutott Argentínába, az inkább a körülmények — számára — szerencsés összejátszásából következett.

Közben Dirceu életében újabb változások következtek be. 1976-ban elkerült az ugyancsak nagynevű Fluminensebe, egy évre rá pedig már a Vasco de Gama csapatában rúgta a labdát. Coutinho eközben alakítgatta a VB-re tervezett együttesét, amelyben Dirceu egyáltalán nem számított biztos pontnak. A szakvezető előző meglátásai ellenére sem, amikor pedig Dirceut látva úgy találta, miszerint bizonyos esetekben a technikai képzettség megítélése csak másodrendűnek számít a kitűnő fizikai kvalitások mögött.

Szó, ami szó Dirceu végül is ott volt az argentínai XI. világbajnokságra nevezett 22 brazil játékos között, mégpedig elsősorban azért, mert Rivelino és Zico, az első számú jelöltek szereplése sérülésük miatt sokáig bizonytalannak látszott, jó volt tehát Dirceut ott tudni a „talonban". S mit hoz a sors, már a második mérkőzésen Spanyolország ellen sor került játékára, hogy aztán egy pillanatig se hiányozzon a további 540 perces vetélkedőből. Közben egy bravúrjára is fel kellett figyelni, még a nagy események forgatagában is. Június 14-én Mendozában Peru állt a brazilok útjában a mind feljebb vezető úton. A perui együttes nagy ellenfélnek ígérkezett, hiszen a csoportmérkőzések során 3-1-re verte Skóciát, 0-0-ra végzett Hollandiával, s Irán (4-1) legyőzésével tovább került a legjobb nyolc közé. Az addigi perui sikerekben nagy része volt a kitűnő kapusnak, a „gumi embernek" elnevezett Quiroganak. Olyan biztos őre volt kapujának, hogy sokan már előre neki adták a VB legjobb kapusa minősítést. A brazil mérkőzésig nem is volt semmi baj teljesítményével. Ott azonban kétszer is Dirceuval került szembe. Először egy 25 méteres szabadrúgásnál, a 16. percben. Dirceu futott a labdának, amely úgy kikerülte a sorfalat, mint egy irányított rakéta. Quiroganak még az álmélkodásra sem volt ideje, amikor a hálója már megzörgött mögötte. Tizenhárom perc múlva a távolság „maradt", az akció utáni Dirceu-lövés ereje és helyezettsége is, s ez a perui kapust majdnem az őrületbe kergette, nem volt semmi ellenszere, megint meg kellett adnia magát. Tehát kétszer egymásután.

Mit is tud Dirceu? Nos, a már említett fizikai képességei mellett nagyszerű lövőtechnikával rendelkezik. Ha kell bombázza az ellenfél kapuját, ha viszont a helyzet úgy hozza ível, pörget, azaz birtokában van az ehhez szükséges minden technikai képzettségnek. Adogatásai milliméternyire pontosak, igaz szívesebben választja a rövidebb leadásokat — mint pl. Rivelino — de lőtt passzai is mindig könnyen lekezelhetők és használhatók. Fejjátéka 1,76 cm-es magassága ellenére sem hagy kívánnivalót maga után, de ha csak egy alkalma van rá szívesebben viszi le a labdát a földre, mert ott még biztosabbnak érzi magát. Igen jó a periférikus látása, ami azért is nagy képesség, mivel hatalmas mezőnymunkája során rengeteget van játékban, s ilyenkor elkerülhetetlen a pillanatnyi ernyedtség, megingás. Ha nála a labda, nehéz őt szerelni. Mindkét lábával biztos, a brazilokhoz illő könnyedséggel képes átjátszani két-három ellenfelet is, vagy akár többet, az eredmény alakulásától függően.

Dirceu támadást vezet

Herbert Prohaska

Sindelar utódja

Ausztria labdarúgása a magyarokéhoz hasonlóan évtizedek óta stagnál. Csak egy feltűnő nemzetközi eredmény, vagy játékosnak a nemzetközi életbe való berobbanása, ami időnként már kielégíti a hírre, eredményre áhítozó szurkolók igényeit. A magyar válogatott argentínai szereplése mondhatni csődöt jelentett, míg az osztrák csapat részvétele, elsősorban abból eredően, hogy a VB második szakaszában az NSZK fölött győzelmet aratott, a mennybemenetelt hozta meg Helmut Senekowitsch szövetségi kapitány és fiai számára.

Évtizedek tespedése után jutott ismét az osztrák tizenegy ahhoz a lehetőséghez, hogy a világ legjobbjai között jelentkezzen, és itt becsülettel helytállt. Már ami pillanatnyi erejéből és képességéből tellett.

Ennek az osztrák csapatnak jelentős egyéniségei voltak. Köztük Herbert Prohaska, az Austria 24 éves, 182 cm magas, 80 kg-os, 35-szörös válogatott középpályása, aki időnként mozgásával, elegáns mozdulataival, az idősebb labdarúgó-rajongókat az egykori Wundermannschaft legendás hírű középcsatárára, Sindelarra emlékeztette.

Prohaska 15 évesen, egy kis bécsi csapatban kezdte rugdosni a labdát, de két év múlva már az Austriához írt alá. Innen „vette" őt előbb Senekowitsch, a VB-re, majd később utóda Stotz a további feladatokra. Már a VB után sokszor felmerült, hogy külföldre szerződik, ő azonban becsülettel állta kötöttségét, amely még egy évig az Austriához fűzi.

Pedig Krankl, honfitársa sok mindent megtett azért, hogy hozzá hasonlóan a Barcelonához kerüljön. Nem volt olyan interjúja, amelyben meg ne említette volna Prohaska nevét, azzal az eltökélt szándékkal, hogy az Austria kiválóságát a katalán csapathoz vigye, de legalábbis Spanyolországba.

Az Austria ma is a legjobb osztrák csapat, s ennek legjobb játékosa Prohaska. A hazai és nemzetközi sikerek részese. Olyasmit tud, mint kevesen annak előtte. Képes mindent megvalósítani a mai labdarúgás követelményeiből, ugyanakkor esztétikus mozgásával, váratlan, szemre is tetszetős megoldásaival amolyan nosztalgikus emlékeket ébreszt azokban, akiknek még emlékeik vannak a régi értelemben vett közép-európai labdarúgásból. Amelyet elsősorban az osztrákok és a magyarok képviseltek.

Herbert Prohaska ma az Austria karmestere. Ugyanezt a szerepkört tölti be a válogatottban is. Tehát egyszóval jellemezve: mindkét gárdában nélkülözhetetlen! Ameddig rendelkezésre áll.

Az ostromoknak ugyanis nem állhat sokáig ellent. Egyre-másra kapja a külföldi ajánlatokat, hatalmas összegekkel a „fejlécen", s ezeknek ki tud sokáig ellent mondani. Nem titkolja, ha egyszer elmegy Ausztriából, az NSZK-ban játszik tovább. Nem is a márka mennyiségért, hanem inkább azért, mert itt tanulhatja meg leginkább a profi futball azon elemeit, amelyek nélkülözhetetlenek további pályafutása során.

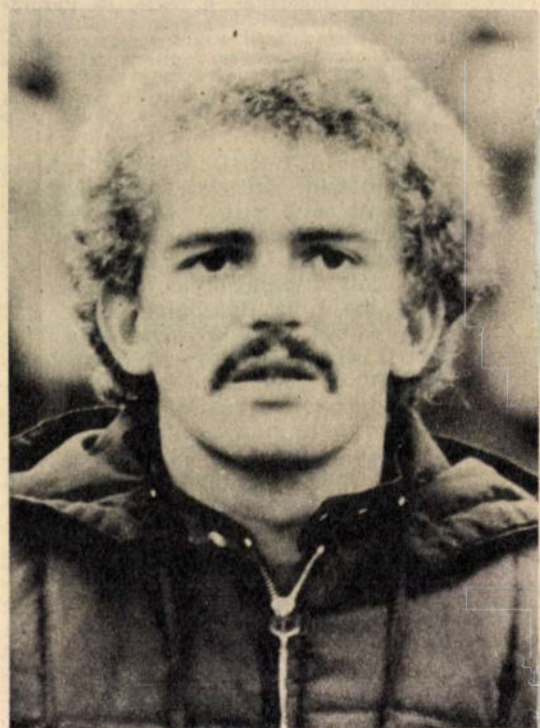
Tavasszal Magyarországon is járt, Bp. Honvéd elleni előkészületi mérkőzésen lépett a pályára Kispesten. Azok közé tartozott, akik a korszerű, kemény játékot nem tévesztették össze a durvasággal, a magyar nézők legteljesebb elismerését is kivívta játékával.

Belopta magát a szívünkbe. Éppen ezért is nagy figyelemmel kísérik további pályafutását. Hogy erre hol kerül sor igazán, azt talán ma még ő sem tudja.

Mindenesetre az Austriában még sokat várnak tőle, s ennek igyekszik is eleget tenni.

Prohaska valószínűleg — eddigi karrierje ismeretében — 1980-ban érhet a zenitre. Ezzel kapcsolatos a véleménye, hogy milyennek is látja a sportág jövőjét?

— A ma futballja mind keményebbé válik. Mindinkább az erő

dominál, elsodorja a technikát. Aki csak ezzel a képességgel rendelkezik, az elveszik, ha még idejében nem tér magához. Azaz nem vértezi fel magát az erővel, a lendülettel, hogy a mind gyakoribb párharcokban is megállja a helyét. Ehhez persze sok minden kell. A ma futballja nem tűr semmilyen kilengést, mármint olyant, amely az erőnlétet „fogyasztja". Ha valaki nem tud ellenállni az ilyen természetű csábításoknak, az jobb ha mielőbb eltűnik a labdarúgópályák környékéről. Természetesen abban az esetben, ha úgy gondolta, hogy ebből kíván megélni a jövőben, s ezen keresztül akár magának egzisztenciát teremteni.

Prohaska a ma labdarúgója!

Mario Kempes

„Ott szeretnék lenni!”

Mario Kempes. Ha ezt a nevet valaki az argentínai VB előtt hallotta volna, nem sokat jelent a számára. Aztán jött a feledhetetlen esemény, s ma már nincs olyan szakkönyv, összeállítás, amelyben ne szerepelne, s homályosítana el „történelmi” neveket. Pedig, ha a sportággal többet és behatóbban foglalkozó szakembernek hinni lehet és hinni kell, Kempes közvetlenül a XI. VB előtt még egyáltalán nem tartozott Menotti törzsgárdájába, mert fellapozva egy akkori újságot nevét sem a „fix” középpályások, sem a csatárok között nem lehet megtalálni. Sokkal esélyesebbnek számított akkor még a támadósorban pl. Bravo, vagy mások, középpályán pedig Gallego, Valencia, Villa vagy éppen Larrosa.

Az 1954-ben született Kempes pedig jóval előbb felkapaszkodhatott volna már a világranglisták elejére, hiszen 20 évesen már jelen volt az NSZK-beli VB-n. Ott azonban társaival egyetemben nem sokat mutatott, s az argentin futball megítélésével kapcsolatban a „volt jobb” értékmegállapítást kapták. Van azonban egy magyar mondás, amely szerint „ami késik, az nem múlik”. Ez történt Kempes esetében is. Csak éppen megint világbajnokság kellett hozzá, mégpedig hazai környezetben, s a kitűnő alakú — 1,92 cm magas, 76 kg testsúlyú — Kempes a sztárok listájának az élére kúszott fel. Az argentin futball szimbóluma lett, a világ legjobb góllövője. Hat gólt rúgott, közülük kettőt, amelyre az egész világ felfigyelt a világbajnoki döntőn, Hollandia ellen. Mégpedig e legkritikusabb helyzetben, akkor, amikor bizonyságot kellett tenni arról, hogy melyik csapaté lehet a végső győzelem, tehát a kezdet kezdetén, majd amikor a hosszabbításban még minden nagyon kérdőjeles volt, s a bizonytalanság a tetőfokára hágott. Nos, ekkor volt mindkét esetben Kempes főszereplő. Azaz: a 38. percben Ardiles és Luque előkészítése után Kempes a kifutó Jongbloed mellett helyezte a labdát a holland kapuba (1-0), majd a 105. percben a hosszú hajú Mario az ellenfél térfeléről rohamozta meg a kaput, miután több védőn is keresztül vergődött, lövése a kapusról újból eléje került, s már nem volt mentség: 2-1.

Milyen is a futballista sorsa. Kempes, aki nem 1978-ban kezdte ezt a „szakmát” talán örökké a „szürke” játékosok között fejezi be pályafutását, ha Menotti, a kitűnő érzékű és a labdarúgást nagyon értő szakember nem köt ki mellette. Pedig voltak bizonyos nehézségei Kempes beválogatásával kapcsolatban, hiszen ő nem is otthon, hanem

Spanyolországban rúgta a labdát, a Valenciában, s a közvélemény általában nemigen foglalt állást az „idegenlégiósok” javára. Még úgy sem, hogy Kempesről kitűnő hírek érkeztek Ibériából. Spanyolország legjobb góllövője lett 1977-ben és 1978-ban.

Jó egy év eltelt az argentínai VB óta, sok újabb nagy esemény lezajlott a nemzetközi labdarúgóvilágban, jöttek újabb nevek: Carrascosa, Trevor Francis, de Kempes hírneve változatlanul fennen ragyog, még akkor is ha játékát az elmúlt idényben bizony nem nagyon dicsérték a spanyol bajnokságban, s a Valencia vele is végül csak a 8. helyen tudott kikötni. Persze, ami volt, azt soha többé nem lehet elvenni tőle. Azt, hogy jó egy évig a VB után valamennyi „világválogatottban” helyet kapott, sőt, akik összeállították, köréje csoportosították a többieket. Amire még inkább büszkébb, s ezt sokszor meg is említette: az amerikai kontinensen is 1978 legjobbjának választották, mégpedig a venezuelai „El Mundo” című lap szavazása alapján, ez pedig talán a legnagyobb szó ezen a földrészen, ahol bizony igen nagyok a követelmények azzal szemben, akit példaképnek akarnak az élre állítani. Olyan játékosok utóda lett, ebben az 1971-től hagyományosan kialakított rangsorban, mint Tostao (brazil 1971), Cubillas (perui 1972),) Pelé (1973), Figureoa (chilei 1974, 1975, 1976) ás Zico (brazil 1977). S hogy kiket előzött meg: Fillol, Dirceu, Passarella, Cubillas és mások.

Az argentin válogatott legutóbb sikeres európai vendégszereplésen vett részt, nagyon jó benyomást keltett Menotti 1982-re tervezett csapata, s ebben nem szerepelt Kempes. Hogy miért nem? A Valenciával kupakötelezettségei voltak, s Menotti is tudja mire is képes, inkább másokhoz nyúlt.

Persze az esettel kapcsolatban Kempes a kérdések tömegét kapta, hogy vajon számít-e rá ezek után, arra, hogy ismét tagja lesz Argentína 1982-es világbajnoki csapatának. Kempes bizakodó:

— *Nagyon remélem, hogy három év múlva ismét VB-n szerepelhetek, hiszen annál nagyobb tisztesség és megbecsülés nem érhet játékost, mint mikor a hazáját képviselheti egy világeseményen. A jövő csapata kialakulóban van. Az természetes, hogy az 1978-as aranyérmes gárdából már nem lehet ott mindenki Spanyolországban, hiszen a feltörő fiatalok helyet követelnek maguknak azokkal szemben, akik felett az idő kissé már eljárt. Én még nem számítom magam az utóbbiak közé, az 1982-es világbajnokság időpontjában töltöm csak be 28. életévemet, s azt hiszem talán ez a legjobb futballistakor. Ott szeretnék lenni abban a csapatban, amelyik véleményem szerint esélylyel pályázhatja meg az újabb aranyérem elnyerését, azaz képes megvédeni világelsőségét.*

Kempes első gólja a Hollandia elleni VB-döntőn

Ken Dalglish

Feledtette Keegant

A sportvilág az utóbbi időben már nem lepődik meg a legfantasztikusabb átigazolásokon sem. Anglia még inkább hozzászokott a nagy csillagok, a klubkedvencek cseréjéhez, de 1977 derekán még az ilyen szempontból harcedzett angolok is levegőhöz kezdtek kapkodni. Az történt, hogy a Liverpool eladta Anglia bálványát, Kevin Keegant a Hamburger SV-nek és 440 000 fontért helyére Ken Dalglisht vásárolta meg a skót bajnok Celtictől.

Amikor azután a híres skót válogatott csatár belépett a Liverpool stadionba, azon nyomban óriási teher nehezedett a vállára.

— *Közölték velem, de minden emlékeztetés nélkül én is tudtam, hogy feledtetnem kell Keegant* — mondotta Dalglish. — *Ismerni kell közelebbről Keegan népszerűségét Liverpoolban, csodálatos képességeit s máris úgy tűnik, hogy ez a feladat megoldhatatlan. Kétségbe azért nem estem, nem olyan típus vagyok.*

Dalglish ma már — csatát nyerve — nyugodtan beszél élete talán legnehezebb időszakáról, mert az első néhány hónap valóban az volt, de végül is elnyerte a szurkolók kegyét.

— *Sok minden szükséges ahhoz, hogy ilyen helyzetekben talpon maradjon az ember* — mondotta. *Képesség, akarat és önbizalom. Abból indultam ki, hogy a Liverpool ismert szakemberei nem óhajtották kidobni az ablakon a csaknem félmillió fontot. Vagyis, ha megítélésük szerint nem vagyok képes az általuk elképzelt feladat megoldására, akkor nem értem tárgyalnak a Celtickel, hanem más klubbal egy másik játékosért. Egyszóval nekilendültem, s egy ilyen kiváló együttesben szinte nem is lehet rosszul játszani.*

Dalglish góljai, játékának finomsága, szellemessége új színfoltot jelentett. Ragyogóan képzett labdarúgó, aki nemcsak a száguldásban, a szinte pillanatonkénti ütközésekben van otthon.

Az igazi Dalglish „műalkotása" az az 1978. május 10-én a Wembley stadionban született gól, amellyel a Liverpool 1-0-ra győzött az FC Bruges ellen, s ezzel elnyerte újólag a Bajnokcsapatok Európa Kupáját.

Ezen a bizonyos BEK-döntőn fölényben játszott a Liverpool, olykor kapujához szegezte a belga együttest, de kimaradtak a helyzetek, a lendületes rohamok nem vezettek eredményre, mert a liverpooli játékosok mindig angolos keménységű, gyors, határozott ellenfelekbe ütköztek. A második félidőben egyszer csak Dalglish megindult, nem robogott, mint egy expresszvonat, hanem billegett, lépkedett a védők között, mint egy balerina. Csaknem az alapvonalig jutott el, s a nagy szólót nemzetközi klasszis módjára fejezte be: nem bombázott, nem gurított vissza, hanem a kapust is becsapva elegánsan a kapuba perdítette a labdát. Angliában sokáig azt vallották, ez volt az év gólja.

Ken Dalglish, aki 1971. november 10-én Aberdeenben Cropley lecserélése után játszott először Skócia válogatottjában és 21 nappal később Amszterdamban, Hollandia ellen már kezdő, 90 perces középcsatár volt, Skócia „reklámemberekként" érkezett az argentínai világbajnokságra.

Amikor a Mundiál szóba kerül, minden skót elpirul — Ken Dalglish nem különben. Ally McLeod kapitánnyal egyetemben csodát ígértek, világbajnoki címet sejtettek — aztán nem lett belőle semmi, csak kiábrándulás.

Dalglish is sztárként érkezett, s megszégyenülten, szinte névtelenül távozott. Még az a szégyen is érte, hogy az Irán elleni 1-1-es találkozón le kellett cserélni. Hollandiát megverték 3:2-re, itt lőtt egy gólt is, s mutatott valamit tudásából, de a tény az tény: Argentína nem láthatta az igazi Dalglisht.

A világbajnokság óta eltelt esztendőben a huszonhetedik évében járó Dalglish újra csillogott a Liverpoolban és a skót válogatottban is. Már 56-szoros válogatott, nem lehet vitás a helye.

— *Az a szerencse, hogy lesz még világbajnokság* — mondogatja. *Skócia bizonyítani fog, velem együtt.*

Nyilasi Tibor

„Én bízom abban..."

Középpályás vagy csatár? — ez még mindig nem dőlt el, pedig már jó néhány csatát megjárt a legnyurgábbak közé tartozó Nyilasi Tibor, akit sokan csak „Nyíl"-ként emlegetnek, mások meg Tibikének becézik, bár ebből a korból, azért már kinőtt.

Ismeri már a labdarúgás legszebb oldalát, de ugyanúgy azt a bizonyos árnyékosat is, mérkőzések sorsa dőlt el — jófelé — neki köszönhetően, de az az igazság, hogy többször igazmondóan lesújtó kritikákra is rászolgált: mert voltak szép számmal halovány napjai is. Mint — mindenkinek.

Amikor felűnt, mint a Ferencváros „csikócsapatának" egyik oszlopos tagja, gyorsan elhangzott az elismerő jóslat: itt az új Albert Flóri! Ez az előrejelzés ugyan elhamarkodott volt, de Nyilasi valóban sokat tett már a magyar labdarúgásért és csapatáért, nélküle aligha nyert volna bajnokságot 1976-ban a zöld-fehér gárda. Azok voltak csak a szép idők, Nyilasi úgy „szlalomozott" a pályán, mint Jean-Claude Killy, a koronázatlan „síkirály", egyeduralkodó volt a légtérben, hosszú lábaival mindig megelőzte a védőket, s ha kellett, védőtársait segítve, az ellenfél csatárait is.

Sérülések miatt egy ideig kényszerpihenőre szorult. Kimondottan balszerencsésen alakult a sorsa, mert egymást követően több kínos ütközés valósággal sokkolta, gátlásossá is tette. Aztán jött a Mundial, a sokak számára fájdalmas lecke, ahol Törőcsikhez hasonlóan Tibor sem fejezte be annak rendje és módja szerint az első 90 percet, az Argentína elleni összecsapást ő sem bírta idegekkel.

Eltiltással büntették, a válogatott nélküle indult az újabb sorozatnak, próbált szerencsét a világbajnokság után az Európa-bajnoki selejtezőkben. Pedig hogy elkelt volna egy jó Nyilasi, akár mint játékszervező, akár pedig a csatársor segítőjeként. Aztán rehabilitálták, s hogy a visszatérés még szebb legyen, az 1979-es esztendő első válogatott találkozóján még karszalagot is kapott, csapatkapitányit. Oroszlánrésze volt abban, hogy sikerült a visszavágás a „Buschner-fiúknak", méghozzá „keményen", elsöprő győzelemmel.

Nyilasi idén újabb bajnoki aranyéremről álmodozott. A Ferencváros hajója azonban gyorsan megfeneklett, érthetetlenül „elszórt" pontokkal, kellemetlen vereségekkel.

— Sohasem felejtem el a Vasas, de ugyanúgy a Dózsa elleni rangadókat — emlékezik. *A piros-kékek ellen 2-1 után „leálltunk", 2-4-gyel bandukoltunk le a pályáról, a lehető legfájóbb vereséggel. A lilákat meg az első félidőben kellett volna elkapnunk, a végén még az 1-1-nek is örülhettünk. Az ezüstérem persze nem akármilyen eredmény, csak a magyar bajnoki mezőny jelenlegi kimagaslóan legjobb csapata tudott megelőzni bennünket. Az már más lapra tartozik, hogy az MNK-ban csúnyán elpackáztuk a lehetőséget, a Rábát a Népstadionban igazán kétvállra kellett volna fektetnünk. Mentség? Talán az, hogy a bajnokság utolsó mérkőzésein az egyre gyatrább játék mindenkinek a kedvét szegte, elbizonytalanodtunk, s ráadásul a közönség is elpártolt mellőlünk...*

Azon játékosok közé tartozik, akik önkritikusan figyelik saját pályafutásukat. És azok közé, akiket a vereségek, s azok közül is elsősorban a váratlanok, csúnyán visszavetnek, botladozóvá tesznek.

— Keresem önmagamat, de nem találom. Érzem, hogy többre vagyok képes, de a ritmust csak nem kapom el. Úgy látszik, valaminek történnie kell az életemben, hogy viszszazökkenjek a régi kerékvágásba. Csak tudnám, hogy minek...

Szavaiból is kicsendülő pesszimizmusára az is okot ad, hogy már az elsőszámú szurkolója, az édesapja sem úgy szemléli pályafutását, ahogy kezdetben tette. Remélhetőleg, ennek felfedése nem számít a családi ügyekbe való beavatkozásnak, kimondott indiszkréciónak.

— Azt hiszem, az öregem megelégelte a sok névtelen telefonhívást, a kellemetlenkedő leveleket, s ezért helyezte kívül magát a labdarúgáson, amitől rajtam keresztül oly sokat várt. No de nem eszik olyan forrón a kását, én bízom abban, hogy a Nyilasi család fejét egyszer még jókedvre derítem. Remélem, hogy nem kell megvárni a spanyolországi világbajnokságot...

Gól utáni öröm

Bruno Pezzey

Az osztrák–angol „hőse"

Mivel is lehetne kezdeni? Legutóbbi „hőstettével" amikor is az osztrák válogatott Bécsben 4:3 arányban legyőzte Anglia válogatottját. Két gólt fejelt a kitűnő Shiltonnak, mégpedig olyan védelem mellett, amelybe még befurakodni is bravúrnak számít. Sok nagy mérkőzése volt már Pezzeynek, de ezt minden bizonnyal az eddigiek elé teszi.

Pezzey nagy napja egyébként sok mindenre kell, hogy emlékeztesse a futballsport barátait. 1955. február 2-án született, s Tirol a hazája. Az osztrák alpok tették szófukarrá, s mélyen elgondolkozóvá.

— *Olyan játékos, aki észrevétlenül szolgálja a csapat érdekeit, hogy azután úgy észrevétesse magát, mint senki más* — ezekkel a szavakkal jellemezte őt Senekowitsch szövetségi kapitány, amikor beválogatta a legjobbak közé. Ha még tovább jellemzi, meg kellett volna azt is mondania róla: alkata — 1,90 m magas — a beállós szerepkörre predesztinált, ezt olyan eleganciával, magától értetődő, természetességgel tudja betölteni, hogy az ember csak ámul, honnan is van ez az istenadta tehetsége. Persze, mivel sokáig középpályán is játszott, sok minden olyan elemet hasznosít ebben a felelősségteljes védelmi pozícióban, amelyet ott néha csak a maga szórakozására engedett meg. Persze, csak akkor, ha ez valóban a csapat érdekét szolgálja. Nem úgy, mint egy sorral előbb!

Pezzeynek jó tanítómesterei voltak a válogatottban. Rengeteget tanult pl. Horváthtól, Kriesstől, Weltztől és Steringtől, s gazdag tapasztalatait kitűnően hasznosította a Wacker Innsbruckban, az osztrák válogatottban, majd most az Eintracht Frankfurtban.

Mit is mondanak róla egykori klubtársai, pl. a kapus, Friedel Koncilia:

— *Bruno Pezzey a kapu előtti párharcokban, atlétikus termetével, nagyszerű fejelőkészségével, rendkívüli mozgékonyságával egyszerűen verhetetlen. Aki őt lefejeli, vagy éppen átjátssza az nagyon megérdemli a dicséretet.*

Pályafutása viharos gyorsaságú. 1974-ben még csak tartalék volt Ausztria 23 éven aluli válogatottjában az EB-selejtezőkön. 1975. június 9-én viszont már a nagycsapatban debütált Csehszlovákia ellen. A sérült Obermayer helyére állt be a 23. percben. Mindenkit meglepett magabiztosságával, azzal, hogy semmi lámpaláz nem érződött a játékán, ezért a szövetségi kapitánynak nem volt további gondja, hogy kit is tegyen majd a következő mérkőzéseken az oly fontos védelmi pozícióba. Játékával egyre jobban hozzájárult csapatának bajnoki és kupasikereihez, s ez annyira emelte tekintélyét, hogy a válogatott is elképzelhetetlen volt nélküle.

Remekelt Argentínában is. A csoportbeli Svédország elleni 1-0-ás mérkőzésen csapata legjobbja volt, könnyed eleganciával végezte feladatát, s szinte semmi esélyt nem adott a gyakran vele szembe kerülő Sjöbergnek vagy éppen Wendtnek. Így volt ez a spanyolok ellen is (2-1), s mindössze a hollandok elleni 1-5-ös mérkőzésen csuklott össze, társaival Sarával, Obermayerral és Breitenbergerrel egyetemben, nem találták meg a gyors, lerohanásos holland támadójáték ellenszerét. Azaz, amire kezdtek rátalálni, már 4-0 volt az eredmény Rensenbrinkék javára.

Nagyot javítottak azután az NSZK fölötti 3-2-vel, s nem véletlen, hogy Argentína után Pezzey már az NSZK-ban folytatta futballista karrierjét.

Pezzey ma „idegenlégiósnak" számít, hiszen szerződése az Eintracht Frankfurthoz kötelezi. Szerződési feltételeiben azonban kikötötték, hogy amikor szükséges, és erre kérik, az az osztrák szövetségi kapitány rendelkezésére áll, mint pl. legutóbb az Anglia elleni barátságos mérkőzésen is. Ragyogó játékával, a győzelmet jelentő szereplésével az alábbi nyilatkozatot is kicsikarta szövetségi kapitányából, Karl Stotzból: *Pezzeyről, s még több idegenben szereplő játékosunkról soha nem mondhatunk le. Ők jelentik számunkra a pozitívumot. Főleg Pezzey...*

Marián Masny

A pillanatok embere

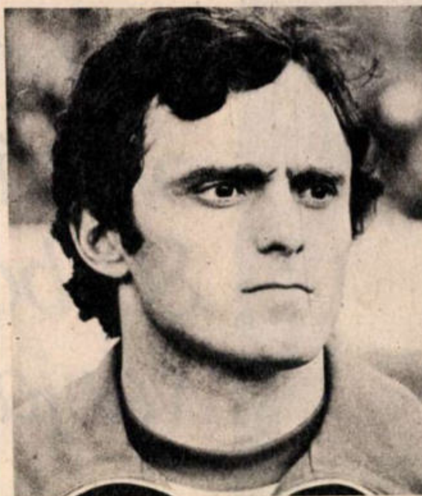
Csapatával kétszer bajnokságot nyert, s válogatottként Európa-bajnok lett. Bece neve „Nyíl". A lapok azt írták róla, hogy úgy cselez mint *Sivori*, s a csatársorban olyan jó, mint *Best*. Hidalgo, a francia válogatott szövetségi kapitánya a csehszlovák—francia találkozó után kijelentette: „Ha Masny nálunk játszik, biztos csoportelsők lennénk az EB-selejtezőben." *Marián Masny* a pillanatok embere. Van benne valami, ami a dél-amerikai futballt jellemzi. Jelenleg a legtechnikásabb és legsokoldalúbb csatár Csehszlovákiában. Labdakezelése kifogástalan, az ellenfél orra előtt, zsebkendőnyi kis területen cselezget. Ezek a cselei kiismerhetetlenek, rajtja villámgyors. Ha formában van, s teljes szívvel játszik dicshimnuszokat lehet róla zengeni. Játékostársai számára képes egy-egy mérkőzésen tucatnyi helyzetet teremteni. Valósággal szétzilálja az ellenfél védelmét, majd önzetlenül társainak továbbítja a labdát, nekik csak a pontot kell feltenni az i-re.

Helyet kapott az 1976. évi EB tizenegyében, s az aranylabdáért rendezett szavazáson az első tíz között végzett. Nagy játékos, aki egyformán kedveli a jobb- és a balszélső posztot, nem idegenkedik a partvonaltól, nem ijed meg az ellenféltől. Sokan miatta járnak Pozsonyban a bajnoki mérkőzésekre.

Ha a válogatottban játszik teljesítménye fokozódik, mert képzettebb társakkal van körülvéve, elsősorban a középpályásoktól kap nagyobb segítséget, mint a klubjában. Tavaly ősszel a csehszlovák válogatott Anglia ellen játszott. Kikaptak 1-0-ra, mert az angol kaput *Shilton* kitűnően védte. Azon a mérkőzésen *Masny* — játékostársai szavai szerint — élete legjobb teljesítményét nyújtotta. Tavaly az év labdarúgója szavazáson a negyedik lett, Jozef *Venglos* szövetségi kapitány szerint azonban a *legjobb volt*.

Hogy mégis miért lett negyedik? A magyarázatért nem kell messzire menni. Adódnak olyan mérkőzések, amikor mintha pályán sem lenne. Ezt senki, még ő sem tudja megmagyarázni. Ilyenkor még a leggyengébb játékos is semlegesíti, nem fut el, nem csillogtatja tudását, játéka szürke lesz, nem küzd. S ilyenkor természetesen ő az, aki széttárja karjait (ezt a pózt még a legjobb szónokok is megirigyelnék tőle), s rendszerint rendkívül hevesen vitatkozik a játékvezetővel. Ilyen mérkőzések elsősorban a Slovan mezében, ritkábban a válogatottban fordulnak elő.

S még egy hibája van: nem veszélyes a kapura. Sok dicsérő jelzőt kapott, de azt még senki nem írta le vele kapcsolatban, hogy „gólzsák". Adódnak helyzetek, amikor gólhelyzetbe kerül, ő azonban továbbadja a labdát. A bajnokságban 230 mérkőzésen szerepelt, s mindössze 59 gólt lőtt.

Hasonló a szereplése a válogatottban: 49 mérkőzés, 15 gól.

Masny 1950. augusztus 13-án Chynoranyban született. A 12 évvel idősebb bátyja a Trencin színeiben NB I-es játékos volt, a válogatottban is szerepelt. Ő volt a példaképe. Marián társaival nagyon kedvelte a kispályás játékot. Ott tanulta meg a cselezés minden csínját-bínját. Édesapjával mindig kijártak a bajnoki mérkőzésekre. Egyszer csak így fordult édesapjához: *Papa, jobban fogok játszani, mint a bátyám.* Úgy is lett. Banská Bystricában vonult be katonai szolgálatra, s onnan útja a Slovanba és a válogatottba vezetett. Tavaly és az idén játszott a Slovan és a válogatott minden mérkőzésén. Játékostársai egyszerűen „Bélának" szólítják, ugyanis bátyja Béla volt. Kívánsága: Olaszországban megvédeni az Európa-bajnoki címet, s 1980-ban Spanyolországban játszani a VB-n. Nem is olyan lehetetlen, hiszen a 30 éves játékos még nem öreg...

Dieter Hoeness

Gerd Müller utóda

Az új idényben nagy vesztesége lesz a VfB Stuttgartnak, és nagy nyeresége a Bayern Münchennek. A gólgyáros ugyanis Stuttgartból Münchenbe igazoltatta át magát. Nyugatnémet viszonylatban csekély összegért. Mindössze 170 000 márkába került. Ennek a magyarázata az, hogy szerződése lejárt, s érdemei elismeréseként engedték szabadon. No meg egy évvel idősebb fivére, a világbajnok „Uli" (Ulrich) a müncheniek menedzsere. Mint Netzer a hamburgiaknál. Csakhogy ő nem kora, hanem többszöri sérülése miatt kényszerült abbahagyni az aktív labdarúgást. Pedig már ott lehetne az élvonalban, hiszen mindössze 27 esztendős.

A Bayern új csapatot kovácsol Uli Hoeness és Csernai Pál vezető edző irányításával. (Csernai Lóránt Gyulát váltotta fel, aki majdnem a kiesés zónájába vezette a bajorokat, igaz, utána az FC Schalke 04 együttesét megmentette — éppen a csapat 75. jubileumi évében — a katasztrófától.)

Beckenbauert természetesen nem tudják helyettesíteni. De ott van Paul Breitner és a jugoszláv Branko Oblak, aki a szerződését egy évre meghosszabbította, és Sepp Maier felgyógyulása után a kapuban, a védelemben és a középpályán tehát nincs különösebb baj. Gerd Müller azonban változatlanul hiányzik. Nos, a bombázó szerepének betöltésére szerződtették Dieter Hoenesst.

Ő persze más alkatú játékos, mint Müller. Atlétatermetű, 187 cm magas, 84 kiló, valóságos tank a csatársorban. Különösen a fejjátéka veszélyes, ellentétben az alacsony termetű „Gerd"-del. Az elmúlt idényben csak 16 gólt lőtt, pontosabban „fejelt", de ezek mérkőzéseket döntöttek el a stuttgartiak javára. Nagy része volt abban, hogy a csapat a második helyen végzett a Bundesligában, sőt — miként más helyen említettük —, akár a bajnoki címet is elnyerhette volna, szerencsésebb körülmények között. Ami persze nem jelenti azt, hogy a hamburgiak nem érdemelték meg az elsőséget.

Tulajdonképpen kár, hogy ez a nagyreményű fiatal együttes, a Stuttgart csapata elveszíti egyik legkitűnőbb játékosát, no meg az, hogy a vezető edző Jürgen Sundermann is távozott. („Wundermann", a csodaember, így nevezték, mert a másodosztályból ő hozta fel ezt a gárdát mindjárt a Bundesliga élvonalába, majdnem mindenki, Dieter Hoeness is neki köszönheti egyéni kibontakozását.)

Dieter Hoeness májusban került a válogatottba, az Írország és az Izland elleni barátságos mérkőzéseken. Mind a két meccsen gólokkal mutatkozott be. Sepp Maier, a csapatkapitány így nyilatkozott róla: „Semmi kétség, Dieter Hoeness az NSZK legjobb középcsatára. Rendkívül sokat fut és küzd, nem olyan játékos, aki a kapu előtt áll és beadásra vár."

E jellemzésnek volt bizonyos éle, elsősorban Klaus Fischer ellen, s talán lokálpatriotizmus is sugallta, hiszen akkor már mindenki tudta, hogy az ifjabb Hoeness a Bayern játékosa lesz. Szóvá lehetett volna tenni azt is, hogy — Fischerhez hasonlóan — Dieternek is megvolt Stuttgartban a maga Abramczikja. Méghozzá nem is egy, hanem kettő. Georg Volkert és Walter Kelsch. Mind a kettő válogatott. Volkert mögött nagy múlt, a 24 éves Kelsch előtt pedig még nagy jövő áll. Ez persze még valóban a jövő kérdése.

A 26 éves Dieter Hoenessre ugyanez érvényes. Két sikeres szereplés a válogatottban sem mérvadó egyelőre. Maier véleményénél talán tárgyilagosabb a kölni Bernhard Cullmann megállapítása. Ő ezt mondta: „Hoeness legnagyobb erénye a csapatjáték. Elöl és hátul egyaránt küzd és robotol. Ha kell, szélen helyezkedik. Olyan játékos, akihez mindig továbbítani lehet a labdát. Ő sokkal hasznosabb, mint az, akinek talán jobb a technikája, de kevesebbet mozog."

Ez valóban figyelemreméltó megállapítás. Tulajdonképpen az egész nemzetközi labdarúgásra vonatkozik. Nem bűvészekre, hanem harcosokra van elsősorban szükség. Persze az sem hátrány, ha valaki mind e két tulajdonsággal rendelkezik.

Középen Dieter Hoeness

Juanito Gomez

Európa kiváló szélsője

Ha valaha nagy klub baklövést csinált, azt is felülmúlta az Atletico Madrid, mégpedig Juan Gomez, azaz mióta jobban megismerte a labdarúgóvilág, Juanito esetével. Saját nevelésű játékosuk volt az 1954. november 10-én született játékos, el nem lehetett képzelni, hogy másutt csinál karriert, mint anyaegyesületében, istenáldotta tehetségével. Labdarúgásban közhelynek számít, hogy a sztárrá kinőtt futballisták visszaemlékezései során mindig a kültelek a kiindulási pont, az útcákon felfedezett tehetség, a sanyarú körülmények, amelyből azután a kis foci zseni menekíti ki családját. Pedig ez az utóbbi évtizedekre visszamenően általában így volt minden kontinensen — Magyarországon is. Aztán valamit változott ez a szituáció, pl. nálunk, ahol már a sportiskola adta Nyilasit a magyar labdarúgásnak. Spanyolországban maradt minden a régiben. S ezzel visszaérkeztünk Juanitóhoz.

Az Atletico Madrid szakvezetői előtt nőtt fel, senki sem vonhatta kétségbe nagy tehetségét. Mégis a klub gazdái szívesebben adtak pénzt idény végeken külföldi hírességekért, minthogy játékalkalmat biztosítottak volna nagy reményű fiataljuknak. Telt, múlt az idő, Juanito végig skálázta az Atletico valamennyi csapatát, a nagyoknál azonban csak a kispadon foglalt le egy helyet. Aztán meg is sérült. A dolog komolynak látszott, még az is elképzelhetőnek tűnt, hogy Juanito számára csak egy emlék marad a pályákon eltöltött sok év. A klub vezetői is ekként vélekedtek, s hogy mentsék a menthetőt, azaz, hogy valamit mégis csak visszakapjanak Juanito neveltetési költségeiből, Burgoszba adták kölcsönbe — cserejátékosért.

Juanito mély sebet kapott. Konok dac kerekedett felül benne. Megmutatja, kár volt őt olyan korán eldobni. A legszigorúbban betartott minden orvosi előírást, jobb térde egyre jobban bírta a terhelést, s napról napra jobban belelendült megint a játékba. Egycsapásra a burgosziak kedvence lett, akik majdnem hogy éhségsztrájkkal fenyegetőztek, amikor arról volt szó, hogy Juanitónak vissza kell mennie az Atleticóhoz. De más csapatok is elmentek érte, a sajtó ugyanis egyre többet cikkezett arról, hogy megvan a spanyol válogatottban Amancio utóda, s ez pedig nem más, mint Juanito. Mivel azután a Real Madrid játékosszerzői is elkerültek Burgoszba, szinte azonnal eldőlt az ügy: Juanito nem akart semmi áron az Atleticóhoz menni, szíve azonban egyre sajogott Madridért, döntött, a Real ajánlatát fogadta el.

Nos, azóta Juanito a Real Madrid nagy erőssége, s innen kerül mindig a válogatottba, mert Kubala László is igen nagyra tartja, s szinte állandó helyet biztosít számára a nemzeti tizenegyben. Valamit arról, hogy mik is játékának fő ismérvei, mit is tud igazán. Rendkívül gyors mozgású, mindkét lábával kitűnően kezeli a labdát, s ha hozzá kerül bizony feladja a leckét a védelemnek. Erre a magyar játékosok is visszaemlékezhetnek az alicentei mérkőzéssel kapcsolatban, amikor is a magyar válogatott 1-0-ra vezetett, s a végeredmény mégis 1-1 lett. *Juanito lőtte az egyenlítő gólt mégpedig úgy, hogy jó 40 méteren át vezette a labdát a balösszekötő helyén. Senki sem tudta megállítani, így azután nem okozott neki nagyobb gondot, hogy a labdát a magyar kapuba helyezze.*

Juanito játékossága, kismerhetetlen cselezőképessége, rendkívüli temperamentuma a 60-as évek nagy csatárára, a Magyarországon is jól ismert jugoszláv Sekularacra emlékeztet. Még alkatilag is. Nincsen 170 cm magas, pontosan 169, testsúlya 71 kg, tehát jól „megalapozott" labdarúgó, akit bizony nehéz kimozdítani még bodicsekkel is alapállásából. Egészen könnyed a játéka, igen sokszor könnyelmű, amellyel bizony sok bosszúságot okoz edzőinek, vezetőinek, de a szurkolóknak is, hiszen egy szép cselért, elegáns mozdulatért mindent megkockáztat. Persze, ha mindez bejön, percekig zúg a taps, s sokan elsősorban az ő játékáért mennek ki a Real mérkőzéseire.

Juanito ott volt az argentínai világbajnokságon, de valahogyan nem sokat tudott bizonyítani abból, amely pedig kétségtelenül a birtokában van. Mindössze a Svédország elleni 1-0-as találkozón volt vele igazán elégedett Kubala László, hiszen a győztes gól is tulajdonképpen az ő érdeme volt. Már a 76. percben járt az óramutató, s Biwersi nyugatnémet bírónak addig még csak kétszer kellett a pálya közepéről indítani a labdát, a két kezdésnél. Ekkor azonban Juanitóhoz került a labda, úgy vitte el, hogy sem Roy Andersson, sem pedig a keresztező Nordqvist nem tudott közbeavatkozni. Juanito ezután önzetlenül játszotta meg a vele felfutó kapitányát, Asensit — bár ő is feltehette volna az i betűre a pontot —, akinek a bal sarokba zúdult a lövése.

Ma Juanito Európa kétségkívül egyik legjobb szélsőjátékosa. Hogy még nagyobb hírre tegyen szert, s valóban majd Amancióhoz hasonlóan nélkülözhetetlen egyénisége legyen a Reálnak, s a válogatottnak, jó értelemben véve kell egyszerűsíteni a játékát, sokszor felülkerekednie annak bizonyos hangulati, s rossz irányba vivő érzelmein, s akkor az év végi „aranylabdás" választásokon már vele is számolniok kell az európai szakíróknak. Ideje még van erre, de sokáig már nem „tékozolhatja", hiszen ez évben már betölti a 25. évét.

Juanito így ért el gólt az Atletico Madrid ellen

Johny Rep

A vándormadár

Az 1974-ben, a Német Szövetségi Köztársaságban rendezett X. Labdarúgó Világbajnokságon újólag felfedezték a szélsőjáték fontosságát. Jobban mondva, korábban is mindenki tudta, hogy a szorosan záró védelmek áttörése csak a szélekről lehetséges, de ez csak elmélet volt, nem akadt, aki mindezt egyértelműen tettekkel is alátámasztotta volna.

Lato, Gadocha Lengyelországból, *Rep* pedig Hollandiából tényekkel szolgált. Válogatottjuk a bronz-, illetve az ezüstéremig jutott, s senki nem vitatja, hogy ebben a kitűnő eredményben a szélsők hervadhatatlan érdemeket szereztek. Lato lett például a VB gólkirálya is, 7 nagyon fontos találattal.

A holland Johny Rep már az 1974. évi világbajnokság előtt nagyot produkált az Ajaxban, az 1973. évi belgrádi BEK-döntőben ő lőtte az Ajax egyetlen, győztes gólját a Juventus ellen, gólokat szerzett mindenütt, ahol csak megfordult.

Amikor az 1974. évi VB-döntő után a világ hozzálátott az Ajax szétszedéséhez, Rep is legalább annyi ajánlatot kapott, mint *Cruyff* vagy *Neeskens*. Nem is kérette magát, a spanyol Valencia együtteséhez szerződött.

Az 1951. november 25-én született, 180 centi magas és 74 kilós Rep életében a Bastia volt a negyedik klub. Pályája 1963-ban szülővárosa irigyelt együttesében, az FC Zaandam-ban kezdődött, itt játszott 1967-ig, majd az Ajaxban folytatta 1974-ig, míg 1974 és 1976 között a Valenciában rúgta a labdát, egy idényben 15 alkalommal talált a hálóba, sokat segített a spanyol klub előrelépésében.

Valenciában a gólok, az ünneplés ellenére sem érezte jól magát, 1976 őszétől a Korzika szigetén levő Bastia játékosa lett. Itt lett azután igen nagy csillag, befogadták született korzikainak, a csapat kapitányának választották.

Rep vezérletével aratta bravúrjait a Bastia az UEFA Kupában, sokáig úgy beszélt, hogy itt fejezi majd be játékos pályafutását. Egy labdarúgócsillag kijelentéseit azonban nem kell minden esetben készpénznek venni — kiváltképp akkor nem, ha sok a készpénz...

Rep és a Bastia esetében a hírneves francia klub, az St. Etienne rendelkezett olyan anyagiakkal, amelyek egy „Bastiáért dobogó szívet" is más elhatározásra bírtak. Rep az 1978—79. évi idény befejezése után hároméves szerződést írt alá az St. Etienne-hez, s miután Franciaország elsőszámú labdarúgója, *Platini* is odaszerződött, le lehet vonni olyan következtetést, hogy a francia együttes nagy célokat tűzött maga elé — nagy befektetéssel. A „holland rakéta" így továbbra is francia földön játszik, illetőleg nyilvánvalóan itt látja a legjobb lehetőségeket bankbetétje növelésére. Novemberben lesz 28 esztendős, érett, de nem idős korát tekintve, most lehet csak igazán veszélyes csatár. Eddig is a világ legjobb támadói közé emelkedett, mert csodálatos az érzéke, a lendülete, védőszomorító, ahogy minden idegszálával a góllövésre összpontosít. Nagyon szükséges számára a rutin, az érettség, mert az annyiszor megmutatkozó szertelensége akadályozta meg abban, hogy még többször a hálóba találjon.

Jellemzőt mondott Repről a már 33. évében járó Piet *Schrijvers*, a híres Ajax- és válogatott kapus:

— Rep is segített góljaival abban, hogy Hollandia 1974-ben és 1978-ban is bekerült a világbajnoki döntőbe. Érdemei hervadhatatlanok. Ugyanakkor Rep is hibáztatható abban, hogy Hollandia válogatottja nem nyert egymásután kétszer világbajnokságot. Sok helyzetet hagyott ki, társaival egyetemben. Egy érett Rep góljaival legyőzzük az NSZK-t és Argentínát is, saját otthonában.

A Rep-számla eszerint — legalábbis ami a világbajnoki döntőket illeti, valamint a holland válogatottat — adósságot mutat. Viszont kiegyenlíthető, hiszen 1982-ben is lesz világbajnokság.

— Nem tiltakozhatok, valóban sok helyzetet elhibáztam — mondotta Rep. — *Mentségemre szolgáljon, hogy kevés csatár akadt eddig a labdarúgás történetében, akinél hasonló mulasztásokat nem jegyeztek fel. Talán csak Gerd Müller alhat ebből a szempontból nyugodtan. Időm még van, készülök az újabb világbajnokságra, s azt sem titkolom, hogy ha csalódok az St. Etienne-ben, utam ismét Korzika szigetére vezet...*

Giancarlo Antognoni

A jövő karmestere

Féllábbal játszotta végig a Mundialt — ez Giancarlo *Antognoni*. De ezt senki nem írta a Fiorentina nálunk is jól ismert középpályása javára. A sérült lábát ugyanis elfagyasztották, a szó igazi értelmében, érzéketlenné tették az orvosok. Akik azt várták tőle, hogy Argentínában Rivera nyomdokaiba lép, és ő lesz az 1978-as világbajnokság nagy felfedezése, azok egyelőre kénytelenek várakozni. De hogy igazán nagy játékos, azt nem lehet tőle elvenni. Ma már jobban érvényes az, amit egy éve mondottak: ő lesz az a „karmester", aki feledtetni fogja Gianni Riverát...

A Fiorentina csapatkapitánya mozgalmas úton haladt előre. Már 14 éves korában szembe került az „élettel": papája ugyanis a Milan Baráti Kör vezetője volt Asti-ban, ahol éltek. S amikor felhívta kedvenc csapata figyelmét tehetséges fiára, ott visszautasították — fejlődjön még... Sokan azt állítják, hogy Rivera már akkor felfigyelt a sovány gyerek kivételes tehetségére, de nem akart magának konkurrenciát. Ma már talán szívesen vállalná Antognoni társaságát a Milanban, de ő már nem kapható.

„Miként Giotto harangtornya, úgy Antognoni is Firenze városához tartozik. S miután egy nemzeti műemléket nem lehet eladni, Giancarlo sem áru tárgya!" — jelentette ki a Fiorentina elnöke, amikor a Juventus bejelentette igényét a 80-as évek várható vezéralakjára.

Így tehát Antognoni tabu, nem lehet hozzányúlni. S ő egyébként is jól érzi magát Firenzében. A város és a klub is megkülönböztetett anyagi és erkölcsi megbecsülésben tartja, semmi oka a távozásra. Ha csak az nem, hogy a Fiorentina már évek óta gondokkal küzd, s talán csak éppen annyira telik, hogy Antognonit megtarthassa...

— *Féltem, nagyon féltem, hogy a világbajnokságért túl nagy árat kell majd fizetnem* — nyilatkozta a VB után egy lapban, ahol a sokszor felelőtlen orvosi „megoldásokat" ostorozták. — *De én is hibás vagyok, mert nem volt erőm nemet mondani a meghívásra... Szerencsémre meggyógyultan, s most már testileg, lelkileg tökéletesen rendben érzem magam. Egy kicsit meg is erősödtem, érettebb lett a gondolkodásom, s talán az is a hasznomra válik majd, hogy gazdagabb lettem tapasztalatokban. A futballpálya nem festőműterem, s én nem vagyok „Giottino", ahogy sokszor emlegetnek az újságok. A zöld gyepen „fröcskölni" is tudni kell!*

Antognoni, aki rendkívül szerény, sportszerű gondolkodásmódjával hamarosan a firenzei közönség kedvence lett. Elnevezték őt már a labda Mozart-jának, a zöld fű Paganini-jének, s ki tudja hány jelzőt és találó vagy kevésbé találó hasonlatot kapott már a lapokban. Érdekes módon a legjobban arra reagál, ha Riverához hasonlítják. „A kettőnk játékát nem lehet összehasonlítani, mert amíg Rivera mindig csak az ékek kiszolgálását, gólhelyzetbe hozását készítette elő, nem tagadom: csodálatos módon, és mindig az egész pályát bejátszottam, s elöl-hátul egyformán kivettem a részem az éppen adódó feladatból." Volt, aki Cruyfféhoz hasonlította sokmozgásos, szervező játékát, de ő ez ellen is tiltakozott: „Minden játékos önálló egyéniség, s valamiben biztosan eltér a többiektől. Úgy érzem, hogy nincs szükségem hasonlatokra. Én legyek csak Antognoni..."

A feleségével

A külsőre igen szelíd, barátságos játékos a társai körében is közkedvelt, s éppen azért, mert nem akar feltűnni, nem szereti a nagy szavakat, sőt, azért se lelkesedik különösebben, ha az újságok szenzációkat gyártanak vele kapcsolatban. Több neves sportújságíróval volt már „párbeszéde", de — dicséretére szóljon — mindig kibékülés lett a vége, s megértette, hogy a közönség érdeklődése váltja ki a túlzásokat. Hallani akar — akármit! — a kedvenceiről, s Firenzében elsősorban Antognoniról.

Giancarlo Antognoni hosszú ideig mélypontra került a Mundial után. De azóta — még az akupunktúrás kísérletet is vállalta — testileg, lelkileg — teljesen meggyógyult, és ismét a régi fényében csillog. S olyat nem kérhet, amit ne teljesítenének neki. Igaz, a magánélete és sportpályafutása egyaránt példamutató. A jövedelme is ehhez méltó... Az egyik lap megírta: percenként 45 ezer líráért játszott az elmúlt bajnokságban. Ez annyi, amennyit a diszkósztár, Amanda Lear keres szerte a világban, ugyancsak percenként...

Antognonitól azonban senki nem sajnálja ezt a pénzt, mert a szurkolóinak soha nem marad adósa!

Trevor Francis

A legdrágább angol játékos

Az 1978/79-es BEK-döntőben az angol Nottingham Forest Trevor Francis fejesgóljával (47. p.) szerezte meg a győzelmet, s folytatta az angol hegemóniát ebben a kupasorozatban: 1977 és 1978 Liverpool.

Trevor Francis. Az utóbbi években legtöbb vihart felkeltett angol játékos, akit duplájáért vett meg a Nottingham Forest a Birmingham Citytől, hiszen David Millsért és Kevin Keeganért mindössze a felét adta a West Bromwich Albion és a Hamburger SV, kb. 500 000 fontot. Ez az összeg Francis esetében 1 000 000 volt!

Az igazság kedvéért meg kell modani, Francis négy évvel fiatalabb Keegannál, és Brian Clough a Nottingham menedzsere már régen kivetette rá a hálóját.

Francis 16 éves korában debütált az akkor II. ligás Birminghamban, mégpedig mindjárt kitűnő játékkal. A 21 bajnoki mérkőzésen újoncként 15 gólt szerzett, s ezzel azonnal magára irányította a góllövő játékosokat kereső szakemberek figyelmét. Közben csapata felkerült az első ligába, s Francis most már a megnövekedett igényeknek is százszázalékosan eleget tudott tenni, tehát a reflektorfényt továbbra is magán tartotta. 1977-ben lett volna először válogatott, akkor sérülése miatt elmaradt az angol nemzeti tizenegyben való bemutatkozása. Aztán egyenesbe került, s ma már 12-szeres válogatottnak mondhatja magát. Az elmúlt esztendőben klubja engedélyével az Egyesült Államokban járt, a Detroit Expressnél vendégeskedett az amerikai profi ligában. Olyan játékot mutatott, hogy ott akarták tartani minden pénzért!

Szerződése az idei nyárra is engedélyezte az amerikai vendégjátékot. Ebben az ügyben egyébként az az érdekes, hogy közben sem az angol liga kupában, sem az „igazi" angol kupa küzdelemben nem szerepelhetett a Forest-ban, s a BEK-ben is csak a döntőben volt játéklehetősége — a fennálló szabályok szerint.

Brian Clough Francis szerződtetésével egyébként dilemmába is került: milyen poszton szerepeltesse a nagy pénzen vásárolt csatárt. Adva volt számára a remek Byrtles, Woodcock, Robertson trió, hová tudja tenni Francist? Közben persze az új klubtársak sem nézték éppen jó szemmel a „milliomos futballista" odakerülését, ennek több ízben is hangot adtak, főleg a csapat elismert egyénisége, a liberót játszó Burns révén. Közben pedig Francis ismételten kijelentette: „A birminghami szűkös esztendők után végre sikerekre vágyom, be akarok kerülni a nemzetközi labdarúgóélet sodrásába, mint Keegan."

Hát a kezdet elég nehéz volt a számára. Bemutatkozására a Nottingham harmadik csapatában került sor 40 néző előtt. Aztán lassan minden a rendes kerékvágásba került. Francis hétről hétre kezdte igazolni játékával nagy vételárát, Clough megtalálta a helyét a középpályás sorban, a már említett támadó hármas mögött, s így végeredményben mindenki jól járt. Francis vételára a klub szurkolóinak a hazai mérkőzésekre özönlésével kezdett megtérülni, a Malmö FF elleni BEK-döntőn elért „aranyfejesével" pedig egycsapásra nagyot javított a klubkasszán, s a ráfordított összegből is nagyon sokat „lefaragott" mind játékostársai, mind a szurkolók szemében.

Francis tulajdonképpen ezután kezdi csak igazi pályafutását a Nottingham Forestben, már ami a klubmérkőzéseket illet, a Birmingham Cityben lejátszott 300 mérkőzéssel a háta mögött, s a legutóbbi bajnoki idényben lőtt 25 góljával a tarsolyában.

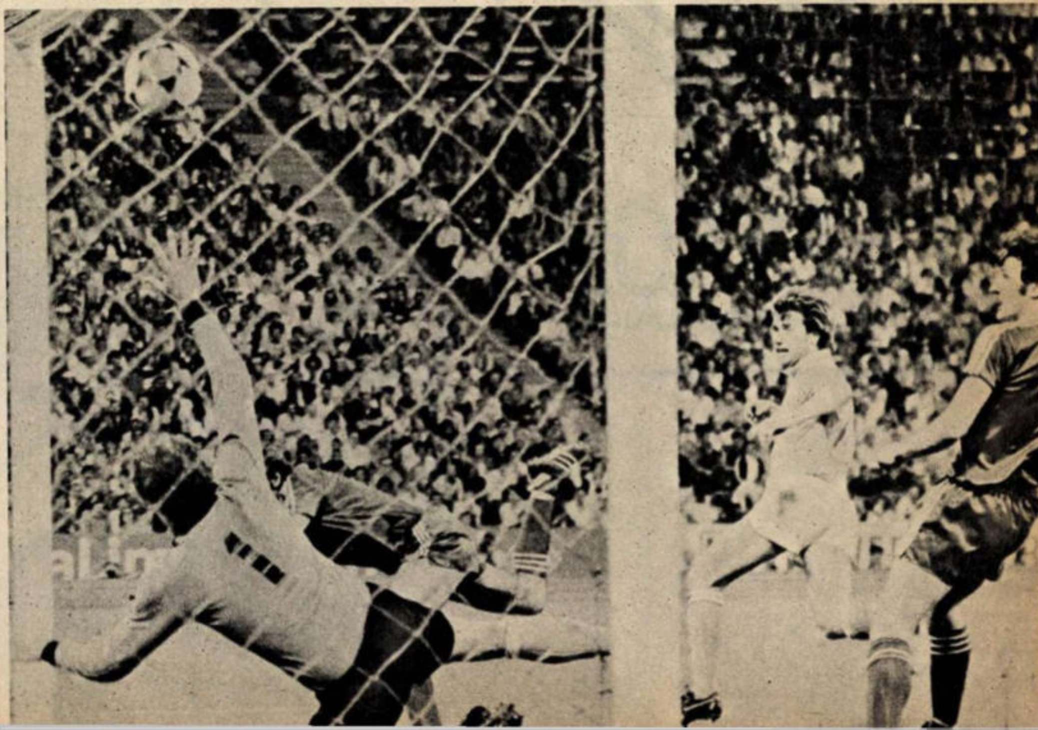
Trevor Francis a BEK-döntővel befutott. Az európai, de a világsajtó is falkapta a nevét, persze ehhez a jó sztorit kétségkívül az jelentette, hogy ma ő Anglia legdrágább futballistája. „Álomgól" — írta győz-

tes fejeséről a nyugatnémet Bild, „Francis megéri vételárát" kommentálta a BEK-döntőről szóló tudósítását a nyugatnémet labdarúgószaklap, a Kicker.

Francis ma az egyik legjobban reklámozott labdarúgó Európában. Ehhez sok mindent bizonyított, de még korántsem eleget. A jó sajtót elsősorban annak köszönheti, hogy egész Európa szűkében van az igazi tehetségeknek, s akikben csak kicsit is meglátják felcsillanni az „isteni tehetséget" azt azonnal szárnyra kapják. Persze könnyen el is ejtik ...

Az „álomfejes" a Malmö kapujában a BEK-döntőn

Gyermek tréningruhák gazdag választékát egész évben megtalálhatja a Váci Kötöttárugyár Minta-boltjában. Vác, Széchenyi utca 15.

Johan Neeskens

Világjáró holland motor

Véget ért egy nagy házasság... A két holland szupersztár, Cruyff és Neeskens pályája mindeddig a legszorosabban össze volt kötve. Együtt tűntek fel a sorozatos Ajax-diadalok főszereplőjeként, együtt aratták a világraszóló sikereket Hollandia válogatottjában — és együtt, sőt egyszerre vették a vándorbotot Amszterdamból Barcelonába.

Kilenc esztendőt töltöttek egy csapatban inkább jóban, mint rosszban, s a világ előtt nem is annyira a híres Kerkhoff fivérek számítottak ikreknek, mint inkább Cruyff és Neeskens.

Ez a kettős bármilyen feladat megoldására képes volt vezényelni csapatát, mert ahogy a világ szakértő gárdája fogalmazott:

— *Cruyff volt az ész, Neeskens pedig a motor, összműködésük a szó legszorosabb értelmében varázslat volt.*

Az ész és a motor most külön dolgozik — az Egyesült Államokban. Cruyff a Los Angeles-i Aztecs csillaga, Neeskens viszont 1979. június 11-től a New York-i Cosmos tagja, Beckenbauer és Chinaglia és még több világhíresség társaságában.

— *Több szempontból is új szakasz kezdődik az életemben* — jelentette ki első New Yorkban tartott sajtóértekezletén, az ötéves szerződés megkötése után. — *Az új világ futballjában kell helytállnom, segédkezni abban, hogy a Cosmos rövidesen a világ vezető klubcsapatai közé lépjen. A hangulatos Spanyolország után az „automatikus Amerikában", a mindig újat, nagyot követelők földjén kell produkálnom. És új az is, hogy nem Cruyff mellett, hanem Cruyff ellen játszom.*

Az 1951. szeptember 15-én született, 38-szoros holland válogatott Neeskens a jelek szerint ért a feltűnéskeltéshez is. New Yorkban mondotta, említett sajtóértekezletén:

— *Hallottam, hogy a Cosmos játékosai közül senki sem óhajtja viselni a 13-as számú mezt, mert az nem hoz szerencsét. Kérem, adják nekem ezt a trikót, engem ilyesmi nem zavar. Jó kell játszani, 13-as trikóban vagy akár trikó nélkül is... Nem abban van az erő, a lehetőség, inkább a lábakban, a szívben, a tüdőben, a fejben...*

Neeskens eddigi pályafutása során különböző számú trikókat viselt s valóban nem azok határozták meg a játékát. A motorminősítés kiváltképp jellemző volt a játékára az 1974. évi világbajnokságon, amikor igazán kinőtte magát. Az 1978. évi argentínai VB már nem sorolható ennyire sikerélményei közé. Lehet azt is mondani, hogy csalódást keltett, csak az Argentína elleni döntőben csillogott, hírnevéhez méltóan.

— *Argentína valóban nem tartozik legkellemesebb emlékeim közé, így is mondhatom, hogy nem jelentettek nagy napokat számomra, nagy játékokkal* — nyilatkozott. — *Akkor kezdtem bizonyos fokig érteni Cruyffot, hogy semmiképpen sem akart szerepelni egy újabb világbajnokságon. Egyszer azt fejtegette nekem, amikor visszalépéséről kérdeztem, hogy az 1974. évi csillogás után lehetetlen úgy ismételni, s egy újabb ilyen nagy fellépés inkább leszereplés lehet, mint a még feljebb emelkedés. Szóval 1978. júniusában kezdtem igazat adni Cruyffnak.*

És most?

— *Már nem adok neki igazat. A Cosmos vezetőitől, amikor elkezdődtek a tárgyalások, kérésem volt, hogy a jövőben is a holland válogatott rendelkezésére állhassak. Idegenben játszom, de holland vagyok, akarom segíteni országom válogatottját, ha szükségük van rám. Az 1982. évi spanyolországi világbajnokságra esetleg tolmácsnak is jó leszek, hiszen a barcelónai fél évtized alatt megtanultam spanyolul. Addigra még a most eléggé akadozó angol is menni fog. A lényegesebb azonban, hogy a játék menjen...*

Ahmet Ertegun, a Cosmos mindenható elnöke zöld utat ad Neeskensnek a holland válogatottba, ha produkál a Cosmosban: *„Nekünk is érdekünk, hogy a híres európai stadionokban Neeskens, a holland válogatott tagjaként lényegében a Cosmos reklámembere legyen!"* — mondotta.

A világjáró holland motor mindenesetre máris begyújtotta a Cosmost a megfelelő sebességre. Két vereség után, 1979. június 25-én Johann Neeskens bemutatkozott a Cosmosban és a New England ellen 1-0-ra győztek. A kritika szerint „Neeskens szárnyakat adott..."

A motor továbbra is jól működik — úgy látszik Cruyff agya nélkül is.

Zdenek Nehoda

A nyugodtság mintaképe

Az előretolt csatár rendkívüli érték mind a bajnokságban, mind a válogatottban. Csehszlovákiában akad belőlük néhány. Így *Józsa* a Lokomotiva, *Gallis* a Slovan, *Kroupa* a Zbrojovka csapatában. *Zdenek Nehoda* azonban csak *egy* van. A Dukla Prága csatára képes teljes kilencven percet előretoltan játszani. Nem fél őrzőitől, s időként tankként előretör — s többnyire sikerrel.

Csehszlovákiában tavaly a közvéleménykutatás eredményeként — elsőízben — egy csatár lett az év labdarúgója. Ez a megtiszteltetés Zdenek Nehodát érte. Az idei bajnokságban Kroupával együtt osztozhatott a gólkirályi címen, annak ellenére, hogy huzamosabb időn keresztül kénytelen volt szünetet tartani. Nehoda eddig 260 bajnoki mérkőzést játszott, ötvenhatszoros válogatott, 118 gólt lőtt a bajnokságban és tizenkilencet a válogatott színeiben.

Nehoda a csehszlovák labdarúgás legeredményesebb 25 labdarúgója között szerepel.

A bajnokcsapat csatára 1952. május 9-én Hulinban született. Az első labdarúgó lépéseit a cipők városában Gottwaldovban tette, s rövid idő alatt felfigyeltek rá, rámenősségével tűnt ki. Még csak 18 esztendős volt, amikor csapata, a Gottwaldov, Zsolnán játszott a bentmaradásért. Döntetlenre állt a mérkőzés és a játékvezető a hazaiak ellen büntetőt ítélt.

A gottwaldoviak közül senki nem vállalkozott a 11-es elrúgására. Nehoda odament, leállította a fehér pontra a labdát és nagy nyugalommal, óriási erővel a sarokba irányította. A Gottwaldov NB I-es csapat maradt. Ugyanabban az évben Nehodáék bekerültek a kupadöntőbe és a visszavágót a Slovan ellen Pozsonyban játszották. Mindkét találkozó döntetlenül végződött. büntetőrúgásokra került sor. Ebben is Nehoda nyugalma, tudása döntött... „Önbizalma olyan, mintha két ember lakozna benne" — mondják róla a játékosok, edzők és nézők is. Ez a tulajdonsága kíséri őt villogó sportpályafutása során.

Csehszlovákiában az 1971. évi bajnokságban *Adamec* (Spartak Trnava) volt a legeredményesebb csatár, de a 19 éves Nehoda befogta és osztoztak a gólkirályságon. Igen érdekes, hogy Csehországból nagyon ritkán igazolódnak labdarúgók Szlovákiába, ezzel szemben a szlovák labdarúgók gyakran jutnak el Csehországba. Nehoda lett volna a kivétel.

A Slovan érdeklődött, s az említett döntő után Zdenek már a pozsonyi vár alatt sétált, felvételizett a testnevelési főiskolán, már edzett is a Slovanban. Ismeretes azonban, hogy a labdarúgásban a paragrafusok nagyon kacskaringósak. Alig, hogy aláírta átigazolását, Prágából sürgöny érkezett. „A játékos még nem főiskolás, azonnali hatállyal be kell vonulnia." Parancs az parancs. Senki nem kételkedett, hogy Prágában lesz katona, s így a Dukla színeit erősíti majd.

Nehodának van saját filozófiai krédója: „Saját magadnak kell megismerni a helyes utat, s utána határozottan azon kell haladni". Csak egyszer került válaszút elé, amikor határoznia kellett, melyik csapatban folytatja majd pályafutását.

A Csehszlovák Hadsereg tisztje lett, s jelenleg is egyenruhát visel. A piros-sárgák között jutott el a válogatottságig. 1976-ban az Európa-bajnokságot nyert együttes tagja volt, 1977-ben és 1979-ben országos bajnokságot nyert csapatával és 1978-ban Csehszlovákia legjobb labdarúgójának választották.

Nehoda játékát sokféleképpen ítélik meg. Egyesek szerint nem való éknek, mert nem elég robusztus, s adódnak nála technikai hiányosságok is. Viszont tény, hogy a Duklában és a válogatottban is ő az átütőerő, a legeredményesebb. Futása nem látszik könnyednek, de elég gyors. Az ellenfél védelmének nem szabad levennie róla a szemét, mert ahogy csak egy kis rés kínálkozik lövésre, már zúg a labda. Abszolút kétlábas és jól is fejel.

Ebben az idényben kitűnően játszott az olaszok, a svédek ellen, továbbá az Everton, a Stuttgart, a Hertha ellen az UEFA Kupában. A bajnokság hajrájában megtalálta a góllövő cipőjét és Kassán a ZTS ellen a Dukla mindhárom gólját ő szerezte.

Nehoda csendes, példás magaviseletű. Magánbeszélgetés során hiába is keresné benne valaki azt a harcost, akit a pályán lát. Két fia van: David kilenc-, Michal hároméves. A legkellemesebb érzés?

— *Amikor Belgrádban a csehszlovák válogatott Európa-bajnokságot nyert.*

Melyik mérkőzésen nyújtotta a legjobb teljesítményt?

— *Pozsonyban az angolok ellen, amikor hosszú szünet után ismét legyőztük a volt világbajnokot. Cél? Még egyszer EB-döntőt játszani.*

Toefilo Cubillas

Futballistának született

Élete kész regény, bár március 8-án még csak 30 éves múlt. Teofilo Cubillasról, a perui válogatott csatárról van szó, aki először 9 éve, az 1970-es mexikói VB-n iratkozott fel a nemzetközi sztárok közé. 21 évesen. Igaz, kitűnő csapata volt Perunak, mindössze a negyeddöntőben kellett meghajolnia a későbbi világbajnok Brazília előtt. Chumpitaz, Baylon, Gallego mellett az ifjú Cubillas is azonnal olyan erényeket csillogtatott, hogy a legnagyobb karriert jósolták neki. Lett is belőle valami, de amint azt Magyarországon mondani szokták: nem az igazi...

Cubillas hamar belekerült a sztárforgatagba, s a mexikói „híreit" nagyon gyorsan kamatoztatni szerette volna. Ez nem is lett volna baj, de a külföldi ajánlatok közül olyat választott ki, amely egyáltalán nem felelt meg az ő mentalitásának, játékképpességének. Svájcba szerződött az FC Baselhez, ahol annyira beharangozták, hogy a klub szurkolói mindjárt tőle várták a sikereket, bajnoki címeket. A perui csillag azonban nem érezte jól magát a hűvös vérmérsékletű, barátkozni nemigen szerető svájciak között, egyenesen nehezére esett az ottani élet. Hát még a futball. Az év nagy részében hideg az időjárás, fagyottak, havasak a pályák, amelyeken még elesni is veszélyes. Hozzájött ehhez, hogy nem tudott szót érteni társaival, az edzőkkel, a vezetőkkel, s ami talán a legnagyobb nehézséget jelentette a számára, a játékát is szinte „tolmácsolni" kellett volna partnereinek, annyira nem voltak vele egy hullámhosszon. Sportbeli elfoglaltsága, teljesítményei nem elégítették ki, másutt kereste az élvezeteket. Gyakran nyúlt a pohárhoz, mértéktelen lett az evésben, s mivel a szép nemet sem vetette meg, formája egyre több kívánnivalót hagyott maga után. Lassan a vezetők is belátták, hogy melléfogtak Cubillasszal, ő maga is más égtáj felé kívánkozott, így főnyereményként érte a portugál FC Portótól felkínált szerződés. Mindenki megtalálta a maga számítását, főként Cubillas, aki a hasonló életfelfogású, vidám, a nyelvet is megértő portugálok között ismét „kivirágzott".

Jól ment neki a játék, rugdosta a szebbnél szebb gólokat, egyre jobban érezte magát ebben a napsütötte országban. A kikötővárosban a jókötésű , csillogóan fekete arcbőrű és egyre imponálóbban játszó perui futballista a „Nene" becenevet kapta nagy női szurkolótáborától. Lassan azonban közelgett az 1978-as argentínai világbajnokság, s a perui futballsport vezetői, amikor számba vették, hogy kikből is állíthatnak össze olyan csapatot, amely valamilyen helytállásra képes lehet, bizony nem sok nevet találtak — otthon. Annál többet a külföldre szerződtek között, persze velük kapcsolatban nagyok voltak a bizonytalansági tényezők. Elengedik őket klubjaik, vagy nem, akarnak egyáltalán rendelkezésre állni, vagy sem. Nos, úgy gondolták, meg kell fogni a „a nagy halat", a többi majd jön utána. Cubillasra gondoltak elsősorban, s ebben a kérdésben hamarosan fel is vették a tárgyalást a Porto vezetőivel. Nagy meglepetésre ellenállásra nem is náluk, mint inkább Cubillasnál találtak. Nem nagyon fűlt a foga a hazamenetelhez. Végül is állt az alku, a perui labdarúgó szövetségnek 500 000 dollárjába került, hogy Cubillas visszatért hazájába. Az Alianza Limában játszotta a bajnoki mérkőzéseket, s itteni formájával is rászolgált arra, hogy Marcos Calderon szövetségi kapitány köréje találja meg csapatának többi tagjait. Cubillast még Sotil követte haza, ő a Barcelonából tért vissza, pechjére súlyosan megsérült, s a VB-n nem jöhetett számításba. Cubillas tartotta hazájában is góllövő formáját, s csapattársával Revellóval osztoztak a gólkirályi címen 22—22 góllal, a VB előtt befejeződött bajnokságban.

Calredon jól számított, már ami Cubillas szerepeltetését illeti. Mexikóhoz hasonlóan megint csak öt gólt rúgott az ellenfelek hálójába, s az már igazán nem rajta múlott, hogy Peru válogatottja a nagyszerű csoportszereplés után nagyon elfáradt, s a küzdelmek második szakaszában már csak három vereségre és 0-10-es gólarányra tellett az erejéből.

Cubillas megtette a magáét, s különösen a skótoknak lőtt 2 góljával egy csapásra az érdeklődés középpontjába került. Az 1-1-es félidei mérkőzésállás után a 72. percben Cubillas vitte fe la labdát, majd 25 méterről ballal úgy vágta Rough kapujának bal felső sarkába, hogy a skót kapus mozdulni sem tudott a lövésre. Hét perccel később, valamivel közelebbről egy szabadrúgáshoz állt le. Egy villanás, a ballal „megtekert" labda a sorfalat kerülve jutott át a gólvonalon.

Cubillasról el lehet mondani, hogy futballistának született. A kerek labda művészének. Amellett, hogy csillogóak az egyéni képességei, nagyon ért az összjátékhoz is, ha akar a legjobb csapatember tud lenni. Egymagában is hajlandó kiismerhetetlen cselsorozattal bemenni a védők közé, de, ha ehhez 2 vagy netán 3 megfelelő partnert kap, az ellenfél kapuján állandóan ott lóghat az „S.O.S." tábla.

Cubillas az argentínai VB után hű maradt önmagához. „Glóriával" a feje fölött megint külföldet választotta, nyughatatlan vére ismét idegenbe hajtotta. Az amerikai profi ligában szerepel, sok hír nem érkezik róla, s lehet, hogy csak az aláírásért járó dollárösszeggel találta meg egyelőre a számítását. Hamarosan minden kiderül.

Cubillas (jobbról) Zicóval csatázik

Antonio Cabrini

A cremonai szép fiú

A nők bálványa Olaszországban Antonio *Cabrini*, a Juventus és az „azzurri 11" balhátvédje. A „cremonai szép fiú" — mert így is nevezik őt az olasz lapok — egy esztendő alatt nagyobb népszerűséget ért el Itáliában, mint Giulio *Andreotti*, a harmincéves politikai pályafutása alatt.

Férfiszemmel más. Irigység ide, irigység oda, de ennek a 22 éves fiatalembernek bosszantóan sok a jó oldala. Fiatalsága mellett szép is, a milliókat érő lábaival egyenértékű a feje, s abban a csapatban rúgja a labdát, ahol még az ólomból is arany válik... Sokak szerint az a nyolc öltés, ami a bal könyökét ékteleníti (egy római becsúszó szerelés nyomai) a *földi* számla az *égi* szépségért.

Dehát futballistáról van szó, s nem is akármilyen játékosról. Beszéljünk hát mindenekelőtt kellő tisztelettel a pályafutásáról. Nos, Antonio Cabrini 1957. október 8-án, Cremonában látta meg a napvilágot. Talán csodálatos hegedűkészítő vagy világhírű hegedűművész is lehetett volna ezzel a szülőfölddel, de ő már akkor nagyokat rúgott, amikor még a szülei sem ismerték a nevét... Mert azt se tudták, hogy fiú lesz vagy lány?!

Fiú lett, mint ezt ma már nem nehéz kitalálni, és tovább rugdalódzott, kezdetben azúrkék kezeslábasban, később mezítláb a kék ég alatt, s aztán amikor lábra állt, már a bilit is kirúgta maga alól. „Ebből a gyerekből focista lesz!" — mondta mindig az édesanyja, aki ma is a leghűségesebb szurkolója, legbizalmasabb tanácsadója. És a Cabrini-mama nem tévedett, sőt, rossz tanácsot sem adott, amikor gyereke futballpályáját kezdte egyengetni. Természetesen ott helyben, a Cremonese csapatában. Nem volt még 16 éves, amikor már az olasz NB III-ban bemutatkozott — balszélsőként. Úgy viharzott el a hátvédek mellett, hogy mindenki a legendás hírű Colausihoz hasonlította. Két idényt, öszszesen 29 bajnoki mérkőzést játszott a harmadik vonalban, de mindössze 3 gólt lőtt, s ezt kevesellték az egyesület vezetői. Úgy gondolkodtak: jobban járnak, ha eladják, hiszen az NB II-es *Atalanta* nagyon érdeklődik utána...

Tizennyolc évesen került *Bergamó*ba, ahol az 1975/76. évi bajnokságban megütötte a főnyereményt — felhívta magára a Juventus figyelmét. De már mint balhátvéd! Harmincöt mérkőzést játszott az Atalanta csapatában, egy gólt is lőtt, és ami mindennél többet jelentett, az *Boniperti* szimpátiája volt. A multimilliárdos Agnelliék „földi helytartója", az egykori sokszoros válogatott jobbszélsőből lett klubelnök megjelent Bergamóban elegáns FIAT kocsiján, s több ízben is megtekintette a fiatal gyerek játékát. S aztán megvette Cabrinit, aki három év alatt az ismeretlenségből a tizennyolcszoros bajnokcsapatba került.

Illetve... A Juventus akkori edzője, *Trapattoni* igen csak vakargatta a fejét, hogy kinek a helyére állítsa be a kétségtelenül igen tehetséges hátvédet. Próbálja meg átvinni a jobb oldalra? De hogyan, hiszen *Cuccuredu* és *Gentile* is válogatott volt?! Az első bajnoki évben mindössze hétszer ölthette magára a fekete-fehér „zebrák" mezét, de lőtt egy olyan gólt, amit azóta is emlegetnek. *Zoff*, a kapus különösen kedvelte a cremonai fiút és többször is hangsúlyozta, hogy mögötte teljes biztonságban érzi magát — hátvédet kell játszania! S ezzel el is dőlt az a vita, ami a „helyszűkéből" fakadt: jobb lenne-e balszélsőnek, s ott helye is lenne...

Cabriniből balhátvéd lett, hála vele született szerencséjének. Gentile és Cuccuredu felváltva látta el a beállós szerepét, s végül is így kínálkozott hely a „szép Antonio" számára. Az 1977/78. évi bajnokságban már 16 ízben öltötte magára a csapat 3-as számú mezét (az olaszok a legtöbb csapatnál a hagyományos számozást használják, és főleg a kupamérkőzéseken játszott kiválóan. S itt figyelt fel rá Enzo *Bearzot*, az olaszok szövetségi kapitánya. Rendszeresen ellenőriztette a keménykötésű fiú fejlődését, s amikor 1978 tavaszán azt a választ kapta, hogy Cabrini jól fedez, kitűnően szerel, rendkívül gyors, megbízhatóan fejel, csatár módjára kezeli a labdát, tűrhetően cselez és távolról merészen vállalkozik a kapuralövésekre — döntött. Beválogatta a Mundial azúrcsapatába, egyelőre a 22 szerencsés jelölt közé.

Argentína aztán mindenkit igazolt, aki bízott ebben a fiúban. Az utolsó pillanatban került be az „azzurri 11"-be, de többé ki se került onnan. És máig is rúgja a labdát, ha meg nem sérül...

Ruud Krol

Hollandia rekordere

Az Ajax hivatalos, játékosokat bemutató propagandafüzetében a következő olvasható:

1949. március 24-én született. Válogatott. 1967. augusztus 1-én szerződött az Ajaxhoz, azóta megszakítás nélkül itt játszik. Négy alkalommal szerepelt Hollandia 23 éven aluli játékosokból álló válogatottjában.

Tagja az Ajax 1970., 1972., 1973., 1977. és 1979. évi bajnokcsapatának, tagja az 1971-ben, 1972-ben és 1973-ban Bajnokcsapatok Európa Kupát nyert együttesnek, ugyanígy az 1973. és 1974. évi Szuper Kupa győztes csapatnak. A holland Kupa elnyeréséhez 1970-ben, 1971-ben, 1972-ben és 1979-ben segítette klubját. Ruud egyike Európa legismertebb játékosainak, az Ajax köztiszteletben álló kapitánya.

Ruud Krolról van szó.

Arról a hangját alig hallató, futballozni nagyon tudó, klubjához hűséges védőről, aki most már azzal is büszkélkedhet 1979 májusa óta, hogy Cruyffot is megelőzte a holland válogatottak örökranglistáján.

A FIFA-jubileum alkalmából Bernben volt az a nevezetes világbajnoki döntő ismétlés, a Hollandia—Argentína találkozó, amelyen Ruud Krol 65. alkalommal játszott országa válogatottjában. Ezzel holland csúcstartó lett — és még nagyon sok válogatott mérkőzése van hátra.

— *Ruud Krol idén volt 30 éves, a labdarúgásnak él, ilyenformán a legjobb korban van, s nyilvánvaló, hogy még sikeres esztendők várnak rá* — mondotta róla Cor Brom, az Ajax mestere. — *Az Ajax és a holland válogatott beláthatatlan ideig aligha képzelhető el Krol nélkül.*

Mit is játszik tulajdonképpen?

Önmagáról Krol azt mondja, hogy *„középhátvédet középpályásként"*.

Ez a meghatározás alighanem vita tárgya lehetne a képzeletbeli futballegyetemen, de akik látták Krolt „munkában" azok értik, hogy tulajdonképpen miről is van szó.

Már annak idején Beckenbauer is elkezdte, hogy hátul szerel, azután nyomban szervezni kezd.

Krol esetében is azon nyomban véget ér a védő szerepkör, ha csapata birtokba vette a labdát. Mindjárt indul előre üresbe megy, kéri és adja a labdát, mozgatja az egész gépezetet. Nem véletlen, hogy Krol középhátvéd létére már őrzőket kap.

Cesar Menotti, akiről már az egész világ tudja, milyen aprólékos munkával készítette fel legénységét a világbajnoki diadalra, kijelentette már a Buenos Aires-i finálé óta, hogy a Hollandia elleni VB-döntő egyik kulcspontja a védő Krol semlegesítése volt. Menotti felváltva bízott meg játékosokat azzal, hogy — szavai szerint. —

— *Ha Krol előre indul, már a holland térfélen úgy tekintsék, hogy gólveszély teremtődhet az argentin kapu előtt. Éppen ezért Krol játékba lendülését meg kell akadályozni.*

Megakadályozták — és ez is közrejátszott abban, hogy Argentína először világbajnok lett, s Hollandia másodszor is az ezüstéremnél állt meg.

Krol teljes elismerése, hogy az 1978. évi Mundiál után egyetlen jelentős világválogatottból sem maradt ki a neve.

Helmut Schön, az NSZK már nyugdíjba vonult híres kapitánya mondotta:

„Álomcsapat lehetett volna az, amelyik védelmének tengelyében a szuper Beckenbauer és a szuper Krol játszik egymás mellett."

Tulajdonképpen játszhattak volna együtt, hiszen a több híres klub mellett a Cosmos is megpróbálkozott Ruud Krol leszerződtetésével, Krol azonban nem megy.

Túl a harmincadik születésnapon új nagy lehetőség kínálkozik Krol előtt. Az Ajax, mint a holland bajnoki cím védője ismét indulhat a legrangosabb kupában, az európai bajnokcsapatok tornáján. Abban a kupában, amelyben az Ajax már oly sok sikert aratott.

— *Most ismét jó az Ajax, úgyis mondhatom, hogy számottévő nemzetközi csapat lett* — jelentette ki a kapitány. — *Igaz, fiatal harcosaink még nem egészen érettek meg a nagy nemzetközi csatákra, de azért vagyunk ott mi, öregek, hogy segítsünk, irányítsunk.*

65. válogatottságánál tart...

Leszt-e 100. és harmadik VB 1982-ben?

— *A százat szeretném, de nem hiszem, hogy elérem* — mondotta. — *Hollandia nagyon kevés országok közötti mérkőzést játszik erősségeinek külföldi kötelezettségei miatt. Rajtam nem múlik a 100, s nem múlik majd a harmadik világbajnoki részvétel sem, Spanyolországban. Készülök, várom a feladatot, s nagyon remélem, hogy sokáig alkalmasnak látnak még engem az illetékesek nagy feladatok ellátására.*

Karl-Heinz Rummenigge

Kezdeményező és befejező

Az FC Bayern München támadó játékosa fiatal kora ellenére — 24 éves — a befutott játékosok közé tartozik. Öt évvel ezelőtt került a bajorokhoz a Borussia Lippstadt nevű kis egyesületből, s mindjárt a nagy csapatban kezdett. Azóta sem ült soha a kispadon. Nagy dolog volt ez, különösen akkor, egy 19 éves labdarúgó számára, hiszen a Bayern majdnem egyenértékű volt a válogatottal. No meg egymás után háromszor nyerte meg a BEK-et.

A fiatal, szőke, 182 cm magas, 74 kilós szélső gyorsan beilleszkedett az aranycsapatba, sőt a legjobbak közé számított. Az ma is, hacsak nem kerül „Uli" Hoeness sorsára, aki nem csupán sorozatos sérülései miatt kényszerült pályafutása zenitjén abbahagyni, hanem egészségét is felemésztette a nagy iram és hajsza. Rummenigge nem annyira sérülékeny, de Hoenesshez hasonlóan beszáguldja szinte az egész pályát. Rendkívül gyors, ötletesen cselez, s nagyon gólveszélyes. Minden idényben meglövi a maga 10—15 gólját. (Az elmúlt idényben 14 alkalommal talált a hálóba.)

Mindezek az erényei néha hátrányt is jelentenek. A vállalkozó szellem dicséretes, sőt látványos, de csak akkor sikeres, ha eredményes. Mint például az idényzáró mérkőzésen, amikor ő lőtte a már bajnok Hamburg ellen a győztes gólt. Elindult a félpályáról és meg sem állt a hálóig. Ez kedvelt játékstílusa. A kezdeményezés és befejezés. Csakhogy a Bundesligában, ahol általában jobbak a védelem és a középpályás sorok, mint a csatársor, ritkán sikerül az egyéni szóló. A válogatott mérkőzéseken pedig különösen. Derwall szövetségi kapitány emiatt egy kissé elégedetlen is volt Rummeniggével, bírálta a nyilvánosság előtt, Hansi Müllerrel ugyancsak ezt tette, ami egy kis feszültséghez vezetett. „Sepp" Maier csapatkapitánynak kellett helyreállítania a békét.

Mindez nem jelenti azt, hogy Rummenigge önző játékos. Ez a tulajdonsága csak az utóbbi időben került előtérbe, amióta nincs Gerd Müller. Mert őt mindig meg lehetett játszani. Nos, Rummenigge most talán arra gondolt, hogy minek továbbítsa esetleg jobb helyzetben levő társaihoz a labdát, ha ő maga is be tudja venni a kaput. Néha sikerül, sokszor nem. Valószínűleg ismét másként játszik majd, ha a Bayern — és a szövetségi kapitány — megtalálja alakulóban levő új csapatát.

Mindettől függetlenül a legegyenletesebb teljesítményt nyújtó játékosok közé tartozik. Még akkor sem „rossz", ha veszít a csapat. Mert ilyen esetekben a többiek általában még gyengébb teljesítményt nyújtanak.

Ugyancsak nagy erénye, hogy jobb- és balszélen egyaránt használható, de nem ragaszkodik föltétlenül az oldalvonalhoz. Vagyis mindenütt megtalálható. Kétlábas játékos, igazi egyéniség a pályán. Talán nem is önzés az, amit említettünk, hanem inkább magabiztosság. A társaihoz való viszonyát is ez jellemzi. Rummenigge nem vett részt például azokban a klikkharcokban, amelyek az elmúlt idényben a Bayernben folytak, s amelyek következtében lemondott Neudecker elnök, idő előtt távozott Gerd Müller, s menesztették Lóránt Gyulát, az edzőt. Józanul távol tartotta magát a kulisszák mögött folytatott „meccstől". Különben sem erőszakos játékos, noha rendelkezik persze a szükséges keménységgel. Már csak alkata és gyorsasága miatt sem tudják könnyen elnyomni. Mindenesetre — tudomásunk szerint — még sárga lapot sem kapott soha.

Olyan befutott sztár, aki — megfelelő körülmények között — még mindig fejlődőképes. Ha kialakul az új nagy csapat, abban Rummeniggének föltétlenül helye lesz. Münchenben és a válogatottban egyaránt.

(Folytatás a 2. oldalról)

V. VB Bern 1954

BOZSIK József

A magyar válogatott legjobb fedezete, de ezen a poszton, a jobb oldalon, a VB mezőnyének kiemelkedő játékosa Bozsik, a népszerű *Cucu* volt. A fedezet feladatait a védőmunkában és a támadásépítésben senki úgy, olyan maradéktalan tökéletességgel nem tudta megoldani, mint ő. A FIFA akkori főtitkára, az angol Sir Stanley *Rous* mondta e sorok írójának ott, Svájcban, mosolyogva és csodálkozva: „A modern technika és a férfias keménység — ez az ő játéka, s ez a jövő nagy követelménye!" A tehetség és az akarat diadala volt Bozsik pályafutása. Úgy, ahogyan ő azt elképzelte és elhatározta. Amikor még nem volt válogatott, akkor mondta egy kispesti meccs után: „Én nagyon lentről jöttem, ott szerettem meg a futballt és a legmagasabbra akarok eljutni. Majd meglátja, így lesz..." Így lett, s én úgy érzem, amióta a magyar pályákat járom, — több mint fél évszázad óta — *itt* nála nagyobb labdarúgó nem játszott. Ezért nem tudjuk feledni...

KOCSIS Sándor

Tizenkilenc évesen lett magyar válogatott a zöldfehérekből a Bp. Honvédba került jobbösszekötő, ott bontakozott ki teljesen a már korábban is megcsodált tehetsége. Ő volt az a játékos, akinek a helyzet, a labda, szinte soha nem

Bozsik

Kocsis (mögötte Lantos)

okozott problémát: abszolút kétlábassága könnyedén átsegítette a legkomplikáltabb szituációkon is, ha meg a magasban érkezett a gömbölyű labda, az csemege volt számára. Valószínűleg ő volt a világ legjobban fejelő labdarúgója. Góljainak legalább a felerészét fejesből érte el. *Maspoli*, a kitűnő uruguayi kapus ordította oda középhátvédjének, Santamariának a svájci elődöntőn: „Vigyázzatok Kocsisra, *lábbal* lőhet, de *fejelni* ne engedjétek..." Santamaria bólintott. De Kocka is bólintott, ő azonban a labdára. Így győztünk a hosszabbításban.

HIDEGKÚTI Nándor

Nándi Óbudán kezdett, a zuglói HAC-ból került az MTK-ba, s bár 1945 után többször bekerült a válogatottba — a csatársor minden posztját végigjárta —, igazán csak a 30 éves kor határán érett be. Világhírnévre a Wembley-stadionban tett szert, amikor 6-3-ra legyőztük Angliát „az évszázad mérkőzésén". Három góllal és 90 perces csodálatos játékkal vette ki részét a diadalból. De a svájci VB mezőnyének is az egyik legképzettebb játékosa volt. Ennek a fiúnak nem voltak gyenge pontjai. Mindent egyetemi szinten tudott, s ezt nemcsak tehetségének, hanem akaraterejének is köszönhette. Elmúlt már 26 éves, amikor még csak a jobb lábát tudta használni. Aztán naponta órák hosszán keresztül gyakorolt — mai fiatalok, tessék idefigyelni(!) — s hamarosan abszolút kétlábas lett! Harminchat éves volt, amikor utoljára — hatvannyolcadszor — húzta fel a címeres mezt!

VI. VB Stockholm 1958

Just FONTAINE

A Svédországi VB egyik meglepetése a francia válogatott volt, amely végül is a bronzérmet vívta ki. *A Wisnieski, Fontaine, Kopa, Piantoni, Vincente* összetételű csatársor eredményes és szemre is nagyon szép, jó futballt játszott. Ez a sor állandó mozgásban volt. A gyors, szellemes támadásszövésben nagy részt vállalt az apró termetű, mozgékony, erőszakos és taktikailag is magasan képzett Kopa, míg az ítéletvégrehajtó szerepét a 25 éves Fontaine töltötte be, aki minden idegszálával a kapura koncentrált. Nem lesipuskás volt, hanem a minden helyzetből pontosan a kapura lőni tudó játékos. Igazi bombázó volt attól a pillanattól kezdve, hogy a francia bajnokságban a pályára lépett. Ezt a kivételes képességét szakadatlanul fejlesztette, s a kapusok réme lett. Mert nemcsak lövőereje haladta meg alaposan a legjobb átlagot, hanem meggondoltak, helyezettek voltak ezek a lövések, még a gyakori kapáslövései is. Ő lett az 1958-as VB gólkirálya 13 védhetetlen bombájával. Sajnos, pályafutása nem volt túlságosan hosszú, mert többször is lábtörést szenvedett.

Edson Arantes do Nascimento

PELÉ

Amilyen hosszú a neve, olyan hosszú lett a pályafutása annak a fiatal brazil gyereknek, aki 17 éves múlt, amikor az 1958-as VB-n bekerült hazája válogatott csapatába. A Szovjetunió ellen mutatkozott be — teljes sikerrel. Ettől fogva minden mérkőzésen játszott, mindenkor kiválóan. Amit a középdöntőben a franciák, majd a döntőben a svédek ellen művelt, örökké emlékezetes marad. A brazil balösszekötő ezen a VB-n új színt vitt a labdarúgásba. Az az irányító készség, az az óriási területen való mozgás, az a modern technika, amelyben a labda fölötti tökéletes uralom, a cselezés biztonsága és váratlansága szemfényvesztő gyorsasággal és szellemességgel történik, és az a bátorság és keménység, igazi harcos szellem, amely mindezzel párosult — már itt, 1958-ban előrevetítette azt az új felfogást, amely ezután egyre gyorsulóbb ütemben bontakozott ki a világ labdarúgásában a későbbi évek folyamán. Pelé pályáján ez a VB volt a kezdet csak: igazi nagysága azonban később terebélyesedett ki és Mexikóban érte el tetőpontját. Hosszú pályafutása 1977-ben ért véget a Cosmos csapatában, New Yorkban. Hazája színeit 85 alkalommal képviselte, s mikor végleg szögre akasztotta stoplis cipőjét, büszke lehetett arra az 1244 gólra, amit pályafutása során elért, s arra is, hogy nem megkopott, kiöregedett labdarúgóként, hanem utolérhetetlen tudása birtokában lépett le a színről. Ő volt minden idők legnagyobb futballistája.

Pelé

Garrincha

Manuel Francisco dos Santos

GARRINCHA

A VB nyitánya előtt mondotta e sorok írójának egy brazil újságíró, hogy a torna talán legnagyobb meglepetése a 21 éves *Garrincha* lesz, s hozzátette: „Ilyen szélsőnk még soha nem volt, a hátvédek azt sem tudják, merre szaladjanak, ha érkezik a labdával..."

Az újságíró nem túlzott! Ez a villámgyors fiú — pedig lábai szinte nyomoréknak tűntek — úgy hagyta faképnél a védőket, ahogyan akarta. S nagyon is akarta! Kifelé és befelé egyforma biztonsággal cselezett, méghozzá szédületes gyorsasággal, s kitűnő érzékkel számította ki, mikor kell belőni a labdát a kapu elé. A csatárnak csak mozdítania kellett a lábát, s máris vágódott a labda a kapu elé. Ő volt a döntő egyik hőse. És azután évek hosszú során át el sem lehetett képzelni nélküle a brazil válogatottat. Ott volt 1962-ben Chilében az aranyérmes csapatban, ott volt 4 évre rá Angliában is. Nagy egyénisége volt a világ labdarúgásának.

Lev JASIN

A Szovjetunió válogatottjának kapusát, akinek tudásáról itt Magyarországon már sokat tudtunk, a világ az 1958-as VB-n ismerte meg igazán. Az egyszerűség, a nyugalom, a biztonság mintaképe volt, s ő irányította tulajdonképpen az egész csapat játékát. Élete legnagyobb sikereit azonban a későbbi években aratta. Az amit 1960-ban az első Európa Kupa döntőjében Párizsban a Jugoszlávia elleni döntőben produkált, kevés kapus pályafutása során fordul elő. A Parc des Princes stadionban percekig zúgott az elismerés tapsvihara egy-egy bravúrját követően.

Jasin

Schnellinger

Jasin, ez a hatalmas termetű *Medve*, megnyerő emberi tulajdonságaival, sportszerű magatartásával, rengeteg barátot szerzett az egész világon. Chilében és Angliában is ott volt a legjobbak között.

VII. Santiago de Chile 1962

Karl Heinz
SCHNELLINGER

Ez a jó felépítésű szőke védőjátékos már 1958-ban is helyet kapott az NSZK csapatában, azonban csak itt, Chilében futott be igazán. Annak ellenére, hogy csapata nem jutott a legjobb 4 közé, a balhátvéd posztjára ő került be a közvélemény válogatott együttesébe. Elegáns, jól helyezkedő, gyors, bátor, kemény s nagyszerű rúgótechnikával rendelkező, jól fejelő védőjátékossá vált. Nem adta el a labdákat, oda tette, ahová akarta, ahová a legcélszerűbb volt. Erőssége volt az NSZK-nak 1966-ban Angliában és 1970-ben Mexikóban is. Kevés játékos mondhatja el, hogy 4 VB küzdelmeiben vehetett részt. Közben az FC Köln csapatából Olaszországba távozott az AC Milanba, s nagy sikereket ért el a különböző nemzetközi kupatornákon, de amíg szükség volt rá, az NSZK-válogatott rendelkezésére állott.

VIII. VB London 1966

Bobby MOORE

A West Ham United keménykötésű középpályása az angolok egyik kedvence volt évek óta, hiszen 17 esztendős korában már komolyan felfigyeltek rá. Az angolok világbajnoki győzelmét természetesen sokban segítette a hazai környezet, de tény, hogy a szőke Bobby egyike volt azoknak, akik a sikerért a legtöbbet tették. Ő volt a 90 perces játékosok mintaképe: a kezdéstől a befejezésig fáradhatatlanul hajtott, tudással, lelkesedéssel, nagy önfegyelemmel és sportszerűséggel. Beállós volt, fedezet volt, csatár volt — mikor mit kellett tennie. Még az is előfordult, hogy beállt *Banks* mellé a kapuba, csak éppen nem kézzel, hanem fejjel vagy lábbal hárította a gólveszélyt. Csak egyet nem tett soha: nem maradt pillanatokra sem tétlen. Rá mondták nem egyszer: ez a profi minden centért alaposan megdolgozik...

Da Silva Ferreira
EUSEBIO

Magyar edző, *Guttmann* Béla keze alatt Lisszabonban, a Benfica együttesében izmosodott a világ egyik legnagyobb játékosává. Az ellenállhatatlan csatárt e sorok írója akkor ismerte meg, amikor a BEK-ben az Újpesti Dózsa a portugál fővárosban szenvedett súlyos vereséget. Mozambikban — akkor még portugál gyarmat — szerette meg a labdarúgást egy életre. És a két BEK-győztes Benfica csatárát méltán ünnepelte az 1966-os VB közönsége, mert ez a hallatlanul szerény, de annál nagyobb tudású játékos példakép lehetett mindenki számára: kitűnt a góllövésben és kitűnt a csapatjátékban egyaránt! A gondolkodó, az építő, a befejező labdarúgó kimagasló megtestesítője volt századunk hatodik évtizedében.

B. Moore

Eusebio

Arra a kérdésre, hogy szívesen végzi-e az edzésmunkát, pályája zenitjén ezt válaszolta: „Én egészen fiatal gyermekkoromban nehéz munkára kényszerültem a kenyérért. Megtanultam becsülni a munkát. S mivel most a futball a foglalkozásom, szívesen megdolgozom érte, mert ma ez adja a kenyeret..." Érdemes elgondolkodni Eusebio szavain.

ALBERT Flórián

Amikor az FTC középcsatára 1959-ben bekerült a válogatottba, még csak 18 éves múlt. Már a chilei VB alkalmával felfigyelt rá a világ. S hogy ott künn, Rancaguában az angoloknak belőtte a VB „legokosabb", s egyben a mérkőzés győztes gólját, az érdeklődés középpontjába került. Törés nélkül fejlődött tovább. Nemcsak itthon vált a legnépszerűbbek egyikévé, hanem komoly tekintélyt vívott ki magának világszerte. Őt már az egykori „aranycsapat" mércéjével mérték. Pályafutására az 1966-os VB-n, a brazilok elleni játékával tette fel a koronát. A középcsatár 1967-ben kivívta az Európa legjobb labdarúgója címet, egyben az „Aranylabda" vándordíjat, 1968-ban pedig helyet kapott a Világválogatottban is.

Miben nyilvánult meg Albert nagysága? A tökéletes taktikai és technikai képzettségben, a helyzetelőkészítésben, az összjátékban, a célszerű cselezésben és a befejezésben egyaránt. Ő valóban az okos gólok mesterlövésze lett.

A keménység, az erőszakosság nem volt a kenyere, mindezt más erényekkel tudta behelyettesíteni.

TÖRTÉNELEM

TÖRTÉNELEM

Az Ő s z i M a g a z i n bemutatja a ma és holnap legkiválóbb labdarúgóinak egy csoportját, azokat, akik kiemelkedő teljesítményeikkel már eddig is milliókat és milliókat részesítettek a futball szépségeiben. Igenis, millióknak és millióknak okoztak igaz örömet, hiszen a tévéadók a műholdak segítségével lehetőséget adtak arra, hogy ne csak a lelátók közössége élvezze ezt a csodálatos játékot, hanem azok is, akik a helyszínektől sokezer kilométerre élnek, északon és délen, keleten vagy nyugaton vágyakozzák a sport semmi mással nem pótolható szépségeit.

Úgy érezzük azonban, hogy amikor bemutatjuk a labdarúgás nagy egyéniségei közül azokat, akik most és a következő években — sokan közülük a legközelebbi világbajnokságon, Spanyolországban is — dübörgő tapsra ragadtatják majd a nézőket, — nem mulaszthatjuk el, hogy néhány sorban ne idézzük fel a korábbi világbajnokságok néhány nagy alakját, azokat, akik a sportág további fejlődésének meghatározói voltak.

...mert ugyebár, néhány kép a történelemből magyarázatot ad a jelenre és a jövőre is...

I. VB Montevideo 1930

José Leandro ANDRADE

Uruguay válogatott csapatának, az első világbajnok együttesnek jobbfedezete volt az a labdarúgó, aki 1930-ban valósággal elkápráztatta a világot. Ahogyan Andrade, ez a karcsú fekete fiú akkor és a későbbi években játszott, arra kevés példa akadt a labdarúgás történetében. „Utolérhetetlen mestere és művésze a futballnak" — így fogalmazta meg róla szóló véleményét a FIFA egyik akkori vezető személyisége, aki jól ismerte az egész labdarúgóvilágot. Andrade nagyszerűsége abban állt, hogy tökéletes ura volt a labdának, egyszerre tudott gondolkodni a védő és a támadó fejével: ismerte az ellenfél legtitkosabb gondolatát, ezért helyezkedett kiválóan, tudta mikor és merre kell indítani. A fej és a láb tökéletes egységét teremtette meg a pályán.

Luisito MONTI

Az első VB másik döntős csapatának, Argentínának volt a centerhalfja az akkor már 29 éves labdarúgó. Kiemelkedő klasszist képviselt ezen a poszton, amelynek ellátása bizony igen nehéz feladat volt, mert tisztában kellett lenni a védekezés minden csínjával-bínjával, de ugyanúgy a támadásindítás ezernyi variációjával is. Pályafutásában nagyon érdekes, hogy később — mivel olasz származású volt — Olaszországban telepedett le, s mint a Juventus játékosa, helyet kapott Itália válogatott csapatában az 1934-es VB-n, s ott a döntőben a Csehszlovákia ellen győztes csapatnak kiemelkedő labdarúgója volt. Ő volt tehát az, aki két világbajnokságon két ország együttesében is játszott.

II. VB Róma 1934

Frantisek PLÁNICKA

Ez a VB arról volt nevezetes, hogy kiemelkedő teljesítményt tulajdonképpen *csak* a kapusok nyújtottak. Közülük is az élen járt Csehszlovákia kapuvédője, aki akkor 30 éves volt, de ő védett 4 év múlva a III. VB-n is. Plánicka olyan társaságban érdemelte ki az elsőséget, amelyben a spanyol *Zamora*, az olasz *Combi*, az osztrák *Platzer* és a francia *Thepot* voltak a csillagok. Az az érdekes, hogy Plánicka élete legtöbb gólját — egy mérkőzésen — Budapesten kapta: 1937-ben a magyar válogatott 8-3 arányban győzött Csehszlovákia ellen. A kapuban Plánicka állott, s ezt a 8 gólt ő gyűjtötte be. Egyedül Sárosi dr. hetet ért el. Így hát *leégett* a nagy kapus? Szó sincs róla: ő volt a csehszlovákok legjobbja, egyetlen gólban sem volt ludas. *Kapussors!*

III. VB Párizs 1938

SÁROSI György dr.

A Ferencváros játékosa középhátvédként kezdte — nem volt még 20 éves, amikor válogatott lett e poszton —, majd benne találták meg a következő évek nagy középcsatárát. A VB legjobb középcsatára címére ő és az olasz *Piola* pályázott a legnagyobb esélylyel. Pompás felépítésű, technikailag és taktikailag kiválóan képzett labdarúgó volt Sárosi dr. De az olaszok ellen vívott döntőn nem csillogott igazán: a tartalékos magyar válogatott erre nem adott lehetőséget. Mégis azt mondhatjuk, hogy ez a 61-szeres válogatott méltó utóda lett nagy elődjének, *Orth Györgynek.*

Silvio PIOLA

Már a Pro Vercelli csapatában is feltűnt, de igazán a római Lazio együttesében bontakozott ki ez a villámgyors, erőszakos, keménysége ellenére is technikás, gondolkodó, minden idegszálával gólratörő, óriási lövőerejű középcsatár. Az 1938-as VB minden mérkőzésén kiemelkedett társai közül. Noha szinte minden feladatot meg tudott oldani a kapu előtt — mégis önzetlen volt, ha a helyzet így kívánta. Sokszor megkeserítette a magyar védők életét is. Később a Juventusba került, majd pályafutását a Novarában fejezte be.

IV. VB Rio de Janeiró 1950

ADEMIR

A brazil válogatott nagy esélyesként érkezett Rióba, középcsatárát nem csak a brazil szurkolók bálványozták, hanem egész Dél-Amerika ismerte és rettegte akcióit, lövéseit. Mert „technikája könnyed, mint a fátyol, lövése mint az ágyúgolyó..." A négyes döntőben Svensson, a svédek kapusa négy gólt kapott tőle. Igaz, a mindent eldöntő, Uruguay elleni találkozóra elfogyott a puskapora, de így is ő adta a legtöbb munkát a védőknek, s játéka felejthetetlen maradt.

Juan Alberto SCHIAFFINO

Néhány nappal 25. születésnapja előtt került sor az Uruguay—Brazília döntőre, amikor minden szurkolói tekintet az uruguayi balösszekötő, Schiaffino mozdulatait követte. Amit technikában, irányítóképességben, önzetlenségben egyáltalán el lehet k ni, az ebben a jó fel sű szőke labdarú egyesült. Ő volt az, a ha nem a látványos hanem a célszerűség rekedett, addig tart labdát, amíg szükség rá, de addig a pill egyszerűen nem le szerelni! Négy év Svájcban a magyar lemnek is gondokat zott. Közelebb volt életévéhez, amikor b te, mint a 30-hoz.

(Folytatás a 49. old

Naranjito (narancsocsk
1982. évi spanyolorszá
játékbabája

ŐSZI MAGAZIN
1979
a LABDARÚGÁS kül

Szerkesztette:
Tabák Endre
Munkatársak:
Boskovics Jenő
Hoffer József
Mattanovich Bél
Niszkács László
Szalay Péter
Vámos Imre
Vándor Kálmán

Kiadja az Ifjúsági I Vállalat. Felelős kia **Petrus György** iga

Egyetemi Nyomda — Budapest, 1979. Felelős **Sümeghi Zoltán** ig

ŐSZI MAGAZIN

LABDARÚGÁS

NYILASI TIBOR

TÖRŐCSIK ANDRÁS